Siirdin Semmaz nahiyesinde de petrol bulunduğu bildiriliyor

AKŞAM

İngiliz tayyareleri Oslo hava meydanını bombardıman ettiler

Sene 22 — No. 7730 — Fiati her yerde 5 kuruş

PAZARTESİ 29 Nisan 1940

Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Şevket Rado — Akşam matbaası

Alman motorize kuvvetleri Trondhjem'e yaklaştılar

Bu mıntakadaki Norveç kuvvetleri İsveç hududuna doğru çekildiler

Oslo hava meydanı yeniden bombardıman ve mühim surette tahrip edildi. Oster mıntakasında kıtlık başladı

Stokholm 28 — Norveçteki muharebeler hakkında şu haberler alınmıştır: Şimalde, Narvik cephesinde yeni bir hadise yoktur. Burada Almanlar sıkı bir çenber içine alınmışlardır. Merkezde Trondhjem'in şimalinde Stenkjar'da İngiliz ve Alman kuvvetleri karşı karşıya siperlerde bulunuyorlar. Burada mevzi. harbi olmaktadır.

Trondhjem'in cenubunda Almanlar Rorostan, İngilizlerin işgali altında bulunan Storen'e doğru ilerlemektedirler. Bu iki şehrin arası 50 kilometredir. Fakat arazi dağlık ve pek sarptır. Dağlar ekseriya 1000 metre irtifaındadır. Motörlü kıtaların bu mıntakayı aşması çok güç olmakla beraber imkânsız değildir. Hattâ Almanların Storen'e yaklaştıklarına dair haberler de vardır. Bu havalideki Norveç kuvvetleri İsveç hududuna doğru çekilmişlerdir.

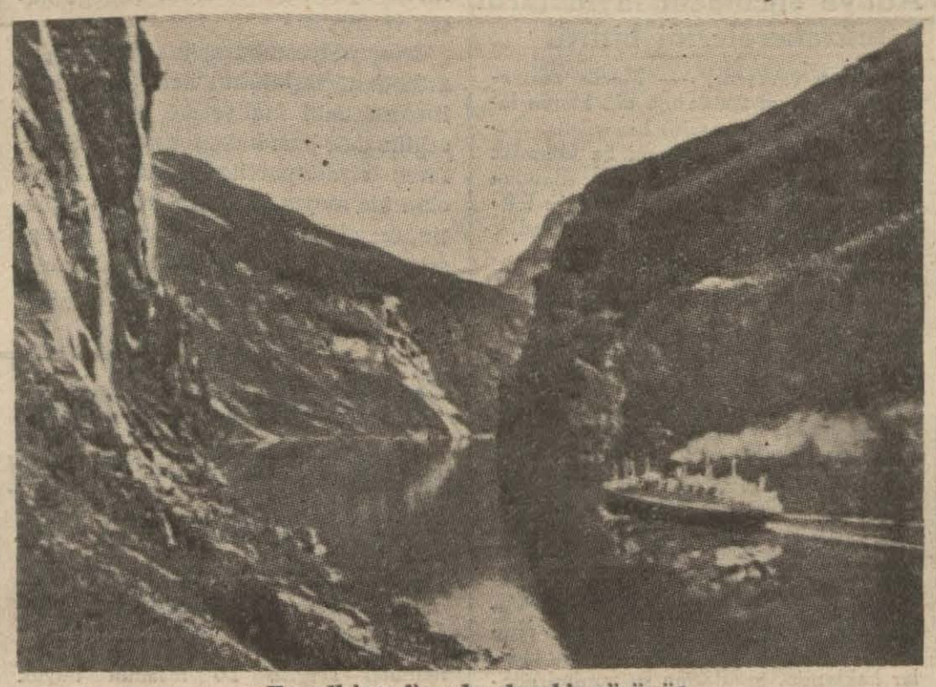

Trondhjem fiyordundan bir görünüş

Radyonun bildirdiğine göre, Norveçte Voss etrafındaki muharebeler ayni şiddetle devam etmektedir. Bir Alman tayyaresi düşürülmüştür. Üç Alman tayyaresi de mühim hasar ile yere inmeğe mecbur edilmiştir.

Stokholm 28 (A.A.) — Alman kıtaları düşmanın demiryolu iltisak noktası olan Dombasa ilerlemesine mâni olmak için hiç bir şeyi ihmal etmemiş olan İngilizlerin tazyiki altında Otta bölgesinde geri çekilmişlerdir.

Nordoster vadisinde mühim olmıyan Alman kıtalarının toplandığı ve ön müfrezelerin Trondhjem bölgesindeki Almanlarla temasa girmeğe çalışmak üzere Dovre yolu ile Kvrickee ve Ulstrege doğru yürüdükleri haber verilmektedir.

İsveç gazetelerinin Norveçte bulunan ve bu haberleri veren muhabirlerine göre, Oster bölgesinde kıtlık başlamıştır.

(Devamı 4 üncü sahifede)

Kuleli lisesini bitiren gençlere diploma verildi

Merasimde Vali, kumandan, mezun olanların velileri bulundular

Talebeye diplomaları veriliyor, aşağıda: Talebe İstiklâl marşını söylerken, yanda: Mektep komutanile bu seneki mezun talebeden biri nutuk söylüyorlar

Kuleli askerî lisesinin bu seneki mezunlarına dün öğleden sonra saat 15 de, merasimle diplomaları tevzi edilmiştir. Merasimde, İstanbul Vali ve Belediye reisi B. Lûtfi Kırdar, İstanbul kumandanı tümgeneral Avni Akdağ ile diğer askerî erkân ve talebe velileri hazır bulunmuştur. Merasime İstiklâl marşı ile başlanmış, müteakiben, mektebin avlusuna toplanan bu seneki mezunlar İstanbul kumandanı tarafından teftiş edilmiştir. Bundan sonra, mektep komutanı albay Ekrem Atasel, bu seneki mezunlara hitaben bir nutuk söylemiş, atılacakları yeni hayatta ve bütün yurt hizmetlerinde muvaffak olmalarını temenni etmiştir.

Bu nutka, bu seneki mezunlardan bir talebe cevap vererek haklarında gösterilen teveccühlere arkadaşları namına teşekkür etmiştir. Daha sonra, ikinci sınıftan bir talebe, ağabeylerine muvaffakıyetler dileyen bir nutuk söylemiş, mektebin dahiliye müdürü piyade yarbay Refik Erkay da bir söylev vermiştir.

Daha sonra, Kuleli askerî lisesi talebesi tarafından muhtelif spor gösterileri yapılmış, davetliler hazırlanan büfede izaz ve ikram edilmiştir. Bu seneki ders devresinde Kuleli askerî lisesinden 500 genç mezun olmuştur.

Yüksek harp meclisi mühim kararlar verdi

1 — Norveçe asker ve levazım ihracı tesrî edilecek, 2 — Norveçte muhtelif cephelerdeki kuvvetlerin harekâtı birleştirilecek, 3 — Tayyare kuvveti arttırılacak

Norveçte başlayan harekât devam edecek ve zaferle neticelendirilecek

Londra 28 — Müttefikler yüksek harp meclisinin toplantısı hakkında şu malûmat verilmektedir: Toplantı, geçen hafta içinde Pariste yapılan içtimaın devamı mahiyetindedir. Fransız ve İngiliz Başvekillerile Millî müdafaa ve Hariciye Nazırlarından ordu, donanma, hava kuvvetleri erkânından başka Polonya ve Norveç delegeleri de içtimaa iştirak etmişlerdir. Toplantıda yakın bir istikbalde çıkabilecek meseleler görüşülmüş ve bu hususta alınacak tedbirler kararlaştırılmıştır. Fakat başlıca Norveç vaziyeti tedkik edilmiştir. Yüksek harp meclisi son iki gün zarfında kaydedilen muvaffakıyetsizliklerin sebebini araştırmıştır. Osterdal vadisindeki Norveç kuvvetlerinin Almanların Trondhjem'e doğru ileri hareketlerine mâni olamadıkları görülmüştür. Bu münasebetle şu üç tedbirin alınması kararlaştırılmıştır:

1 — Norveçe asker ihracını tesri etmek. Askerle beraber tank, muhtelif çapta toplar vesaire de çıkarılacaktır.

2 — Norveçte muhtelif cephelerdeki kuvvetlerin harekâtını birleştirmek.

3 — Tayyare mikdarını arttırmak, bilhassa avcı tayyarelerinin faaliyetini temin etmek. Son günlerdeki harekâtın ümid edildiği kadar mühim neticeler vermemesi Almanların çok mikdarda tayyare kullanmalarından ileri gelmektedir. Norveçe çıkarılan tayyare dafi topları daha ziyade ihraç iskelelerini, üsleri korumak için kullanılıyor. Alman bombardıman tayyarelerinin diğer noktalarda faaliyetlerini durdurmak için İngiliz avcı tayyarelerinin faaliyete geçmesi lâzımdır. Halbuki bunların inip havalanacakları bir saha yoktur. Tayyare gemilerinden istifade edilmesi düşünülmüşse de bunun bir çok mahzurları olduğu anlaşılmıştır. Şimdilik donmuş göllerden istifade edilecektir. Fakat mayısın ortalarına doğru buzlar çözülmeğe başlıyacağından buna imkân kalmıyacaktır. Meclis bu noktayı da tedkik etmiş ve icab eden kararları vermiştir.

İyi haber alan mahfillere göre Norveçte tesadüf edilen güçlüklere rağmen müttefikler şimdiden mühim neticeler elde etmişlerdir. Esasen müttefikler karşılaşacakları müşkülleri biliyorlardı. Almanlar uzun müddettenberi harbe hazırlanmışlar, Norveçteki bütün tayyare üslerini ele geçirmişlerdi. Asıl mesele müttefiklerin Norveçe ayak basmış olmalarıdır. Mahallî muvaffakıyetsizliklere rağmen başlanan harekât devam edecek ve bu harekât zaferle neticelenecektir.

Siirdin Semmaz nahiyesinde de petrol bulundu

Mühendisler bu münasebetle ziyafet verdiler

Siird 28 (Akşam) — Maden araştırma idaresi tarafından Semmaz nahiyesinde yapılan sondajda petrol fışkırmıştır. Vaziyet Milli Şefe ve alâkadar makamlara telgraflarla bildirilmiştir. Petrol bulunması üzerine mühendisler ziyafet vermişlerdir.

Dikkatler:

Sürgün cezaları

İhtikâra cür'et eden tacirleri memleketin bir yerinden öteyanına sürmek, âdetlerimiz arasına girdi. Ankaradan, İstanbuldan, İzmirden, Anadolunun ortasında yahut şarkındaki iptidaî bir noktaya bir taciri nefyetmek ona ceza teşkil eder, şüphesiz. Fakat insanı meselâ Siirdden Amasyaya yollamak niçin tecziye sayılsın? Bilhassa sermayesi olan bir tüccar, tezgâhını — velev muvazaa ile — orada da kuramaz mı?

Bu vaziyetteki muhtekirler, yalnız sıhhatlerinin bozulmamasına dikkat olunacak ferahfeza köylerde istirahate gönderilseler tedbir elbette tesirini daha fazla gösterecektir.

YAHYA KEMAL'in YENİ ŞİİRİ

ITRÎ

Çarşamba günkü nüshamızda

Romanyanın tedbirleri

Petrol kuyularının bulunduğu yerlere silâhlı müfrezeler ikame edildi

Bükreş 28 (A.A.) — (Havas:) Romanya genelkurmayı ihtiyat ve mürakabe tedbirlerini arttırmaktadır. Petrol kuyularının bulunduğu Prahoya vadisinde muhtelif noktalara silâhlı müfrezeler ikame edilmiş ve ilk defa olarak bu akşam askerle muhafaza edilecek olan Bükreş tayyare meydanının etrafına dafi topları konulmuştur.

İsveç - Danimarka

Postalar Almanyadan dolaşarak gidiyor

Sotokholm 28 (A.A.) — İsveçle Danimarka arasındaki posta münakalâtı geçenlerde normal olarak tekrar başlamış ve Malmöden Kopenhaga vapurlarla sevkedilmişti. Posta bu sabah geldiği zaman Danimarka makamları postayı alamıyacaklarını bildirerek geri çevirmişlerdir. Bu suretle Almanya üzerinden geçmeğe mecbur kalan posta büyük bir teehhüre uğramıştır.

[Beşiride petrol bulundu]

Yabancı petrol — Bu beni yakacağa benziyor!...

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Son dakika

Norveçe yeniden Ingiliz askeri çıkarıldı

Norveçten gelen son haberlere göre askerî vaziyet ne safhada?

Londra 29 — Resmen bildiriliyor: Dün Norveçe yeniden İngiliz askeri çıkarılmıştır. İhraç ameliyesi, Alman tayyarelerinin taarruzlarına rağmen muvaffakıyetle başarılmıştır.

Paris 29 — Norveçteki askerî harekât hakkında alınan son haberler, vaziyeti şöyle tesbit ediyor:

Almanlar, Trodnhjem limanında mevcud kuvvetlerle irtibatı temin için büyük gayretler sarfeylemekte ve iki vadi yolundan ilerilemektedirler. Bu iki vadiden biribirini takip eden Alman motörlü kuvvetleri, İngiliz kuvvetleri tarafından durdurulmuştur. Diğer vadiyi takiben Trondhjem istikametinde ilerilemekte olan Alman kollarından biri Störenin garbinde, gene İngiliz kuvvetleri tarafından durdurulmuştur. Trondhjem mıntakasında vaziyette tebeddül yoktur. Narvikte fena havalar ve kar yağması, orada mahsur Alman kuvvetlerini temizleme ameliyesine mânidir.

Bergen - Oslo yolunda Almanlar ile Norveçliler arasında muharebeler devam ediyor. Almanlar Vos şehrini geçememişlerdir. Vaziyet durgundur. Norveçliler, bir Alman tayyaresini düşürmüşler, diğer üç Alman tayyaresini de yere inmeğe mecbur etmişlerdir.

Stokholm 29 — Tromsoe'deki Norveç radyosu, dün Narvik cephesinde biraz faaliyet vuku bulduğunu kaydediyor. Norveç radyosu, halka, karaya yeni müttefik kıtaat çıkarıldığını bildirmekte, emniyet ve itimadlarını muhafazaya davet etmektedir.

Norveçteki Reuter muhabirinin işaratı

Ingiliz kumandanı vaziyeti nikbinlikle karşılıyor büyük ingiliz kuvvetleri cepheye vardı

Londra 29 — Norveç harp cephesine giden Reuterin muhabiri oradan ilk yazısını göndermiştir. Muhabir diyor ki:

«Norveçte İngiliz harp makinesi mükemmel bir surette işliyor. Karaya binlerce İngiliz askeri çıkarılmış ve Steinkere gönderilmiştir.

Reuter muhabiri, cepheye varabilmek için karlı yüksek dağların patika yolları arasında pek meşakkatlı bir seyahat yaptığını kaydettikten sonra diyor ki:

«İngiliz askerleri skilerle mücehhezdir. Neşeleri yerindedir. İngiliz umumî karargâhında, İngiliz askeri kuvvetleri kumandanile görüştüm. Kumandan vaziyeti, azamî nikbinlikle karşılıyor. Kumandan gelen kuvvetlerin ehemmiyetini ve bilhassa avcı tayyarelerinden de yardım gören hava dafi bataryalarının çokluğunu tebarüz ettirmiştir.

Namsos mıntakasında, bir İngiliz avcı tayyaresi, bir Alman bombardıman tayyaresini şehrin hemen yanında yere düşürmüştür.

Paris 29 — Havas ajansının Norveç cephesindeki muhabiri bildiriyor: Müttefiklerin Trondhjim cephesinde harp makinesi durmadan işliyor. Harekâtın bu ilk safhasında sabırsızlık göstermemelidir. Yakında mühim hâdiseler cereyan etmesi muhtemeldir.

Italyan halkını, harbe girmek için hazırlıyorlar

Telgrafo gazetesinin müdürü, radyoda askerlere İtalyanın harp haricinde kalamıyacağına dair bir müsahabe verdi

Paris 29 — Romadan gelen haberlere göre İtalyan matbuatı, sistematik bir şekilde İtalyan efkârı umumiyesini harbe girmeğe hazırlamakta ve bu hususta münasip anın Mussolini tarafından intihap edileceğini yazmaktadır. Roma mahafiline göre İtalyanın bitaraf kalmasına imkân yoktur. Zira İtalya bitaraflığa razı olursa büyük devlet ve imparatorluk rolünden feragat etmiş olacaktır.

Roma 28 (A.A.) — Telegrafo gazetesinin müdürü radyoda İtalyan silâhlı kuvvetlerinden bahseden bir müsahabesinde, İtalya gibi bir memleketin ilânihaye Avrupa harbinin dışında kalmasına imkân olmadığını bildirmiş ve bunun geçenlerde mecliste Grandi ile Guidi tarafından da selâhiyetle müşahede ve tesbit edilmiş olduğunu söylmiştir.

Hatip: «Bizim için tamamen hazır olmak ve verilecek emre itaat etmek mevzuubahistir.» demiştir.

Isveç hükûmeti, Ingiliz sefaretinin istihbarat bültenini müsadere etti

Rusya, Isveç bitaraflığına dokunulmaması hakkında muharipler nezdinde teşebbüste bulundu

Stokholm 29 — İsveç hükûmeti, İngiliz sefarethanesine aid istihbarat bültenini müsadere etmiştir. İsveç hükûmeti bu hususta İngiltereye icap eden izahatı verecektir. Londrada bu hadise, İngiltere ile İsveç arasında müşkülât çıkaracak bir mahiyette telâkki ediliyor.

Paris 29 — Tallinden bildiriliyor: Sovyet Rusya, İsveç bitaraflığına dokunulmaması hakkında Berlin nezdinde bir teşebbüste bulunmuştur. Rusyanın ayni teşebbüsü Londra ile Pariste de yaptığı zannedilmektedir.

Panama kanalında gizli mühimmat deposu

Vaşington 29 — Panama kanalı polisi, gizli bir mühimmat deposu keşfetmiştir. Bu depoda küçük modelde Alman mitralyözleri de vardı. Polis, başka mühimmat depoları da aramaktadır.

Başvekil

Elâzığda yeni yapılan cüzam hastanelerini tedkik etti

Elâzığ 28 (A.A.) — Dün gece saat 23 de Elâzığa gelen Başvekilimiz Dr. Refik Saydam bu sabah refakatlerinde İktisad Vekili, Dördüncü umumî müfettiş ve Elâzığ valisi olduğu halde otomobillerle Murat suyu üzerinde yeni yapılan Pertek köprüsüne gitmişlerdir. Başvekil avdette yeni yapılan memleket ve cüzam hastanelerini tedkik ettikten sonra umumî müfettişlik binasında bir müddet meşgul olmuşlardır.

Elâzığ 28 (A.A.) — Başvekil Dr. Refik Saydam bugün öğle yemeğini dördüncü umumî müfettiş general Alpdoğan'la beraber yemişler ve saat 17 de Erganiye hareket etmişlerdir.

Vergi zamları

Adliye encümeni lâyihaların müzakerelerini bitirdi

Ankara (Akşam) — Meclis adliye encümeni vergi zamlarına aid kanun lâyihalarının müzakeresini bitirmiştir. Daha evvel İktisad Encümeni ile Gümrük ve İnhisarlar encümeninin tedkikinden geçmiş olan bu lâyihalar maliye ve bütçe encümenlerince de müzakere olunduktan sonra umumî heyete verilecektir.

Bütçe tedkikleri

Ankara 27 (Akşam) — Büyük Millet Meclisi bütçe encümeni 1940 bütçe projesi üzerindeki tedkiklerine devam eylemektedir. Encümen şimdiye kadar İktisad, Nafia, Ticaret ve Ziraat Vekâletleri hariç olmak üzere diğer sivil devlet dairelerine aid masraf bütçelerinin müzakeresini bitirmiş bulunmaktadır.

Askerî rüşdiyelerde okuyanlar

Ankara 27 (Akşam) — Maarif Vekâleti askerî rüştiyelerde okumuş olup ta tahsil vesikalarını kaybetmiş bulunanlar hakkında, teşkilâtına şu tamimi göndermiştir:

«Vaktile askerî rüştiyelerde okumuş olup ta tahsil vesikalarını kaybetmiş bulunanlardan, kayitlerin mahfuz kalmaması dolayısile yenilerini tedarik edemiyenlerin tahsillerini şahitle isbat eylemelerine Genel Kurmayca ve Millî Müdafaa Vekâletince muvafakat olunmamaktadır. Bu itibarla askerî okullarda okumuş olanların şahit dinletmek hususundaki müracaatlarının Maarif Müdürlüklerince salâhiyetsizlik ileri sürülerek kabul edilmemesi uygun görülmüştür.»

Tekaüd hakkı

İktisadî devlet teşekküllerinde çalışanlara bu hak verilecek

Ankara 27 (Akşam) — Öğrendiğime göre İktisad Vekâleti, maden tedkik ve arama enstitüsü ile yüksek murakabe heyeti de dahil olmak üzere iktisadî devlet teşekküllerinde çalışan memurlara tekaüdlük hakkı vermek maksadile bir kanun projesi hazırlamaktadır.

İktisadî devlet teşekküllerinden yalnız ziraat bankası memurlarının tekaüdlükleri kabul ve temin edilmiş olup diğer teşekküllerde çalışan memurlar bu haktan mahrum bulunmaktadırlar.

Çatalağzı elektrik fabrikası

İleride genişletilebilecek şekilde yapılacak

Çatalağzında bir elektrik fabrikasının inşaatı için Etibank, Metropolitan - Vickers Electrical Export Company Limited London ile 1,500,000 İngiliz liralık (7,850,000 Türk lirası) bir kontrat akdetmiştir.

Metropolitan - Vickers firması Britanyanın elektrik sanayi birliğinin azasındandır. Birliğin başkanı Sir Felix Pole, şirketin kırkıncı senelik toplantısı dolayısile verdiği bir nutukta, Etibankın kontratından bahisle şöyle demiştir:

«Son zamanlarda, Çatalağzında bir elektrik fabrikası inşası için, Türkiye ile büyük bir kontrat imzaladık. Zonguldak kömür havzasına yakın olduğundan ve mahrukatını buradan alacağından fabrikanın Çatalağzında inşasına karar verilmiştir. Vazifelerinden biri Türk kömür sanayiinin inkişafını temindir. Fabrikanın, ileride lüzumu olduğu takdirde, daha genişletilebilmesi, yapılan plânlarda nazarı itibare alınmıştır. İlk inşa edilecek kısmın mecmuu 60,000 kilovattır ve 21,000 kilovatlık üç elektrik makinesi, mübrem kazanları, elektrik mübbedile tertibatı, transformatörler, havaî hatlar ve yardımcı istasyonlar ihtiva etmektedir.»

Isveç müdafaa tedbiri almakta devam edecek

Fransız mahafili Ribbentropun İsveç hakkındaki sözlerini, vaktile Polonya hakkında söylenilen sözlere benzetiyor

Stokholm 28 (A.A.) — İsveç radyosu dün akşamki neşriyatında şöyle demiştir: «İsveçin bitaraflık teahhüdlerine ciddiyetle sadık kaldığına dair von Ribbentrop tarafından yapılan beyanat Stokholmde hayret uyandırmıştır. Bu beyanat tabiî olan bir vaziyetin müşahedesinden ibaret telâkkî edilmektedir. Bununla beraber siyasî İsveç mahfillerinde von Ribbentrop'un bu noktaya işaret etmiş olması memnuniyetle karşılanmıştır. İsveç hükûmeti bitaraflık siyasetini her istikamette aynı azimle tatbik etmeğe karar vermiştir.»

İsveç radyosu bundan sonra İsveçin müdafaa teşkilâtını ileri götürmek hususundaki faaliyetine devam edeceğine dair bazı haberler neşretmiştir. İsveç siyasî partilerini birleştirecek olan bir mayıs şenlikleri bütün milletin, memleketin sulhperverane münasebetlerinin ihlâli teşebbüslerini müttefikan takbih ettiğini isbat edecektir.

Paris 28 — B. Ribbentrop dünkü beyanatında İsveçten büyük takdirle bahsetmiş: «Bu hükûmet tamamen bitaraf hareket ediyor. İsveç herkes için misal olmalıdır.» demiştir. Bu beyanat Alman hükûmet adamlarının Polonya hakkındaki sözlerini hatırlatmaktadır. Almanlar Çekoslovakyayı işgal ettikleri zaman şu lisanı kullanmışlardı: «Çekler Polonyalılardan ibret almadıkları için istilâya uğramışlardır. Polonyalılar çok dürüst hareket ediyorlar. Almanya Polonyanın vaziyetinden çok memnundur. Bu büyük milletin denizde mahrece hakkı vardır, Almanyanın bu hususta hiç bir itirazı yoktur.» Bu sözler bir müddet sonra Polonyanın istilâya uğramasına mâni olmamıştı. Almanlar evvelce Polonya hakkında kullandıkları lisanı, şimdi İsveç hakkında kullanıyorlar.

B. Ribbentrop nutkunda Danimarkadan bahis bile etmemiştir.

Budapeşte beynelmilel sergisindeki pavyonumuz

Resmî zevat ve diğer ziyaretçiler pavyonumuza hususî bir alâka gösteriyorlar

Budapeşte 28 — Budapeşte beynelmilel sergisi, 26 nisanda büyük merasimle açıldı. Kral naibi amiral Horti ile Başvekil, Nazırlar, Kordiplomotik ve Budapeşte belediye reisi ile diğer hükûmet erkânı pavyonumuzu ziyaret ettiler. Rahatsızlığı dolayısile bulunamıyan elçimiz Ruşen Eşref Günaydın namına misafirleri elçilik başkâtibi, sefaretimiz etkânı ve sergi heyeti karşıladılar. Pavyonun methalinde çok sanatkârane yapılmış olan şeref holünde Atatürk ve İsmet İnönü büstleri önünde alâka ile durulmuş ve yapılan tertip Kral naibi tarafından maiyetindeki zevata çok iyi bir buluş diye tavsif edilmiştir.

Pavyonumuz gerek resmî zevat ve gerek ziyaretçiler tarafından hususî bir alâka ve takdir görmektedir.

Bükreşe inen Alman tayyaresi

Her Balkan memleketine Rippentrop'un bahsettiği vesikalardan bırakacakmış

Bükreş 28 (A. A.) — «Havas» Bir Alman askerî tayyaresi Bükreş» tayyare meydanına inerek müteaddid Alman şahsiyetleri tarafından karşılanmıştır. Tayyare müteakiben Sofyaya hareket etmiştir.

Bu işin mahiyeti meçhul olmakla beraber umumiyetle iyi malûmat veren bir kaynaktan öğrenildiğine göre tayyare dün Ribbentrop tarafından haber verilen vesikaları getirmiştir ve tayyare her Balkan merkezlerine bu vesikalardan ikişer nüsha verecektir.

Sümer Bank hukuk müşaviri

Ankara 27 (Akşam) — Sümer Bank hukuk müşaviri B. Münib Hayri mezkûr bankanın İstanbul şubesi avukatlığına nakil ve tayin edilmiştir.

Meclis Hariciye encümeni reisliği

Ankara 27 (Akşam) — Bay Saffet Arıkanın Millî Müdafaa Vekilliğine tayinile açılan Hariciye encümeni reisliğine mezkûr encümen mazbata muharriri B. Muzaffer Göker, mazbata muharrirliğine B. Şükrü Esmer ve kâtipliğine de B. Nazmi Poroy seçilmişlerdir.

İzmir Havagazı ve Elektrik şirketi mümessilleri Ankaraya davet edildiler

Ankara 27 (Akşam) — İzmir havagazi ve elektrik şirketinin satın alınması müzakerelerine mayıs ayı içinde başlanacaktır. Nafia Vekâleti bu hususta hazırlıklarını bitirmiş ve şirketin salâhiyetli mümessillerini Ankaraya davet etmiştir.

Bulgaristan ve komşuları

Bulgar Hariciye Nazırı mühim beyanatta bulundu

Belgrad 28 — Bulgar Hariciye Nazırı B. Popof, Belgradda çıkan Politika gazetesinin Sofya muhabirine şu beyanatta bulunmuştur:

«Bulgaristan tamamen bitaraf vaziyet almıştır. Balkanlarda sulhün devamını istiyoruz. Komşularımızla iyi geçinmek başlıca arzumuzdur. Harp müddetince komşularımızın vaziyetlerini güçleştirecek hiç bir harekette bulunmıyacağız.

Yugoslavyanın Sovyet Rusya ile ticarî münasebetler tesisi için müzakereye girişmesini memnuniyetle karşılarız. Yugoslavya ve Bulgaristan aralarında tam bir dostluk hüküm sürmesi için iki memleket halkı tarafından gösterilen arzuyu gözönünde bulundurmalıdır.»

Türk - Rumen ticaret müzakeresi

Bükreş 28 (A.A.) — Bir Türk ticaret heyeti bu akşam Bükreşe muvasalat edecek ve iki memleket arasında ticaret mübadelelerinin en iyi tarzda cereyanını temin için müzakereler başlıyacaktır.

B. Chamberlain beyanatta bulunacak

Londra 28 (A. A.) — B. Chamberlain'in bu hafta Avam kamarasında Norveç harekâtı ve pek muhtemel olarak son yüksek harp konseyi içtimaı hakkında beyanatta bulunması beklenmektedir. Salı günü, muhafazakâr mebus yüzbaşı Pluggle, Norveçteki Alman kuvvetlerinin Almanyadan mühim miktarda takviye kıtaları almaları karşısında İngiliz hükûmetinin tedbirler alıp almadığını soracaktır.

Çarşamba ve perşembe günleri de Sir John Simon, Avam Kamarasında bütçe hakkında yeni izahat verecektir.

Garp cephesinde topçu ateşi

Paris 28 (A.A.) — Akşam tebliği: Vosges'in garbinde bir kaç topçu ateşi ve mevzii müsademe müstesna olmak üzere kayde değer bir hadise olmamıştır. Düşman bu müsademede zayiat vermiştir.

Motörde yangın

Dün akşam Mehmed kaptanın Bahtiyar ismindeki motöründen Anadoluhisarı önünde yangın çıkmış, İstinye itfaiyesi vaktinde yetişerek ateşi söndürmüştür. Motör, kendir ile yüklü idi.

Dünkü zelzele

Dün saat üçe yirmi beş kala şehrimizde kısa, fakat şiddetli bir zelzele duyulmuştur.

AKŞAMDAN AKŞAMA

İlk tahsil başlangıcı: 15 yaş!

Dün, İstanbul vilâyeti hududları dahilinde ilk tahsil çağındaki çocukların sayımını yapma günüydü. Bu devre tahsil çağı, bizde 7 ile 16 yaş arasıdır.

Halbuki eskiden okumaya 4 yaşında 4 aylık başlanırdı. Cüz kesesi boyunda, fese maşallahlar takılı, Midilli, yahut eşek üstüne bindirilip, dualarla, senalarla, minimini çocuk, mektebe verilirdi. Ebeveynin hocaya: «Evlâdımın eti senin, kemiği benim!» dediği de meşhurdur. Ben şahsen bütün bu merasimi geçirmedim amma, 4 yaşında 4 aylıkken okumağa başladım. Ve hâlâ da tahsile erken girişilmesine taraftarım. Evvelleri, Fransada olsun, Türkiyede olsun liselerden 17 - 18 yaşında mezunlar alınırdı. Bunlar 20 - 21 yaşında yüksek mekteplerini de bitirmiş, hayata atılmış bulunurlardı. Yirmi beşine kadar bocaladıktan sonra, eh, diğer çeyrek asırdan gâm almak üzere hakiki hayat yolculuğuna çıkarlardı.

— Çocuk üzülmesin! Çocuğun zihni almaz! Aman yavrucak örselenmesin! - tereddüdlerine dayanan modern pedagoji tipleri Amerikadan garbî Avrupaya ve nihayet Türkiyeye de gelip çattı.

Evvelki gece matbuat mensuplarının Parkoteldeki ziyafet sofrasında bayan Etem İzzet Benice ile yanyana isabet etmiş, konuşuyorduk.

— Gazetelerin birinde okudum !- dedi. - Amerikada yeni bir pedagoji cereyanı, çocukları 15 yaşına kadar oyunla oyalamağı, zihinlerini yormamağı sağlık veriyormuş. On beşten sonra tahsile başlanırsa çocuk, öğretilenleri çabucak alırmış.

Bizim sabık «Yaş ağaç, eğilir!» iddiasının tamamile zıddı!... İnanırım: Amerikalılar arasında bu garabeti de tecrübe edenler bulunur. Fakat Allah vere de bu usulleri bizim gümrüklerden içeri sokmasak... Zira, on beşine kadar tahsil görmemiş çocuk tipinin artık adam olup olamıyacağı bizce meçhul değildir. Böyle misalleri pek çok görmüşüzdür.

Otoriter - Totaliter rejimlerin, bacak kadar çocukları yalnız talebe değil, ayni zamanda asker, ayni zamanda fırkacı yetiştirdiği bir asırda, demokrasilerin bir takım hava ve hevese kapılıp fidelikteki insanları böyle küdayinabit bırakmaları ancak mizah noktasından mütalâa edilirse belki affolunur.

Kimbilir, ihtimal şöyle düşünüyorlar:

— Azıcık yaşamak, hayattan nasibini almak her ferdin hakkıdır. Fakat ömrün ne kadar süreceği kestirilemiyor. Onun için «Tatlısını sonradan ye!» der gibi «İhtiyarlıkta nekaüdlüğün zevkini çıkarırsın, yangelir, keyfine bakarsın! Gençlikte çalış!» demek adalete sığmaz! Binaenaleyh, avans verircesine her ferde önceden ruhsat!... Bahçelerde, spor sahalarında, kumluklarda alabildiğine oynasın... On beşine kadar felekten seneleri çalsın... Ondan sonra koşulsun arabaya... (Eğer çekerse... Eğer gemini azıya almazsa...)

***

Yok, yok hayır... Samimiyetle kaniim ki bunlar hep safsata!...

Tahsile erken başlamak lâzım!... Çocuğun aklı almazmış ne demek?... Beş yaşında öğrendiklerimizi bugün bile vazıh şekilde hatırlıyoruz, bunlardan istifade ediyoruz.

— Çocuk üzülmesin! - tarzındaki şefkatler ise boş...

Senelerce avare alıştığı takdirde meşakkate sevkedilen çocuktur ki üzülür. Halbuki kendini bildiğinden itibaren enerji sarfına alıştırılan bir yavru, enerji sarfına alışmış demektir; bunu tabiî bulur.

(Vâ - Nû)

ŞEHİR HABERLERİ

Bakırköyde deneme sayımı

Dün bir toplantı yapıldı, halka terettüb eden mükellefiyetler izah edildi

1940 senesi nüfus sayımı için icap eden hazırlıklar tamamlanmıştır. Gelecek pazar günü tecrübe mahiyetinde olmak üzere Bakırköy kazasında bir nüfus sayımı yapılacaktır. Dün, öğleden sonra, Bakırköy Cümhuriyet Halk Partisinde toplanan sayım mükelleflerine, vazifeleri ve sayım esnasında halka terettüp eden mükellefiyetler hakkında bir oknferans verilmiştir.

Toplantıyı vali muavini bay Halûk Nihad, 15,30 da şu sözlerle açmıştır:

«— Bu tecrübe sayımı için Bakırköyün seçilmesi, biraz da Bakırköylülerin talihinden ileri gelmiştir. Kasabanın kuruluşunun derli toplu olması, sokaklarının intizamı, tecrübe sayımının burada yapılmasını lüzumlu kılmıştır. Bu Bakırköylüler için bir imtihandır. Bu imtihanda muvaffak olunacağına en büyük delil, karşımda bulunanların gözlerinde gördüğüm gençlik ve heyecandır. Sayım memurlarının dikkat edeceği husus şudur: «Ne bir eksik, ne bir fazla».

Bay Halûk Nihaddan sonra söz alan belediye muamelât müdürü bay Zühtü Çubukçuoğlu, nüfus sayımı kanununun mükelleflere tevcih ettiği vazifelerden bahsetmiş, ezcümle demiştir ki:

«— İdare etmek, istikbali keşif ve tahmin etmek demektir. Bunun için de hali sıhhatte tanımak ve haldeki vaziyetin tesiratını bilmek lâzımdır. İşte, bu maksad ve gayelerle 927 ve 935 senelerinde memleketimizde iki defa nüfus sayımı yapılmıştır. Bu sayımlar birçok noktai nazarlardan hükümetimizin çok işine yaramış ve elde edilen malûmatın, memleketin ve halkın inkişaf, emniyet, refah ve saadetini temine matuf tedbirlerin ittihazına yardımı olmuştur. Bu itibarladır ki hükümetimiz, dünyanın pek karışık bir zamanı sayılan şu sırada bile bu işi gene tekrar etmek ve bunun mükemmel olmasını temin etmek maksadı ile sayımlardaki tecrübeleri kâfi görmiyerek yeniden tecrübeler yapılmasını kararlaştırmış bulunmaktadır.

5 Mayıs 1940 pazar günü burada sayım yapılacaktır. O gün Bakırköy kazası sınırları içinde bulunanlar ikamet ettikleri yerlerden çıkamıyacaklarından o güne aid ihtiyaçlarını bir gün evvelden tedarik ve temin etmiş bulunmaları lâzımdır. Top veya fabrika düdüklerile verilecek işarete göre sokağa çıkma izini verilinceye kadar herkes ikametgâhında bekliyecek, gelecek sayım memuruna kensisini, ailesini, çocuklarını ve o gün evlerinde bulunan kimseleri sayım memurlarının karşısına çıkaracaklardır. Hastalık, malûliyet gibi sebeplerle memurun karşısına çıkamıyacak vaziyette olanlar aile reislerinin verecekleri malûmata göre sayıma dahil edileceklerdir. Sayım memuruna, kahve, çay, limonata ikram etmek yasaktır. Sayım memuru, lâf anlamak istemiyen bir ev sahibi ile fazla uğraşmıyacak, vaziyeti en yakın vazife âmirine bildirecektir. Nüfus sayımı kanununa riayet etmiyenlerden temyizsiz, istinafsız 25 Türk lirasına kadar para cezası alınacaktır.»

Dünkü toplantıda bulunanlar ve Vali muavini B. Halûk (masa başında) ile Belediye Muamelât müdürü B. Zühtü Çubukçuoğlu izahat veriyorlar

Çarşının tamiri

İmar ve Fen müdürlükleri bir plân hazırlıyacak

Büyük Çarşının tamiri için 940 bütçesine tahsisat konulduğunu yazmıştık. Çarşının tamirine birkaç defa teşebbüs edilmiş, fakat imkân bulunamamıştı. Bu defa belediyede imar ve fen müdürlükleri tarafından bir plân hazırlanacaktır.

Bu plâna göre evvelâ Çarşının büyük çatısı tamir edilecektir. Çarşının iç sıvaları ve badanası bozulduğundan dahili de boyanacaktır. Ancak Çarşı, tarihî bir bina olduğundan, tarihi hüviyeti muhafaza edilecektir.

Çarşının bir kısmında kaldırım olmakla beraber bu taşlar sökülerek asfalt bir şose yapılacaktır. Ayni zamanda Çarşının dahili tenviratına da ehemmiyet verilecektir. Bu tenvirat şarkkârî kandiller tarzında olacaktır.

Beşiktaş kaymakamlığı yeni binaya naklediyor

Beşiktaşta yeni yapılan kaymakamlık dairesi tamamlanmıştır. Yeni bina kaymakamlığa ve belediyeye taallûk eden bütün şubeleri ihtiva edecek bir şekilde yapılmıştır. Binanın cümle kapısı deniz kenarında Hayreddin iskelesi yanındadır. Halk bu kapıdan girecektir. 2 mayıstan itibaren kaymakamlık bu yeni binada faaliyetine başlıyacaktır.

Beşiktaş malmüdürlüğü şimdiye kadar ayrı bir dairede bulunduğundan güçlük çekiliyordu. Yeni binada malmüdürlüğü için de bir kısım vardır.

Karilerimizin mektupları

Cerrahpaşa hastanesini ziyaret edenlere kolaylık

Cerrahpaşa hastanesinin karşısında, bir arsa var. Molozlarla, gayrı muntazam taşlarla dolu. Ziyaret günleri hastalarını yoklamağa gelen fakir fıkara, burada çömelerek beklemeğe mecbur kalıyor.

Bu ihtiyaç nazarı itibare alınsa ve belediyeye ait olan arsa tanzim edilip buraya sıralar konsa, oturulacak hale getirilse pek isabet edilecektir.

Fikret M.

Erzincandan gelenler

Şimdiye kadar hiç kimse memleketine gönderilmedi

Zelzele felâketinden sonra Erzincan havalisinden İstanbula bin beş yüz kişi gelmişti. Bu bin beş yüz vatandaşın, geldikleri gündenberi, nüfus başına muayyen bir para verilerek geçinmeleri temin edildiği gibi ikametgâhlarına aid kira bedelleri de verilmektedir.

Son zamanlarda hükûmet, zelzele mıntakasından İstanbula iltica eden felâketzedeler içinde erazisi olanların erazilerini ekmek üzere memleketlerine meccanen sevk edileceklerini bildirmiştir.

Hükûmetin bu kararı üzerine şimdiye kadar erazisi olan yüz yirmi kişi müracaat etmişse de hiç kimse memleketine gitmek istememiştir. Bu itibarla vilâyet, İstanbuldan zelzele mıntakasına hiç kimseyi sevk etmemiştir.

Şehrin temizliği

Yıkanacak ve sulanacak caddeler kararlaştırıldı

Havaların düzelmesi üzerine 15 nisandan itibaren şehrin büyük caddeleri sulanmağa başlamıştır. Haftanın muayyen gecelerinde yıkanacak caddeler tesbit edilmiştir. Bu caddeler de daha şimdiden gündüzleri sulanıyor. Belediye, geçen sene de şehrin yıkanmasına teşebbüs etmiş, fakat elindeki vesait kâfi gelmediğinden programını tamamen tatbik ettirememiştir.

Belediye, bu sene temizlik vesaitini arttırmağa karar vermiştir. Yeni yıkama ve sulama arazözleri alınacaktır.

Belediye, bu sene İstanbulun büyük caddelerle tali ehemmiyetteki işlek sokaklarını yıkamak ve gündüzleri sulamak, diğer sokakların da temizliğine son derece riayet etmek suretile yazın toz istilâsına meydan vermemek kararındadır.

Yüksek mühendis mektebi talebesinin tedkik seyahati

Yüksek mühendis mektebi talebesinden beş grup, dün, memleket dahilinde tedkik seyahatine çıkmışlardır. Bütün talebeler, 40 kişidir. Birinci grup, yol grupudur ki Diyarbakıra, ikinci grup, su grupudur ki İzmire, üçüncü grup inşaat grupudur ki Ankaraya, dördüncü ve beşinci gruplar da elektromihanik, elektro P. P. T. gruplarıdır ki bunlar da Kayseri, Karabük, Ankaraya gideceklerdir. Yüksek mühendis mektebi talebesinin bu seyahati 15 gün sürecektir.

Sıcaklık 25 derece

Dün İstanbulda termometre 25 dereceye kadar çıkmıştır. Tatilden ve havanın müsaadesinden istifade eden pek çok kimseler Adalara, Boğaziçine ve Anadolu sahillerine gitmişlerdir. Dün bilhassa Adalar çok kalabalıktı.

★ Dün, Bebekten İstanbula doğru gelen şoför İsmailin idaresindeki taksi, Beşiktaşta Vangelin idaresindeki amele tramvayı ile çarpışmıştır. Çarpışma neticesinde şoför İsmail göğsünden yaralandığından hastaneye kaldırılmıştır. Her iki araba da hasara uğramıştır.

İSTANBUL HAYATI

Kargaların mârifeti

Birkaç bayan vapurda konuşuyorlardı. Biri:

— Oh, dedi, dün akşam epeyce yoruldum amma, kış işlerini de bitirdim. Kürk mantomu güzelce ilâçlayıp yerleştirdim. Yünlü elbiselerimi naftalinleyip kaldırdım.

Karşısında oturan genç bayan bir kahkaha atarak sözü kesti:

— Aman, kürk dedin de hatırıma geldi. Geçen gün öyle tuhaf bir iş oldu ki, hatırladıkça hâlâ gülüyorum.

Anlatırken mütemadiyen kahkahaları çınlıyordu:

— Karşımızdaki apartımanın orta katında oturan bayan da, her halde kışlık elbiselerini yerleştirmeğe başlamış. Sabahleyin rönar arjante'sini güneşletmek üzere balkona asıp sokağa çıkmış. Ben odada otururken kuş çığlıkları duydum. Pencereden başımı uzatınca, bir de ne göreyim?....

Kahkahaların zorile gözlerinden dökülen yaşları silerek:

— Vallâhi, manzarayı görseniz siz de gülmekten katılırdınız. Karşı balkonun parmaklıklarına bir sürü karga toplanmış. Avaz avaz haykırarak komşu bayanın güneşte asılı rönar arjante'sine hücum ediyorlar. Her karga, gagasile kürkten bir tutam tüy koparıp gidiyor. Bayanın kürkünün halini sormayınız. Yarım saat içinde o muhteşem kürk. delik deşik, uyuz kedi derilerine döndü.

Kargaların marifetini anlatırken kahkahaları perde perde yükseliyor, gözlerinden yaş boşanıyor, konuşabilmek için dudaklarını ısırıyordu:

— Akşam üzeri, kıymetli rönar arjante'sini alıp itina ile yerine yerleştirmek üzere balkona çıkan bayanın, bu feci manzarayı görünce halini düşününüz. Kargalar işlerini bitirdikten sonra çekilip gittiği için bayanın, bu muzipliği kim yaptığını anlamasına da imkân yok. Kadıncağız kim bilir ne acı çığlıklar atmıştır. Mutlaka teessüründen sırt üstü düşüp bayılmıştır. Bu komediyi de seyretmek istiyordum amma, kahkahalarımı kadıncağız duyar da pek ayıp olur diye vazgeçtim.

Arkadaşı:

— Canım, dedi, mademki kargaların kürkü parçaladıklarını gördün. Sahibine niçin haber vermedin? Yazık değil mi? Bir sürü zarara girmiş zavallı.

— Evde yoklardı ki, haber göndereyim. Hepsi sokağa çıkmışlardı.

— Canım, insan hiç olmazsa apartıman kapıcısına haber verir. Belki o, kuşları kovalamanın bir çaresini bulurdu.

Kahkahalı bayan bir müddet yutkunarak durakladıktan sonra kaşlarını çatıp ciddî bir eda ile homurdandı:

— Doğrusunu istersen, bu işe biraz da memnun oldum ben. Bütün kış, bayanın her gün muhteşem rönar arjante'sini omuzuna atıp etrafa caka satarak sokağa çıkışını görseydiniz, siz de bana hak verirdiniz. Vallâhi, ne yalan söyliyeyim; kargalar didiklerkürke acıdım amma, bayanın cakasının bozulacağını düşününce içim ferahladı.

Cemal Refik

★ Dün, İzmiz motörü, Beşiktaş önlerinde demirlerken ekzos borusu patlamış, makinist Nuri ağır surette yaralanmıştır. Yaralı, Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Bay Amcaya göre!..

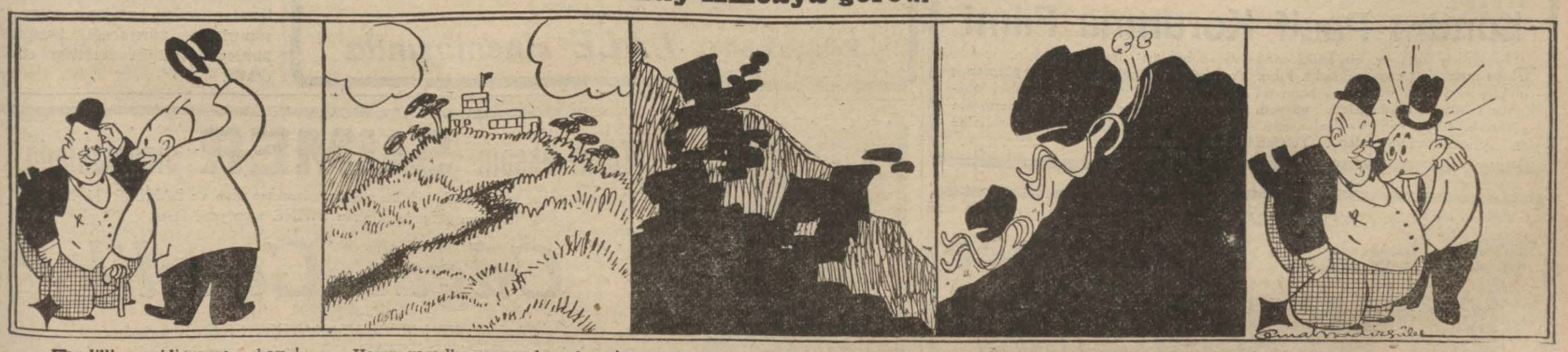

— Kandilliye gidiyorum bay Amca!...

B. A. — Yazlığa mı?...

— Hayır, rasadhaneye çıkıp bay Fatin'i ziyaret edeceğim!...

B. A. — Yeni bir zelzele mi haber vereceksin?...

— Yok canım, şu zelzelelerin, heyelânların sebebini soracağım!...

... Bakalım yer neden sallanıyor, dağ, taş neden kayıyor?...

B. A. — Oraya kadar gitmene lüzum yok bayım, gel ben sana söyliyeyim: Son harp dünyanın vidalarını gevşetti!...

Norveç kurtarılacaktır

Ingiliz Hava Nazırı: "Bütün engelleri yeneceğiz„ diyor

İngiliz Nazırı Almanyaya ve Alman Hariciye Nazırına şiddetle hücum etti

Londra 28 (A. A.) — Reuter ajansı bildiriyor:

İngiliz Hava Nazırı B. Samuel Hoare dün akşam radyoda söylediği nutukta ezcümle şöyle demiştir:

«B. Ribbentrop bugün öğleden sonra taraka ile ilân edilen bir nutuk söyledi. Ribbentrop umumî işlerde felâketli bir rol aoynıyan tehlikeli bir sergüzeştçidir. Namuslu hiç bir insan onun sözüne inanmıyor. Hakikî bir bitaraf onun söylediğine inanmıyor. Bitaraflara karşı komplo yaptığımızı söylerken alçakça yalan söylüyor. Ne riyakârlık. Bizi itham eden adam Çekoslovakyanın, Polonyanın katili olan adamdır. Bu adamı yalanlarile başbaşa bırakalım da Hitlerin ve kendisinin Norveçte irtikâp etmek üzere oldukları cinayete geçelim.

Harp hayatî ve hararetli bir safhaya girdi. Hiç şüphesiz düşman merhametsiz olacak, çirkin bir surette harbe sürüklediği asırların müsalemetperver milleti cesur Norveç milletini esirgemiyecekti. Almanyanın alçakça hattı hareketini taklit etmek istemiyoruz. Müdafaasız gemicilerin boğulmasını uzaktan seyretmek istemiyoruz. Açık sahilleri bombardıman etmiyeceğiz. Almanları, kadın ve çocuklarını dehşet içine salarak mağlûp etmek istemiyoruz. Bütün bunları düşmana bırakmayı tercih ediyoruz. Fakat enerji, maharet ve azim inhisarını ona bırakmak da istemiyoruz.

Müttefik kuvvetler Almanyanın Norveç hava üslerile limanlarındaki tazyikini adım adım takip etmektedirler. Müttefikler mazlum Norveç milletine düşmanı tepelerden, vadilerden, limanlardan ve haliçlerden kovmak için lâzım olan silâhı vermelidirler. Bu iş bir günde yapılamıyacağı gibi, ehemmiyetli fedakârlıklar ve sarsılmaz bir iman olmadan da yapılamaz. Almanların alçak bir ihanet sayesinde kazandıkları avantajın şimdi çetin bir muharebe, enerjik bir icraat, muttarıt bir plânla ellerinden alınması icap etmektedir. Bu avantaj Almanların ellerinden alınacaktır.

Dünyanın en büyük deniz kuvveti olan İngiliz bahriyesi, dünyanın en güzel ordusu olan Fransız ordusu, dünyanın en mahir ve en iyi hava kuvvetleri olan tayyarelerimiz Norveçin kurtarılacağına kefildirler. Kral Hakon'un kahramanca hattı hareketinden dolayı seviniyoruz, Hakon hakikî bir kral, hakikî bir muharipler zümresi şefidir.

İngiliz donanması düşmana şimdiden bütün öğünmesine rağmen gizliyemediği müteaddid darbeler indirmiş bulunuyor. Alman donanması koğuklardan çıkmağa mecbur edilmiş, muharebe edemez hale konmuştur. Alman donanması artık kuvvetli bir harp âleti değildir. Alman vapurlarından ekserisinin tahribi bize denizde her zamandan ziyade hareket serbestisi temin etmiştir ki, stratejik ihtiyaçlarımız için müdafaamızı temin etmek üzere bize lâzım olan da tam budur.

Almanların tesirli surette henüz kullanabilecekleri başka silâhları vardır. Hava kuvvetlerini Norveç sahillerindeki mevzilerimize ve Norveçe giden münakale yollarına karşı kullanıyorlar. Bu hava harbinde avantaj bizde değildir. Almanların üsleri var, bizim yoktur. Norveçte uçan Alman tayyareleri Norveç toprağından kalkıyorlar. Biz ise muharebe sahnesine varmak için açık bir deniz üzerinden 300 mil uçmak mecburiyetindeyiz.

Fakat bu engellere rağmen, İngiliz kara ve deniz tayyareleri son 15 gün zarfında parlak bir iş görmüşlerdir. Skandinavyada düşman gemilerini ve düşman üslerini bombardıman etmek suretile müthiş kuvvetimizi gösterdik. Stavanger, Kristiansand, Alborg, Oslo Trondhjem, Wasterland, bütün bu hava üsleri bombardıman edilmiş, düşman ağır zayiat vermiştir.»

B. Hoare, İngiliz pilotlarının başardıkları kahramanlık eserlerini kaydetmiş ve bilhassa ekseriya müthiş bir havada Şimal denizi üzerinde yüzlerce mil mesafeyi buzdan donmuş ve bazen de bu yüzden hasara uğrayan kanatlar ve yaralanan mürettebatla kat'a mecbur olan pilotların herşeye rağmen hedeflerine vardıklarını söylemiştir.

B. Hoare sözlerine şöyle devam etmiştir: «İstikbalde daha ağır işler görmek mecburiyetindeyiz. İngiliz hava kuvvetleri bu işleri karşılamağa hazırdır. Tayyarelerimizin muvaffakiyetine hâdim olmak için âmade bulunmalıyız. Bütün hava kudretimizi seferber etmek mecburiyetindeyiz. Tayyare fabrikalarında kadın, erkek herkes tayyare ve motör miktarını arttırmağa gittikçe daha ziyade çalışmalıdır. Hükûmet havalara hâkim olmak ve bu hâkimiyeti denizlerde olduğu gibi havada da muhafaza etmek azminde tereddüd etmemelidir.

Başvekil bu azmi şiddetle idame etmektedir. Kendisi bu mühim anda bize lâzım olan adamdır. Başvekilimiz buhran dakikaları için mükemmel evsafa malik, soğukkanlı fakat seri icraatlı bir devlet adamıdır.»

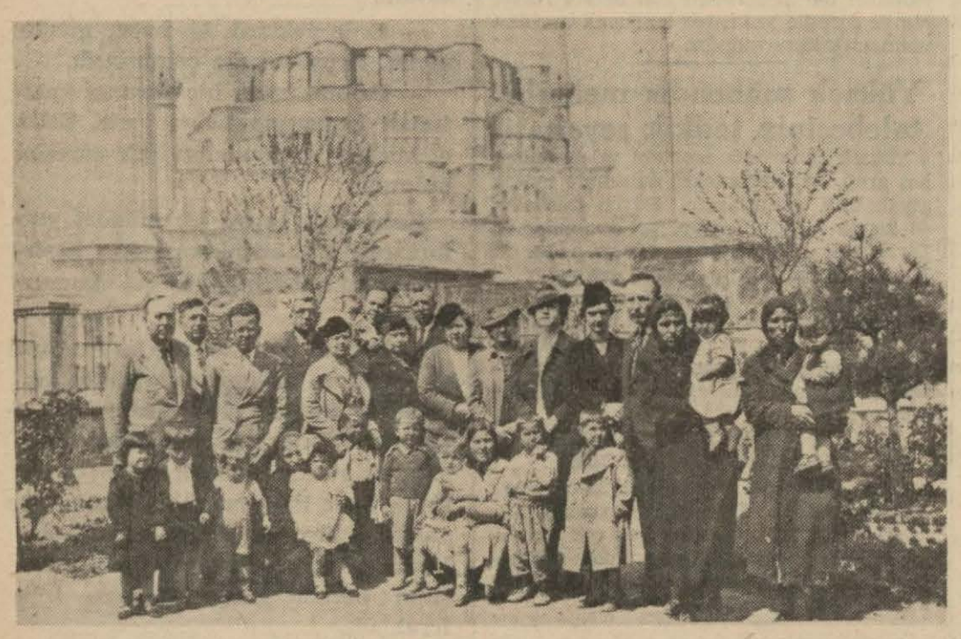

Edirne (Akşam) — Edirnede Çocuk haftası münasebetile bir gürbüz çocuk müsabakası yapılmış, kazananlara hediyeler verilmiştir. Gönderdiğim resimde müsabakaya giren yavrular, Bayan Maide Dirik, Münevver Üney, doktor Zeliha İzbul, Çocuk Esirgeme kurumu reisi ve azaları görünüyor.

Hakem kursu

Beden terbiyesi İstanbul bölgesi futbol hakem komitesinden:

1 — Bölgemizde yeniden açılacak olan hakem kursları tedrisatına 3 mayıs 940 cuma günü başlayacaktır.

2 — Yaşları 25 den aşağı ve 45 den yukarı olmayan,

3 — Birinci kümeye dahil kulüplerimizin birinci takımlarında futbol oynamış ve halen futbolü terketmiş olan.

4 — Orta tahsilini ikmal etmiş bulunan her sporcu bu kurslara iştirak edebilir.

5 — Tedrisata bölge merkezinde başlanacağından heveskâr arkadaşların kaydedilmek üzere bölge spor servisine müracaatları rica olunur.

Bir kadının bacağı kırıldı

Havva adında bir kadın dün, Kartaltepede orta mektep muallimi B. Hamdinin evinin camlarını silerken ayağının altındaki merdiven kayarak düşmüş ve sağ bacağı kırılmıştır. Yaralı Haseki hastanesine kaldırılmıştır.

Hamiyet Yüceses ve Naşit Özcanın iştirakile fevkalâde müsamere

Çocuk Esirgeme kurumu Alemdar nahiyesi, hasılatı anası, babası işe gittiği için sefil kalan veya onların çalışmasına engel olan yavruları barındırmak için açılması mukarrer «Çocuk bakımevi» menfaatine 30 Nisan 940 salı akşamı saat 9 da İstanbulun en büyük ve en modern sineması olan Çemberlitaş sinemasında bir müsamere tertip etmiştir. Hamiyet Yüceses ve Naşit Özcan gibi üstat sanatkârların iştiraklerini temin suretile programın mükemmeliyetine itina eden kurum, ayrıca gençler tarafından millî oyunlar, şarkılar takdimini ve filim göstermeyi de programına eklemiştir. Bu çok zengin programa mukabil fiatların mutedil tutulmasına bilhassa dikkat edilmiştir. Biletler Çemberlitaş sineması gişesinde de satılmaktadır. Bu çok eğlenceli ve aynı zamanda hayırlı müsamereyi hararetle tavsiye ederiz.

Beş Maskeliler Filmi kahramanlarının en güzel filmi olan

ÖLÜM MAKİNASI

Oynıyanlar: Lee POWELL — HERMAN BRİX

Çarşambadan itibaren

ALKAZAR

Sinemasında BAŞLIYOR

Alman motörize kuvvetleri Trondhjeme yaklaştı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

İngiliz tebliği

Londra 28 (A.A.) — İngiliz Harbiye Nezaretinden tebliğ edilmiştir:

Düşmanın Gudbransdalen vadisindeki mevzilerimize karşı yaptığı taarruzlar püskürtülmüştür. Düşman hava kuvvetleri tarafından Adalsnese ve muvasala hatlarımıza karşı gösterilen faaliyete rağmen yeni kıtaat ihracına muvafakıyetle devam edimiştir. Düşman tayyareleri Narvik mıntakasında az bir faaliyet göstermişlerse de müttefiklerin harekâtını önliyememişlerdir. Namsos mıntakasında kayda değer bir hâdise olmamıştır.

Fransız mahafilinin mütalâası

Paris 28 — Fransız mahafili Almanların Rorosa kadar ilerlediklerini kabul etmektedir. Bunlar motorize kuvvetlerdir. Diğer taraftan Havas ajansı muhabiri, Almanların, müttefiklerin kontrolüne rağmen Oslo fiyorduna iki vapur Alman askeri çıkarmağa muvaffak olduklarını bildiriyor. Bu vapurlar mutad olmıyan yollardan geçmek suretile Osloya gidebilmişlerdir. Maamafih Fransız mahafili şimdi müttefiklerin vaziyetinin iyileşmekte olduğunu bildiriyor.

Fransız askerî mahafilinin gösterdiği kanaate göre, Hitler İsveçe hücum etmeden önce muhtemel olarak Norveçteki harekâtın inkişafını bekliyecektir.

Denizde abloka devam etmektedir. Bazı Alman vapurlarının zaptedildiği haber verilmektedir.

Londra 28 (A.A.) — Norveç Başkumandanlığının tebliği:

Cuma günü doğu Norveçte Hallingdalda, Etnedal ile Andalın cenup kısmında ve Kvamda Gudbrandsdal vadisinde muharebeler devam etmiştir.

Österlandda Alman kıtaatı Rörosa varmışlardır.

Alvdalda, kıtalarımız Almanların Foldala doğru ilerlemelerini ve Tynesden gelerek Kvikne üzerinden İnneste doğru yürüyen düşman kıtlarını durdurmuşlardır. Bu kıtaların büyük bir kısmına toplar, zırhlı arabalar ve tayyareler müzaheret etmekte idi.

Alman tayyareleri cephemizin gerisinde münakale yollarının bombardımanına devam etmişlerdir.

Trondhjem bölgesinde Alman kıtaları Steinkjeri işgal etmişlerdir. Bu bölgede Norveçliler İngiliz ve Fransız kıtaları ile teşriki mesai etmektedirler.

Şimalde, Narvik bölgesinde Alman kıtaları tecrit edilmişlerdir ve ancak hava yoluyla yiyecek alabilmektedirler. Bu bölgede İngiliz bombardıman tayyareleri bazı Alman tayyarelerini düşürmüş ve bazılarını da inmeğe mecbur etmişlerdir.

Alman tebliği

Berlin 28 (A.A.) — Alman resmî tebliği: Stavanger mıntakasında alınan esirlerin miktarı 241 subay ve 1921 ere çıkmıştır. Subaylar arasında, bir kaç İngiliz tayyareci subayı da vardır. Bu mıntakada mühim ganaim alınmıştır. Ganaim arasında ezcümle 22 top 167 makineli tüfek ve donanma tarafından müdafaa haline konan sahil bataryaları vardır.

26 nisanı 27 nisana vasleden gece zarfında, İngilizler Narvik'i bombardımana devam etmişlerdir.

Düşman hava dafi toplarının şiddetli faaliyetine rağmen, Alman hava kuvvetleri, Harstad ve Andalnes civarında İngiliz ihraç kıtalarını semereli surette bambardıman etmişlerdir. Narvik önünde bir İngiliz kruvazörüne büyük çapta bir bomba isabet etmiştir. Andalnes önünde, bir İngiliz kruvazörüne bir kaç bomba isabet etmiş ve bu kruvazör, muharebe harici bırakılmıştır. Molde fiyordunda, ceman 12 bin tonilâto hacminde üç büyük İngiliz nakliye gemisi batırılmış ve ceman 23 bin tonilâto hacminde diğer dört nakliye gemisi de ciddî hasara uğratılmıştır. Şimal denizi üzerinde bir İngiliz tayyaresi düşürülmüştür. İki düşman tayyaresi de karada tahrip olunmuştur. Bir Alman tayyaresi üssüne dönmemiştir.

Garp cephesinde yeni bir şey olmamıştır.

400 Norveç askeri İsveçe geçti

Stokholm 28 — Rorosu işgal eden Alman kıtaları tarafından takib edilen 400 Norveç askeri İsveç hududunu geçmiştir. Bunlar, silâhları alındıktan sonra tevkif edilmişlerdir.

İngiliz Harbiye Nezaretinin tebliği

Londra 28 (A.A.) — İngiliz Harbiye Nezaretinin bildirdiğine göre Steinkjer'in şimalindeki mıntakada her iki taraf da mevzilerini muhafaza etmektedir. İngiliz keşif kolları bir kaç esir almışlardır. Gubransdalen ovasında Kvan mıntakasında Almanların müttefik kuvvetlere karşı yaptıkları bir taarruz ağır zayiatla geri püskürtülmüştür.

Bu mıntakada Alman tazyiki devam etmektedir. Alman tayyareleri müttefiklerin muvasala hatlarını ve üslerini tazyik etmektedirler. Narvik mıntakasında kayde değer bir şey yoktur.

Oslo hava meydanı bombardıman edildi

Stokholm 28 (A.A.) — İngiliz tayyareleri Oslo hava meydanını şiddetli bambardıman ederek tahrib etmişlerdir. Birçok Alman tayyareleri hasara uğramış, bazı tayyareler de ağaçlara çarparak hizmet haricine çıkarılmışlardır.

Alman kumandanları hava meydanını genişletmek ve «Skeje» «Berzfiord» ve «Fredikstad» mıntakalarında yeni hava meydanları tesisi için Oslo'nun bütün Belediye amelesini seferber etmişlerdir. Norveçteki Alman komiseri iaşe vaziyetinin Norveçte pek vahim olduğunu beyan etmiştir.

İngilizler Vestjorden ve civarına mayn döktüler

Londra 28 (A.A.) — Amirallık dairesi, Vestjorden ve civarına mayn döküldüğünü ilân etmektedir. İngiliz ve Norveç deniz makamlarından talimat almadan buralarda seyredecek vapurların uğrıyacağı kazalardan kimseye mesuliyet terettüp etmiyecektir.

30 Nisan Salı günü Akşamı

ÇEMBERLİTAŞ sinemasında

Çocuk Esirgeme kurumu Alemdar Nahiyesi kimsesiz yoksul çocuklar menfaatine sanatkâr **NAŞİD ÖZCAN**, kıymetli okuyucu **HAMİYET YÜCESES** ve birçok sanatkârların iştirakile bir müsamere tertip etmiştir.

Naşit Özcan ve arkadaşları

KARI İSTERİM

Vodvil 2 Perde

HAMİYET YÜCESES

Kıymetli musikişinasların iştirakile

KONSER

Millî oyunlar sinema ve saire. Biletler Çemberlitaş sinema gişesinde satılmaktadır

CONRAD VEIDT - SESSUE HAYAKAVA
ROGER DUCHENE - MADELENE ROBİNSON

Asyada Kopan Fırtına

(Fransızca)

Pek yakında: LÂLE sinemasında

Beşiktaş SUAD PARK Sinemasında

Londra Pasif Korunma Filmi

Bugünden itibaren bir hafta müddetle sabahları mektepler için, toplu talebe matineleri yapılmaktadır. Film, Anadoluya gideceğinden görmemiş mekteplerin bu filmi ders makamında görmelerini ve gelecekleri saatleri sinemaya telefonla bildirmelerini ve yediden yetmişe kadar kadın erkek, herkesin görmesini temin için matinelerimize ilâveten gösterileceğinden aile reislerine de ayrıca tavsiye ederiz. Telefon 43143

DAİMA GÜZEL - KIVRAK - ŞEN ve ZÂLİM

Vıvıane Romance

Çarşamba akşamı MELEK'te

Yarı Geceden Sonra

Aşk ve Heyecan Filminde

Yarın akşam SÜMER sinemasında

Amerikanın her tarafında büyük bir rağbet görmekte olan ve LAMBERTH WALK Dansını gölgede bırakan SWING nam yeni Dans

Çılgın Gençlik

Filminde: KEN MURRAY - KATHLYN KANE tarafından Dansörleri ve meşhur TED WEEMS Orkestrasının iştirakile icad edilmiştir. Bu film mevsimin çılgınlığı olacaktır.

Yarın akşam için yerlerinizi evvelden aldırınız. Tel: 42851

SÖZÜN GELİŞİ

Yıkanmak kolaylaşmıştır

Hekimler az yıkandığımızdan, vücud temizliğine fazla riayet etmediğimizden şikâyetçidirler. Hattâ bir hekim olan kıymetli Vali ve Belediye Reisimiz B. Lûtfi Kırdar da şehir içinde yaptığı tedkiklerde aynı kanaati edindiği için İstanbulun iki semtinde birer ucuz halk hamamı açtı. Artık hiç kimse «Yıkanamadım, çünkü hamamlar çok pahalı!» diyemiyecek. Zira yeni hamamların gişelerine 7,5 kuruş gibi hafif bir meblâğ yatıran her vatandaş bol su ve sabunla bir saat kadar oynamak fırsatını elde etmiş bulunuyor. «Yıkanmak isterim, fakat 7,5 kuruşum da yok diyenlere «Öyle ise buyur, bedava yıkan» cevabı verileceğinden, şehirde el yüz kir içinde, ense yağ bağlamış bir halde dolaşmanın hiç bir affettirici mazerete dayanmasına imkân kalmamıştır.

Valimiz bu son lûtfuna müteşekkir kalarak, eskiden olduğu gibi, artık bol bol su dökünmeliyiz. Çünkü biz Türkler Avrupalılarla ilk teşerrüf ettiğimiz zaman, onlar bizi merd ve cesur olduğu kadar «yıkanan adamlar» olarak tanırdılar. 17 nci asra kadar Avrupada ömründe bir defa yıkananlar parmakla gösterilirdi. Halkı bir tarafa bırakın, krallar bile yıkanmazdı. On dördüncü Louis hayatında bir defa yıkandı ve bu hadise, iri harflerle tarihlere geçti. Haşmetli kralın sabah tuvaleti, kristal bir kâse içinde kendisine uzatılan şarapla parmaklarının ucunu ıslatarak burnunun iki deliğini silmekten ibaretti. Avrupada ince ruhlu, hassas kadın şairlerin bile teke gibi koktukları o devirde güzel İstanbulu ziyaret eden ecnebi seyyahlar Türklerin nezafet düşkünlüğünden, hanımlarımızın temizlik ve zarafetinden hayretle bahsederler, sıcak hamamlarda Türklerin vücudlarını tahta uğar gibi uğduklarını gören frenkler insan yapısının bu kadar temizliğe nasıl dayandığına şaşarlardı.

Türklerin pek ehemmiyet verdikleri bu yıkanma ameliyesi sonradan Avrupalı hekimlerin nazarı dikkatini celbetmiş, «Türk gibi kuvvetli» olmanın bu temizlikten ileri geldiği anlaşılmış ve kendi halklarını yıkanmaya davet etmişlerdir. Avrupalılara yıkanmayı öğreten ecdadımızın bugünkü çocukları, onların temizlikte bizden ileri gitmesine elbet de müsaade etmiyecektir. Çünkü artık yıkanmamak için sebep kalmamıştır. Valimiz soruyor: «Ey vatandaş! Hamam paran olmadığı için mi yıkanmıyorsun: İşte bedava hamam!»

Bundan sonra, ancak bektaşi gibi «Balçıktan yaratıldık, su ile fazla oynamaya gelmez!» tarzında bir felsefi kanaat sahipleri yıkanmaktan yan çizebilirler.

Şevket Rado

Darüşşefakanın yıldönümü

Vali ve polis müdürü Darüşşafakanın eski mezunları arasında
Altta: Yeni mezunlar

Darüşşafaka lisesinin 67 nci kuruluş yıldönümü, dün, parlak merasimle kutlanmıştır. Merasime mektebin tiyatro salonunda saat tam 11 de İstiklâl marşı ile başlanmıştır. Millî marşın terennümünden sonra sahneye gelen en genç Darüşşefakalı talebe, davetlilere, arkadaşları namına hoş geldiniz demiştir. Bundan sonra kürsüye gelen Darüşşefaka mezunlar cemiyeti reisi B. Hamdi Atlıoğlu, geçen seneki yılık kongrede badema, her ne kadar tesis yıldönümü ile cemiyet kongrelerinin ayni günde yapılmasına karar verilmişse de bazı sebeplerden dolayı bu seneki kongrenin gelecek pazara bırakıldığını anlatmış, sözü veznedar B. Sabri Meriçe bırakmıştır. B. Sabri, mektebin bundan 75 sene evvel yani 1281 de Yusuf Ziya, Gazi Ahmed Muhtar, Sakızlı Esad, Kâmil, Süleyman, ve Rıza (Paşalar) tarafından kurulan Cemiyeti tedrisiyei islâmiye delâletile tesis edildiğini anlatmış, sözü eski mezunlardan B. Arif Karagümrüğe terketmiştir.

B. Arif mektep hayatına ait eski hatıralardan bahsederek davetlileri neşeye garketmiş, müteakiben, B. Gündüz Nadir bir nutuk söylemiştir.

Daha sonra, mektebin dokuzuncu sınıfından 103 Şinasi, eski bir Darüşşefaka mezunu olan merhum şair İsmail Safanın (Darüşşefaka) şiirini, onuncu sınıftan 85 Esad ile dokuzdan 224 Mustafa Atillâ da kendilerinin yazdıkları (Darüşşefaka) şiirlerini okumuşlardır.

Müteakiben, 67 nci yıldönümü şerefine mektebin yemekhanesinde ananevî fasulye, pilâv hoşaftan ibaret öğle yemeği yenmiştir. Öğleden sonra, genç Darüşşefakalılar tarafından muvaffakiyetli muhtelif jimnastik tecrübeleri yapılmıştır.

Dünkü merasimde İstanbul Vali ve Belediye Reisi B. Lûtfi Kırdar, emniyet direktörü B. Muzaffer Akalın ile mektebin eski mezunları, eski yeni hocalar ve talebe velileri hazır bulunmuşlardır.

Darüşşefaka lisesinin talebe kadrosu 350 idi. Şarkî Anadoludaki zelzele felâketzedelerinden 81 talebe daha mektebe alınarak kadro 431 e çıkarılmıştır. 81 felâketzede talebenin masrafı İş bankası tarafından karşılanmaktadır.

Bayramiçte emniyet

Çanakkale (Akşam) — Emniyet programının tatbikatından olarak dört sene evvel Bayramiç kazasında da bir komiserlik teşkilâtı vücuda getirilmişti.

Memnuniyetle bildiriyorum ki bu dört sene zarfında kazada ehemmiyetli hiç bir vukuatı adliye olmadığı gibi pek seyrek vuku bulan ufak tefek vakalar da failli meçhul kalmamıştır. Dört senedenberi teşkilâtın başında bulunan muavin B. Kemal Saygun geceli gündüzlü mesaisi ile kendini sevdirmiş genç ve münevver bir zabıta memurudur.

DENİZ

İsveç donanması

İyi sevk ve idare edilirse Alman ihracına muvaffakıyetli darbeler indirebilir

Almanlar, Norveçte müttefikler tarafından sıkıştırılması ve bu memlekette teşkil edilen cephelere imdad kuvveti göndermek hususunda büyük müşkülâta maruz kalması yüzünden. İsveçin bitaraflığına riayet etmiyerek kıtaatını bu devletin topraklarından geçirmeğe teşebbüs edecektir. Çünkü Norveçe ayak basan müttefikin ordularının bu memlekete yerleşince, İsveç üzerinden Baltık sahillerine inmesi ihtimaline karşı Almanlar daha evvel İsveçi ellerine geçirmek mecburiyetindedirler. Her ne kadar İsveç hükûmeti Alman istilâ hareketine boyun eğmiyerek kuvvetle mukabele edeceğini resmen bildirmiş ve müstevliye karşı koymak için de müdafaa hazırlıklarına başlamış ise de Alman ordusunun İsveç sahillerine yapacağı ihraç hareketine mani olabilmesi şüphelidir. Zira Danimarkayı zaptederek, bu memlekete yerleşmiş olan Alman ordusu İsveçe atlamak için, Norveçi istilâda olduğu gibi, denizaşırı uzunca bir yol katetmek mecburiyetinde değildir. Danimarkayı İsveçten ayıran Kategat boğazının en geniş yeri 32 mil (takriben İstanbul ile Mudanya arası kadar) olup, Sund boğazı ise ancak 3-4 mildir. Böyle kısa bir deniz yolunu geçerek yapılacak Alman ihracının ânî bir baskın halinde başarılması mümkündür.

Diğer taraftan Baltıktaki Alman limanlarında toplanacak kuvvetlerin de İsveçin cenup sahillerinde ihraca müsait noktalara getirilmesi bir gece zarfında kabildir. Ana ihraç hareketini muvakkaten setretmek maksadile İsveçin şarkındaki Botni körfezine de aldatma kabilinden bir kısım kuvvetin çıkarılması muhtemeldir. Acaba İsveçe bir ihraç hareketini başarabilmek için Almanyanın bugünkü vapur mevcudu ve donanmasının kudreti kafi midir? Evvelemirde şunu bildirmeliyiz ki, harpten evvel Alman ticaret vapurlarının mecmu tonajı 4,5 milyon ton olup bunun 450,000 tonu batmış ve takriben 1 milyon tonu da seferde olduğundan Almanyaya dönememiştir. Şu halde üç milyon ton tutan mütebaki kısmı Almanyada bulunmaktadır ki, bu miktar gemi İsveçe yapılacak askerî nakliyata tamamen kifayet eder. Fakat Norveç baskını Alman donanmasının fazla hırpalanmasını ve kuvvetli cüzütamlarının ziyaını intaç ettiğinden, ihraç hareketi İsveçin muhtelif noktalarına dağınık bir surette yapıldığı takdirde bugünkü donanma mevcudünün bir taraftan yola çıkan vapur kafilelerini ve ihraç noktalarındaki çıkarma hareketini himaye etmeğe, diğer taraftan ihraca karşı koyacak İsveç sahil müdafaasını kırmağa kifayet edeceği şüphelidir. Çünkü Alman donanmasında birisi mühim suretle hasara uğramış iki dırtnot ile birisi ağır ve ikisi hafif üç kruvazör ve bir de cep zırhlısından başka büyük gemi kalmamıştır. Binaenaleyh bu kuvvetle himaye işi, ancak ihraç hareketi en fazla iki noktada vuku bulduğu takdirde mevzuubahis olabilir. Halbuki mütearrız tarafın bilhassa düşman sahiline ihraç gibi tehlikeli ve müşkül harp harekâtında zayiata duçar olacağı nazarı dikkate alınırsa, iki noktaya bile asker çıkarma teşebbüsünün tamamen emniyetbahş bir tarzda cereyan edemiyeceği anlaşılır. Bahusus müdafi tarafın elinde hücum vasıtası bulunursa, ihraçta emniyet meselesi oldukça zayıflar.

Acaba Alman ihracına karşı İsveç donanması müessir bir mani teşkil edebilir mi? Gerçi İsveç donanmasında dırtnot sınıfından harp gemisi yoktur. Fakat işe yarıyacak 3 küçük zırhlı ile 5 sahil muhafızı zırhlı, 2 kruvazör, 16 muhrip ve 18 tahtelbahir ve 10 hücum botundan mürekkep

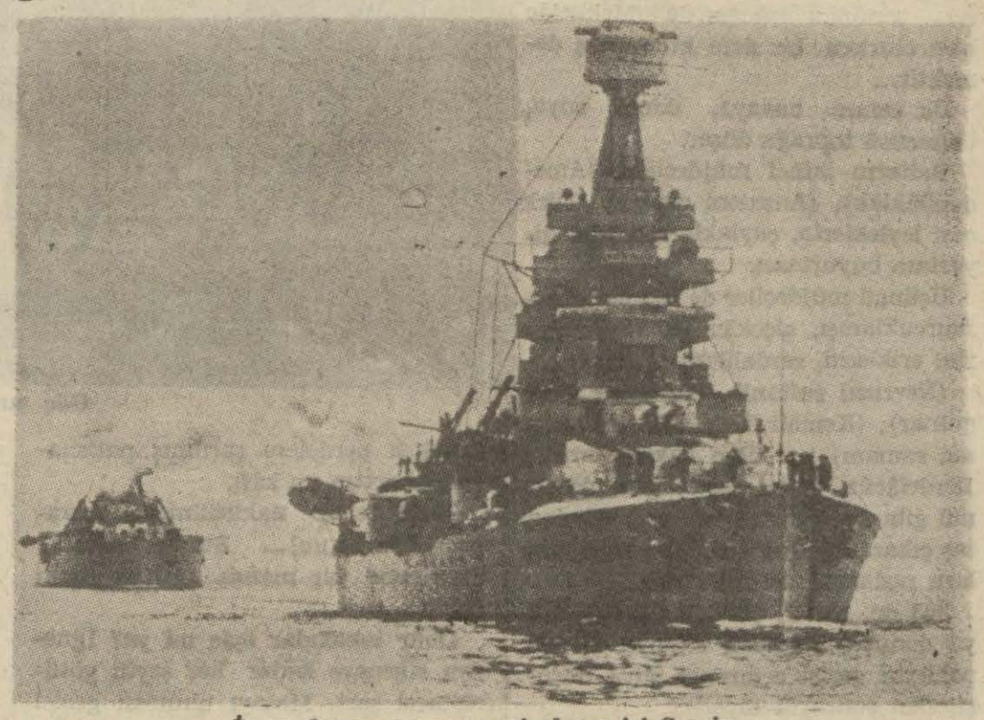

İsveç donanmasının amiral gemisi Sverig

olan İsveç donanması Baltıkta hatırı sayılır bir kuvvet arzetmektedir. Geçen sene kızaktan inen 8000 tonluk iki zırhlı da ikmal edilmek üzere olduğundan, bunların da donanmaya iltihakı müdafaa vaziyetini hayli takviye edecektir. Bundan başka İsveç donanmasında torpido atan tayyareler de mühim bir kuvvet teşkil etmektedir. Bu donanmanın personeli umumiyetle iyi talim görmüş ve harp kifayetini haiz bulunmaktadır ki, denizden gelecek Alman taarruzuna bu personelden enerjik bir mukavemet beklenebilir. Filhakika düşmanın baskın hazırlığından vaktinde haberdar olduğu takdirde, İsveç donanması, Alman vapur kafilelerine yolda iken muvaffakıyetli taarruzlar yapabilir ve Baltıktaki Alman bindirme limanlarının yakınlığı nakliye kafilelerini kolayca yakalamak imkânını bahşeder.

Diğer taraftan İsveçe ihracı düşünen ordu, Baltık denizinin merkezî bir noktasında ve Botni körfezinin medhalinde bulunan Aland adalarını zaptederek bu adaları üs yapmak ihtiyacındadır. Adanın Alman donanması tarafından zaptına teşebbüs edildiği zaman İsveç donanmasının 28 lik ve 21 lik toplarla mücehhez zırhlıları kara istihkâmatına zahir olarak bu adaları müdafaada hayli müessir rol oynıyacaktır. Aland adaları coğrafî vaziyet itibarile İsveç hücum botlarının istimline de çok müsait bulunmaktadır.

Bittabi Alman ordularının İsveçe ihraç edilmesile mesele tamam olmaz. Ordunun insan ve malzemece devamlı surette beslenmesi deniz tarikile bilâ inkıta temin edilmek lâzımdır ki, bu da ancak İsveç donanmasının imhasile tahtı emniyete alınabilir. Halbuki İsveç donanması katî neticeli bir deniz muharebesinden içtinap ederek muhrip ve tahtelbahirlerile sık sık akınlar yapmak suretile Alman nakliyatına zayiat verdirecektir. Ayni zamanda Baltık denizinin bu kısmı derin olmadığından, mayn silâhını tecavüzî maksadla kullanmaya da çok elverişlidir ve nakliyat yollarını maynlemek için İsveçin elinde kâfi miktarda seri mayn dökücü gemiler mevcuddur. Baltığa giriş kapıları Almanların elinde bulunduğundan, İngiliz donanmasının bu kapıları zorlıyarak içeri girmesi mevzuubahis olamazsa da, küçük tahtelbahirlerini sokması muhtemeldir.

Hulâsa; Almanya İsveçe ihraç hareketine karar vermiş ise, İsveç donanmasını hesaba katması lâzımdır. Gerçi İsveç donanması bu ihraca tamamen mümanaat edemezse de iyi sevk ve idare edilirse buna muvaffakıyetli darbeler indirerek karadaki müdafaanın yükünü tahfif edebilir.

A. B.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Maverayı Erdün

Maveri Erdün hükümdarı emir Abdullah memleketimize gelecek.

Fransızcası Transjordanie yahut Transjordane olan bu diyar, eskiden Osmanlı Suriyesine aidken ondan ayrılarak, berri bir memleket halinde teessüs etmiş; Britanya A. mandası altına girmiştir. Mesahası takriben 42,000 kilometre murbaaı; nüfusu 260,000 müslüman ve merkezi Amman'dır.

Arapların Şeriat el - Kebir dedikleri bu memleket, isminden de anlaşılacağı üzere, Erdün nehrinin ötesinde bulunmaktadır. Filistinle arasını bu su ayırmaktadır. Komşuları Irak ve Suriye ile hududları henüz iyice taayyün etmemiştir. Şamiye yahut Hamâd denen üç köşeli yaylânın bir kısmını teşkil eder. Bu çöl parçasının yalnız garp kısmında step nebatları mevcuddur. Garbinde Bahri Lût bulunur.

Halkın bir kısmı yerleşmiş ve ziraatçi, diğer kısmı ise bedevidir; koyun, deve yetiştirir. Şehirler mevcud değildir. Amman'da 5,000 nüfus vardır.

Memleket Kudüsteki Britanya yüksek komiserliğine bağlıdır. Hükümdarın nezdinde bu makamın bir mümessili bulunur.

Hükümdar emir Abdullah meşhur kral Faysal'ın biraderidir. Bir nazırlar heyeti memleketi idare eder. Hicaz demiryolu, birkaç otomobil pisti memleketi kateder.

***

Maverayi Erdün'ün muhtariyeti 1921 de tasavvur edilmiş; «Omm - Keys» denen İngiliz - Maverayı Erdün gizli itilâfile 28 nisan 1923 de ihdas edilmiştir. Bu devletin mukadderatı Hicaz Haşimilerinden Abdullah ibni Hüseyn'e tevdi olunmuştur. 1924 de memleket Akaba ve Maan'la büyümüştür; bunlar Hicazdan ayrılıp Maverayı Erdün'e iltihak etmiştir. 20 şubat 1928 de bu ilhak, bir muahedeyle Büyük Britanya tarafından tasdik olunmuştur. Akaba'nın iltihakile, Maverayı Erdün Akaba körfezile ve Kızıldeniz yolile denize kavuşmuş oluyor.

Nöbetçi eczaneler istenilen her şeyi verecekler

Şehrimizdeki eczanelerden çoğu geceleri nöbetçi bulundukları zaman müracaat eden müşterilere yalnız müstacel mahiyette görülen ilâç ve tıbbî mevaddı vermekte idiler. Keyfiyet Sıhhiye Vekâletine aksedince Vekâlet, geceleri nöbetçi kalan eczanelerin tıpkı gündüzleri gibi müşterilerin istedikleri ilâçlarla sair her şeyi vermeleri icap ettiğini ve müracaatların reddedilmemesini Eczacılar cemiyetine bildirmiştir.

İlkmektep çağındaki çocukların sayımı

Dün bütün şehirde ilkmektep çağındaki çocukların sayımı yapılmıştır. Sayımın neticesi, fişler tasnif edildikten sonra, ağlebi ihtimal, bugün belli olacaktır.

Riyaseticümhur filârmonik orkestrası geldi

Riyaseticümhur filârmonik orkestrası, dün akşam 20 de şehrimize gelmiştir. Orkestra, yetmiş kişiliktir ve şehrimizde üç konser verecektir.

Eski günlerde

Baharda sayfiyelere nasıl taşınılırdı?

Baharın ilk müjdecileri cemrelerdi. O vakitki rumî şubatın, yani efrenciden ve şimdikinden 13 gün sonra başlıyan şubatın yedisinde, on dördünde, yirmi birinde, birer hafta fasıla ile düşerlerdi.

Cemrenin lûgatteki asıl mukabili ateş tanesi; buradaki, evvel bahar başlangıcında azar azar artan hararet; sonuncu mânası da Mekke'de hacı olurken bir defa atılan taş demektir...

İlk cemre havaya, ikinci suya, üçüncüsü toprağa düşer.

Baharın ikinci müjdecileri (Amedenilâklâk), (Amedeni çaylak); Türkçesi leyleklerin, çaylakların bizim diyarlara buyurması.

Üçüncü müjdeciler de ağaçların tomurcuklanışı, çiçeklenişi; bademlerin, eriklerin, zerdalilerin donanışı.

(Nevruzu sultanî), (Resideni gülü gülnar), (Kemali lâle), (Koyun kırkma zamanı) na filân bakma; arada Berdelâcûz, Sittei sevir, gün dönümü gibi sayılı fırtınalar var. Erbaine taş çıkaran soğuklara, lâpa lâpa karlara raslamak da mümkün...

308 de (1892) Halicin boydan boya donuşu, karşıdan karşıya aç köpeklerin geçişi cemrenin suya düşüşünden sonraydı diyorlar.

.....

Pencere önündekilerden biri:

— Uğurlu, kademli olsun, leylekler geliyor!... Çığlığını basar basmaz:

— Aman çocuklar ayakta göreyim!.. diye kocakarılar da bile yerlerinden fırlayan fırlayana.

Hikmeti şu: Ayakta gören o sene çok gezer ;otururken gözü ilişen de köşe kadısı olur çıkar.

O hayvancağızlar bir daha görünmezler. Eyüpte meyüpte karar kılarlarsa da çaylaklar her saat, her dakika tepede. Boyuna cıyak cıyak ötmedeler; yüksek bacaların, kavakların, fıstıkların üstüne yuva yapmadalar. Mart pilici çıkaranlar, ciğerciler, saray mensubu nar çiçeği feslilerce gafilliğe hiç gelmez. Kuş, şimdiki bomba tayyarelerivarî yukarıdan aşağı bir pike etti mi piliç, ciğer, fes gitti gider, dâhi gider.

Kırmızı elbise giymişlere:

— Kız seni çaylak kapmasın!.. şakası dillerdeydi.

O zamanlar üst kademe paşalar ve beylerin değil, bu gibilere nisbetle esamisi geride, kalem müdürü, başkâtibi gibi orta tabaka kimselerin de yaza mahsus sayfiyeleri mevcuddu. Kodamanlarınki bittabi kâşane, sahilsaray; öbürlerininki yedi sekiz odalı köşk, yalı.

Üç dört ayda bir çıkan maaşile halli hamur, cebi daha yufkalar da mevsimi geldi mi âmirlerini boyluyarak ve boyun büküp hakipaye vararak:

— Kerime cariyeniz hamlini müteakip fevkalhad nâtuvanlaştı. Doktor Süleyman Numan paşamız çok akide şekeri yemesile beraber hava tebdilini de mübrem görüyor!.. larla iki aylık buyurttular mı Bostancı sırtları, Bulgurlu etekleri, Anadoluhisarı kıyıları gibi ucuzluk bir yerde üç dört odalı bir evciğez kiralarlardı.

.....

Nisanın üçüncü haftası tamamlanacağı sıralar konaklarda, evlerde taşınma lâfları başlardı. Hanım nine, kaynana, cici anne makulesi yaşlılarda surat asık:

— Ayol takvim haftaya hem Filiz koparan fırtınasını, hem Kavak mektemini yazıyormuş. Acelemiz ne, dağ başlarında titreye titreye mangala mı tüşüşeceğiz?

Meram işi uzatmak; her gün çat çat kapı, çançana gelen komşulardan ayrılmak kaygusu.

Taşınma mutlaka Hıdrellez'den evvel olurdu. Büyük konaklılara hava hoş. Uuzun boylu toplanma, gidecekleri kalacaklardan ayırma falan yok. Zira köşk, yalı lebaleb dolu; kışlıklar şitaiyede, yazlıklar sayfiyede.

Birkaç gün evvel kâhya kadın veya başkalfa ile iki halayık gönderip ortalığı sildirip süpürttün mü, ağır kumaşlı perdelere sarılmış patiskaları çıkarttın mı kâfi.

Göç arabası

Hafif tertip nakledilmekle beraber: (Şu lâzım!... Bunsuz olmaz!) diye gene bir manda arabası olsun dolar.

Öbür tabakalar öyle mi ya? İğneden sürmeye kadar her şeyin götürülmesi şart. Maşayı unutsan geçici kıptiyi nerede bulacaksın? Ateş elle tutulur mu?

Günlerce derlenilip toplanıldıktan sonra eşyalar denk edilir, başlarda çatkı, ev çatıdan bodruma kadar gıcır gıcır sinilir, sabah karanlığında da çıngırtılı yük arabası kapının önüne dayanırdı.

Tutma fiatleri eylûl nihayetlenip göç salgını hızını aldığı günler yedi, sekiz mecidiye; rağbet azalıp Kasım yaklaşınca yuvarlak hesap lira, altı mecidiye...

Rumelili arabacı mutlaka sol tarafından kalkmışlardan:

— Abe müslümanlar haylanın, pampuru kaçırırsak tübe olsun dönüp pırtıları kapıya bırakırım!..

Hasılı kapakatılıncaya kadar anadan emilen burundan gelir, ailenin en yaşlı hatunu, elinde mushaf, besmele çekerek gidilen eve en önden girerdi.

Yüksek kişiler içinde akıllı davranıp peşin cariyeler göndererek yerleşme işlerini aradan çıkaranlardan gayrisi, yani hopadak göç edenlere, adımlarını atar atmaz çile çok.

Tıklım tıklım olan bina boş bırakılacak değil a, bir bekçi konup eline de koca bir Karadağ tabancası verilmiş. Eminliğine diyecek yok, fakat bekâr adam.

Kapıdan taşlığa dalınınca ekşi ekşi ayak, sası sası kir kokusu. Yukarı çık, her yer zindan; çünkü pancurlar, kafesler sımsıkı kapalı. Pencereleri açıp bir de etrafa bak, her taraf toz deryası.

Hanfendi başta olmak üzere derhal kalfalar, ahretlikler kolları, paçaları sıvarlar. Çıtkırıldım küçük hanfendi kendi odasında soluğu alıp yeldirmeleri, kaşpusiyerleri, dantelli şemsiyelerinden modası geçenleri, dalkavuklarına bahşetmek için, ayırdıktan sonra piyanosunun akordunu denemekle meşgul. Toruncuklar oyuncak odalarında oyuncaklarile oyunda.

Paşa, beyefendi o gün mutaddan evvel gelir:

— Dağ, bayır, deniz görüyoruz; dünya varmış yahu! diye ayak ayak üstüne atar...

Akşama ortaya konacak yemeği hak getire. Ahçıbaşı veda niyetile Beşiktaş veya Beyazıddaki ahçılar kahvesinde iskambile girişip son vapura güç yetişmiş.

Yamaklarından biri kuru kalabalık için helvahane dolusu cambul cumbul kuru fasulyeyi pişirmiş amma baş kalabalık ne yiyecekler?.. Bir iki okka pirzola yasak savar ve lâkin köyün tek kasabında o saatler et ne geziyor?...

Daha derdi, içilecek suyun da katresi yok ve suculara nerede bulacaksın?

Tam o sıralarda komşu köşkten rostolu, börekli, tatlılı koca tabla çıkagelirdi. Bunca yıllık ahbaplar hatunun, erkeğinin, kerimelerinin neler sevdiğine vakıflar. Taşınışı görünce ahçılarına tembihi geçmekle beraber dadıyı, Arap bacıyı da harem mutfağına sokup ayrıca Çerkes tavuğu, yalancı dolma, ahırdaki ineğin katıksız sütünden sütlâç da yaptırtmışlar. Ayvazın başında tabla, elinde de bir surahi iyi su...

Vakia ortalık gül gibi pirüpâk edilmiş, fakat yerlerdeki Mısır hasırıdır. Yataklara girer girmez, hasır aralarına yuva yapmış, aylardır aç kalan pirelerin bir hücumu ki elâman...

İsilik olmuş gibi hart hart kaşın bire kaşın. Çıkır çıkır yakala, biter tükenir gibi değil. Turfanda sivrisinekler de tek tük vızıltıda; cibinlikler ise tâ tavan arasında; sandık odasının kimbilir neresinde...

Pireler doyunca veya üstlerine üşüşsünler diye birkaç kedi bulununcaya kadar gecelerce kirpikler kavuşmaz, sabahları kafalar ağrıdan zonk zonk, vücudlar pelte, antipirinler, fenasetinler yutulurdu.

Hıdırellez o sıralara rasladıysa gamı, gussayı gör:

— Bu tuz kabağı baş beyinle nasıl gezmeğe çıkıp eğleneceğiz?

Sermed Muhtar Alus

Şehremini Halkevinde çocuk balosu

Çocuk haftası münasebetile dün Şehremini Halkevinde bir çocuk balosu tertip edilmiştir. Balo pek neşeli ve güzel olmuştur. Resmimiz, bu baloda eğlenen çocukları gösteriyor.

Kitaplar ve Mecmualar

Halide Edib

Çığır Kitabevi tanınmış muharrirlerimizin hayat ve eserlerine dair çıkarmakta olduğu seriye devam ediyor. Bu seriden son çıkan kitap kıymetli edib bayan Halide Edibe tahsis edilmiştir. Kitap «Halide Edib» ismini taşıyor; B. Baha Dürder tarafından hazırlanmıştır.

Eserin başında bayan Halide Edibin hayatı anlatılmakta, bundan sonra gerek Türk matbuatında, gerek ecnebi matbuatta sanatı hakkında yazılan yazılardan parçalar nakledilmektedir. Üçüncü kısımda bayan Halide Edibin kitaplarının mevzuları hulâsa edilmiş, dördüncü kısımda muhtelif eserlerden parçalar alınmıştır. Kitap 110 sahife, fiatı 25 kuruştur.

Bayan Halide Edibin Türkiyede çıkan kitaplarının intişar senelerine göre yapılmış bir tasnifini bu eserden alıyoruz:

Türkiyede çıkan kitaplarının intişar seneleri:

1909 — SEVİYYE TALİP, birinci baskı.
1910 — RAİK'İN ANNESİ, birinci baskı.
1911 — HARAP MABEDLER, birinci baskı.
1912 — HANDAN, birinci baskı; YENİ TURAN, birinci baskı; SON ESERİ, birinci baskı.
1913 — HANDAN, ikinci baskı.
1915 — HANDAN, üçüncü baskı.
1918 — MEV'UD HÜKÜM, birinci baskı; KENAN ÇOBANLARI, birinci baskı.
1922 — DAĞA ÇIKAN KURT, birinci baskı; ATEŞTEN GÖMLEK, birinci baskı; İZMİRDEN BURSAYA, birinci baskı.
1924 — SEVİYYE TALİP, ikinci baskı; RAİK'İN ANNESİ, ikinci baskı; HARAP MABEDLER, ikinci baskı; YENİ TURAN, ikinci baskı; KALB AĞRISI, birinci baskı.
1926 — URUN KAHBEYE, birinci baskı; DAĞA ÇIKAN KURT, ikinci baskı.
1928 — ZİNO'NUN OĞLU, birinci baskı; GİZLİ BELDE, birinci baskı.
1935 — KALB AĞRISI, ikinci baskı.
1936 — SİNEKLİ BAKKAL, birinci baskı.
1937 — ATEŞTEN GÖMLEK, ikinci baskı; YOL PALAS CİNAYETİ, birinci baskı.
1938 — HANDAN, dördüncü baskı.
1939 — SON ESERİ, değişmiş ikinci baskı; TATARCIK, birinci baskı.

Gobino

Bu ayın neşriyatı arasında Ahmed Halid Kitabevi tarafından neşredilen «Gobino» isimli küçük bir eser de vardır. Fransız mütefekkirlerinden Comte de Gobineau'nun ırk nazariyesi esaslarile bunun için açılan ankete on iki Fransız âliminin verdikleri cevapları ihtiva eden bu eser Adana muallim mektebi müdürü B. Naci Ecer tarafından tercüme edilmiştir. Fiati 30 kuruştur.

Yavrutürk 5 yaşında

Dört yıldanberi ilkokul çocukları için çıkarılmakta olan «Yavrutürk» gazetesi bu hafta çıkan 209 uncu sayısile dokuzuncu cildine başlamıştır. Değerli öğretmenler tarafından idare edilen bu küçük gazete beşinci yaşına giriyor. Küçükleri hem eğlendiren, hem de onlara faydalı olan «Yavrutürk» e uzun ömürler temenni ederiz.

Bibliyotek bilgisi

Edebiyat fakültesinde Türkoloji asistanı B. Adnan Cahid Ötüken «Bibliyotek ve bibliyografi» ismile kıymetli bir tedkik eseri hazırlamıştır. «İstanbul üniversitesi yayınları» serisinin 115 inci kitabını teşkil eden bu eser uzun bir emeğin mahsulü ve bizde bu sahada çıkan ilk ehemmiyetli kitaptır. B. Adnan Cahid, kısmen tercüme ve toplama, kısmen de muhtelif Alman bibliyoteklerinde çalışmaları sırasında gördüklerini bizzat tesbit etmek suretile bu eseri vücuda getirirken daima şu gayeyi göz önünde tutmuştur: Bibliyotekçilikte geri kalmış olan memleketimiz için kolay anlaşılır, bu işlerle uğraşacakların işine yarar bir rehber, bir el kitabı ortaya koymak.

Eserde bu gayeyi tahakkuk etmiş görüyoruz. Kitabın mündericatı hakkında bir fikir vermek üzere kısım başlıklarını nakledivoruz: 1 — Bibliyotek hakkında umumi bilgi, 2 — Bibliyotekler tarihine bir bakış, 3 — Bibliyotek binaları, 4 — Bibliyotekçi ve adamları, 5 — Bibliyotekte mevcudu çoğaltma işleri, 6 — Tasnif metodları ve kataloğlar, 7 — Bibliyotekten istifade, 8 — Bibliyografi hakkında umumi bilgi, 9 — Mühim bibliyografilerin bibliyografisi.

Bu eseri bibliyotekçilikle ve bibliyografi işlerile meşgul olanlara tavsiye ederiz. 272 sahife, resimli, 148 kuruştur.

Zola

Büyük Fransız romancısı Emile Zola'nın yüzüncü doğum yıldönümü Fransada büyük merasimle kutlanmış, bu yıldönümüne Türk matbuatı da bazı makaleler tahsis etmek suretile iştirak etmişti. Hüsameddin Bozok «Zola» adile çıkardığı etüdile bu neşriyata daha geniş bir şekilde ehemmiyet kazandırmış oluyor. Zola'nın hayatına dair kuşe kâğıdına basılmış resimlerle süslenen bu kitapta Zola'nın hayatı, sanat anlayışı, eserleri ve şimdiye kadar türkçeye çevrilen eserleri hakkında malûmat vardır. Fiati 30 kuruştur.

Mabedde bir gece

Bayan Sâmiha Ayverdi telif hikâyelerini «Mabedde bir gece» ismi altında kitap halinde neşretmiştir. İçinde otuz kadar hikâye vardır. Gayret Kitabevinde basılmıştır. Fiati elli kuruştur.

Gönül - Aşk - Kadın

«Gönül - Aşk - Kadın, Bokaccio'dan hikâyeler» ismile Hilmi Kitabevi tarafından neşredilen bu eser B. Nâzım İçsel tarafından tercüme ve tertip edilmiştir. Mevzuu isminden de anlaşılacağı vechile kadının karakteri, efkâr ve hissiyatı, şahsî ve dünyevî emelleri, erkekle olan rabıta ve münasebeti üzerine muhtelif milletlere mensup birçok muharrirlerin kısa ve hakîmane mütalâa ve vecizelerile, meşhur İtalyan muharriri Bokaccio'nun kadınlar ve genç kızların aşk yolunda gösterdikleri fedakârlıkları tasvir eden bazı hikâyelerinden mürekkeptir. Eser 194 sahife, fiatı 60 kuruştur.

La Fontaineden tercüme edilen aşağıdaki hikâyeyi bu kitaptan aldık:

Aslanın biri bir çayırdan geçerken güzel bir çoban kızı gördü. Onu sevdi ve kendisine eş yapmak istedi. Kızın babası aslanı pek korkunç bulmasaydı, güçlü kuvvetli bir damad sahibi olmayı canına minnet bilecekti. Bu sebepten dolayı kızını ona vermek kendisine çok zor geldi, red cevabı vermeyi de tehlikeli buldu; hakikaten güzel kız bir sabah çayırda koyunlarını otlatırken aslanın ansızın karşısına çıkarak onu kaçırması pek kolay bir şeydi.

Çoban kızı aslanın kendisine olan şu temayülünden hoşlanmış olmalı ki, onunla evlenmeğe razı oldu. Babası bunu anlayınca kızının âşıkını geri çevirmedi, ve dedi ki:

— Benim kızım naziktir. Korkarım ki, sert pençelerinle onu incitirsin, bunları yonttur; bundan başka iri dişlerini de eğelet ki, ağzını onun yüzüne değdirdiğin zaman rahatsızlık vermiyesin. İstediğim şu iki şeyi yaparsan kızımla evlenmene razı olurum.

Aslan şu teklifi körkörüne kabul etti. Zavallı o kuvvetli pençelerden, keskin dişlerden mahrum kaldı. Gayri müstahkem bir mevkie benzedi. Köpekler üzerine saldırıyor, onlara güçlükle karşı duruyordu.

Kalbe aşk girince kafadan akıl gider.

İdeal bir koca ve Afrodit

Yine Hilmi Kitabevi neşriyatından olmak üzere bu ay iki tercüme eser intişar etmiştir. Bunlardan biri Oscar Wilde'in «İdeal bir koca» ismile tercüme edilen dört perdelik piyesidir. Eseri türkçeye B. İrfan Konur çevirmiştir.

İkinci tercüme eser lisanımıza çevrilmesi büyük dedikodulara sebep olan Pierre Louis'in Afroditidir. Bu eserin bir kaç tercümesi piyasaya çıktı. Hilmi Kitaphanesi sahibi tercümenin sonuna ilâve ettiği notta kendisinin bu eseri çoktanberi basmağa hazırlandığını, fakat bazı sebepler dolayısile geç kaldığını, neşri bu sebeple geciktiğini kaydetmektedir. Afrodit'in bu tercümesi B. Avni İnsel tarafından yapılmıştır. Başında meşhur mukaddimesi vardır, resimlidir.

1939 harbinin menşeleri

André Maurois'nın yeni çıkan bu eseri güzel bir üslûpla dilimize çevrilerek Ahmed Halid Kitabevi tarafından neşredilmiştir. Avrupayı saran son harbin nasıl ve ne gibi şartlar dahilinde zuhura geldiğini muharrir bu eserinde anlatmaktadır. 25 kuruştur.

Molla Câmî

Genç ve kıymetli müdekkik Asaf Hâlet Çelebi meşhur İran şair ve mutasavvıfı Molla Câmî'nin hayatı ve eserleri üzerinde hazırladığı değerli etüdü «Molla Câmî» ismile neşretti. (Kanaat Kitabevi — 221 sahife, fiati 75 kuruş).

Eser Câmînin hayatile başlamaktadır. Bu kısımda doğuşu, ailesi, gençliği ve tahsili, mistik hayatı, olgunluğu ve şöhreti, ölümü birçok vesikalara istinaden anlatılıyor. Sonra Câmî'nin şahsiyeti ve eserlerine geçilerek bu bahiste mistik şahsiyeti, edebî şahsiyeti ve eserleri vakıfane bir surette tetkik ve tahlil ediliyor. Kitabın müteakip sahifelerini Câmî'nin eserlerinden alınmış parçalar teşkil etmektedir. Bu arada 123 rübaî tercüme edilmiştir. Ayrıca Bahâristandan, «mukaddes kimselerden gelen Mûnis Mefhalar» dan ve diğer eserlerinde parçalar vardır. Bir endeks ve rübaî metinlerinin fihristi yapılmıştır. Câmî'nin rübaîlerinden birkaçını aşağıya naklediyoruz:

Aşk herkes için bir ahenk olsa da hiç kimseye huzur veya huzursuzluk getirmemiştir. Aşkın şarabı renksizdir ve ondaki bu renk ise onun dolduğu kadehlerin muhtelif renkte olmasındandır.

***

Cerrah kan almak niyetile neşterini mecnuna saplamak için acele etti. Mecnun ağladı, dedi ki: «Kalbimden kan yerine Leylânın gammı gitmesin diye korkuyorum!»

***

Adetim her gün bahçeye çıkmak ve orada Lâle ve güller arasında sükûnet aramaktır. Nerede onun rengini ve kokusunu andıran bir çiçek görsem, onu koparır, koklarım.

SİNEMA

Asta 3 ay istirahat edecek

Hollivutun dört ayaklı artisti çok çalıştığından sinirleri bozuldu

Filim çevirmek çok yorucu bir iştir. İptida filmin mevzuunu okuyup temsil edeceği şahsiyeti iyice anlamak, sonra mükâlemeleri ezberlemek, rejisörün tavsiyelerini dinlemek lâzımdır. Bunlardan sonra sıra işe başlamağa gelir ve asıl yorucu olan da budur. Çünkü bir sahneyi bazan yirmi, otuz defa çevirmek icab eder. Rejisör en küçük bir kusuru bile affetmez: «Tekrar çevrilecektir» der.

Bazan artistlerin hepsi rollerini mükemmel surette yaparlar. Fakat filim çevrilirken teknik bir kusur göze çarpar, derhal: «Bir kere daha!» emri verilir; yeniden işe başlanır. Sözlü filim çıktığı zamandanberi stüdyolar dört tarafı sımsıkı kapalı, hariçten ses aksetmemesi için birçok tedbirler alınmış, havasız yerlerdi. İçeride yakılan binlerce mumluk projektörlerin harareti stüdyonun havasını tahammül edilemiyecek hale getirir. Bu sıcakta bir sahneyi defalarca tekrar etmek yalnız artisti yormakla kalmaz, sinirleri de harap eder. Bunun içindir ki hemen bütün artistler bir filim bittikten sonra uzunca bir müdet dinlenmek, kendilerini toplamak ihtiyacını duyarlar.

Filim çeviren hayvanlar da aynı yorgunluğu hissederler. Hele bu hayvanlar arasında yıldız mevkiine çıkmış olanlar bir filim çevrilirken insanlardan fazla yorulurlar. Bu yüzden âdeta aptallaşırlar, sinirli bir hal alırlar.

Hollivutta Asta ismindeki köpek üst üste iki filim çevirdiği için son derece yorulmuş ve hasatlanmıştır. Kendisini muayene eden veterinerler sinirleri bozulduğunu ve tam bir istirahate ihtiyacı olduğunu bildirmişlerdir. Bunun üzerine Asta geçen hafta Hollivut civarında, dağlık erazide bir istirahat yerine gönderilmiştir. Üç ay burada dinlenecektir.

Asta küçük bir köpektir. Ekseriyetle Wiliam Powel ve Myrna Loy'un filmlerinde oynar. Son derece zekidir.

Asta, Myrna Loy'un kucağında

Rejisörün her emrini anlar ve derhal yerine getirir. Bundan başka cambaz gibidir, bin bir marifeti vardır. Bu küçük köpek, çevirdiği her filim için on bin lira alır. Köpek 100 bin liraya sigortalıdır. Mukavelesinde biribirini müteakip altı günden fazla çalışmıyacağı ve altı gün sıra ile çalışırsa üç gün dinleneceği kaydi vardır. Bu şarta rağmen bir filimi acele bitirmek için artist çok çalıştırılmış ve bunun neticesi olarak hastalanmıştır. Astanın bütün yaz istirahat etmesi muhtemeldir.

Deanna'nın 40 parçaya ayrılan elbisesi

Artist 40 fransız topçusuna bu elbisenin birer parçasını gönderdi

Son seneler zarfında Hollivutta parlıyan yıldızlardan biri de Deanna Durbin'dir. Henüz pek genç olan bu artist, zekâsı, tabiî hali ve güzel sesile kendisine çabuk bir mevki yapmıştır. Deanna da, Hollivuttaki diğer bütün artistler gibi, bu harpte kalben müttefiklerle beraberdir. Sevimli artist Fransada cephede bulunan 40 Fransız topçusunu kendisine arkadaş seçmiştir. Bunlara sık sık hediyeler göndermektedir. Bu hediyeler daha ziyade yiyecek ve cephede işe yarıyacak şeylerdir.

Geçende bu 40 topçunun kumandanı olan yüzbaşı, Deanna'ya bir mektup yazarak, gönderdiği hediyelerden dolayı teşekkür etmelke beraber, cephedeki arkadaşlarının kendisinden hatıra olarak saklıyabilecekleri bir şey istediklerini bildirmiştir.

Genç artist bu mektupla birer resminin istenildiğini anlamış ve iptida kırk fotoğrafı göndermeği düşünmüştür. Fakat sonra bundan vazgeçmiş ve kendisince daha kıymetli olacak bir şey göndermeğe karar vermiştir. Bu karar üzerine ilk çevirdiği filimdeki elbisesini çıkarmış, bunu kırk parçaya ayırarak her parçasını bir Fransız topçusuna göndermiştir.

Deanna'nın bu elbise ile çevirdiği filim büyük muvaffakıyet kazanmış

Deanna Durbin

ve artistin derhal bir mevki sahibi olmasını temin etmiştir. Deanna, bunun için bu elbiseyi bir tılısım gibi saklıyordu. Kendisine «Bu tılısımı elinden çıkarmaktan korkmuyor musunuz?» diye soranlara şu cevabı vermiştir:

— Ne zararı var, ben kaybetsem bile onlar kazanırlar. Ben de kendi muvafakıyetimden ziyade onların kazanmasını istiyorum.

Mary Pickford

Yeni filim çevirmeğe karar verdi

Hollivuttan gelen haberlere göre, Mary Pickford yeniden filim çevirmeğe karar vermiştir. Bu haber Hollivutta büyük bir hayret uyandırmıştır. Çünkü Mary, senelerdenberi filim çevirmiyordu, yaşı elliye yaklaşmış olduğundan bundan sonra da böyle bir teşebbüste bulunmıyacağı zannediliyordu.

Mary Pickford sessiz filim zamanının en çok muvaffak olan ve en çok sevilen kadın artistlerinden biri idi. Hemen her filimde iki uzun saçlı masum genç kız rolü yapardı. Bu sebeple herkes saçlarını kestiği halde, Mary bir türlü saçlarını kestiremiyordu. On sene evvel nihayet saçlarını kestirmesi Amerikada âdeta bir mesele olmuştu.

Mary, sözlü filim çıktıktan sonra eski mevkiini muhafaza edememiştir. Bunda yaşının artık genç kız rolü yapmağa müsait olmamasının da tesiri vardır. Altı sene evvel Douglas Fairbanks'tan ayrılmış ve kendisinden 11 yaş küçük olan Charles Boyers ile evlenmişti. Mary. çalıştığı uzun seneler zarfında birkaç milyon dolar biriktirdiğinden, son zamanlarda servetini idare etmekle meşgul olurdu. Yeniden filim çevirse bile artık genç kız değil, anne rolü yapacağı tahmin ediliyor.

Hamamlar, kaplıcala

Lâle devrinde ve divan edebiyatında Hamamlar - Kaplıcar hakkında ilk tedkikle

İstanbul üniversitesi Hidrologie ve Climatologie medical kürsüsü profesörü doktor Nihad Reşad Belgerin kaplıcalar ve hamamlar hakkındaki konferansının ilk kısmını geçende neşretmiştik. Bugün de Lâle devrinde hamamlara ve kaplıcalara dair olan kısmını yazıyoruz:

18 inci asırda başlayan Lâle devri, hamamlar için de bir inkişaf zamanı oluyor. Vezirâzam Nevşehirli İbrahim paşa bir yandan Çıragan eğlenceleri ve helva sohbetleri yaparken bir yandan da hamam inşaatına ehemmiyet veriyor. Hatta devrin en parlak şairi Nedim İstanbul kasidesinde:

Serçeşmeleri olmada insâne revanbahş,
Germâbeleri câne safa, cisme şifadır

dediği tarihi hamamı yaptıran İbrahim paşadır. Nevşehrinde de vezirâzamın binagerdesi olan hamamı şöyle anlatıyor:

«Bâhususa böyle hammamı münevver kim anın
Ruşena her mermeri sâfı misali mâh'tab
Kubbesi eyler firazı çerha arzı irtifa

Olmada rizân anın her lûlesinden simi nâb
Girse bir dilhaste bir demde bulur bür'ü tamâm
Etmiş olsa cismini âzürde sad rencü azâb
Olkadar berrakü ruşendir anın her câmı kim
Ferrü tâbından eder hurşîdi nurânî hicab.»

18 nci asırda, Divan edebiyatı çerçevesi içinde hamam mevzuu, namütenahi bir kaynak gibi, hemen hemen her şairin diline doladığı bir ilham menbaı oluyor. Realist bir mantık ile, edebiyatı, hayatın bir aynası telâkki ettiğimiz takdirde, hamama verilen ehemmiyetin beyhude olmadığını anlarız. Çünkü, Türkler de, Araplar gibi «Vecealna minelmâi külli şey'in hay» âyeti kerîmesine hayatî bir kıymet vermişler; suyu Hâkanlarından en basit ve mütevazi ferdine kadar kendilerinin bir lâzımı gayri müfariki addetmişlerdir.

Bu yüzden, hamam, Türk cemiyetinin içtimaî bünyesinde aristokrasisi, mimarîsi, tedavisi, eğlencesi, edebiyatı ve sıhhî varlığı ile yer yapmakta devam etmiş ve etmektedir.

19 uncu asırda, memleketimizdeki kaplıcalarda da, garp âleminde olduğu gibi, tıbbî kontrole tabi tedavi usulleri tatbik olunmağa başlıyor. Küçük Asya müellifi Şarl Tiksiye, eserinin muhtelif yerlerinde Anadoluda gördüğü kaplıcalardan bahsediyor ve hatta İyoni yani İzmir sahillerinde kadınların kum banyosu yaptıklarını bile yazıyor.

Sultan Mahmudu Adlî zamanında Mektebi Tıbbiye için getirilen doktor Bernar «Kaplıcalar» adlı bir eser vücuda getiriyor ve kaplıca sularının hikemî ve kimyevî vasıflarını tetkik ediyor. Dr. Bernarın 1842 de Bursa suları için yaptığı bu tahlillerle bir tıp şubesi haline gelen «Hydrologie» hakkında fennî tetebbüler başlamış oluyor.

1868 de Kahire Mektebi Tıbbiyesi kimya profesörü «Gastinel» de Bursa sularını tahlil ediyor.

İkinci Sultan Mecidin romatizmadan muztarip validesine tabibi hususîsi tarihe aşina Bellini ismindeki bir İtalyan doktor, kral Kostantinin validesinin muvaffakiyetle tedavi edildiği Yalova kaplıcalarını tavsiye ediyor. Valide Sultan oraya gönderiliyor ve şifayap oluyor. Bunun üzerine orada Valide köşkü ve Valide hamamı yaptırılıyor.

Bununla beraber imparatorluğun son devrinde kaplıcaların ihyası ve sularının mütalâası için esaslı bir teşebbüs görülmüyor. Meşrutiyetin ilânından evvel ve sonra Dellasuda Faik paşa ve Aperi bazı maden sularının kimyevî tahlili ile iştigal ediyor ve doktor general Besim Ömer Akalın Yalova kaplıcaları hakkında bir risale yazıyor. Fakat kaplıca ve su tedavisi ile yakından alâkadar olma ve Yalova, Bursa gibi su şehirlerini imar ve ihyası gibi teşebbüslerde bulunmak cümhuriyet devrinde başlıyor. İstanbul üniversitesi kimya enstitüsünde Yalova sularının kimyevî ve hikemî vasıfları mükemmelen mütalâa edilerek bir rapor tanzim ediliyor. Doktor kimyager general Şükrü Pelit Yalova kaplıcaları ile meşgul olarak bu küçük su şehrinin ihyasına müessir oluyor. Doktor kimyager Cevad Tahsin, doktor Fehmi Rıza ve profesör Nazmi Asaf, Bursa sularını tahlil ettikleri gibi Gülhane seririyatı profesörlerinden doktor Nüzhet Şakir ılıcalara dair etüdler neşrediyor. Bursa askerî hastanesi fizikoterapi mütehassısı doktor Riza Türkiyedeki kaplıcalara dair Almanca bir eser çıkarıyor. Hidiv Abbas Hilmi paşa, Paris «İnstitut d'Hydrologie» sinden «Lepape, Bardet, Geslin» adlı üç mütehassıs celbederek bilhassa Çekirge kaynaklarını tetkik ettiriyor.

Bu şahısların yazdıkları rapor hakikaten pek vakıfanedir. Kıymetli arkadaşım profesör Osman Cevdet, alelûmum suların radyoaktivitesine dair etüdler yazıyor. Profesör Âkil Muhtar da suların devaî tesirleri hakkında serirî taharrîlerde bulunuyor. Yalova kaplıcasına sureti mahsusada gönderdiği asistanı doktor Fehmi vasıtasile serirî müşahedeler topluyor. Son senelerde İstanbulda inikad eden Balkan kongresine Türkiyedeki maden suları hakkında bir tebliğde bulunuyor. Bazı güzide meslektaşlarımız Tuzla içmelerini organize ederek hastaların istifadesini teshile çalışıyor. Profesör Kemal Cenap, ilk defa olarak Yalova sularının tesirlerini hayvanlar üzerinde tecrübe ile şayanı dikkat bir «travail» neşrediyor.

Müzeler umum müdür muavini Arif Müfit Mansel Türkçe ve Almanca olmak üzere «Yalova ve civarı - Yalova und Umgebung» adlı bir eser kaleme alarak Yalova kaplıcasının tarihine ait müfit ve etraflı bir tedkik mahsulü ortaya atıyor. Diğer taraftan hükûmet Bursa ve Yalova kaplıcalarının imarı teşebbüsüne filen geçiyor ve her iki kaplıcanın modern Termal teknikler ile techizine başlanıyor. Karahisar devaî sularının usulü dairesinde katpajı ile günün fennî icaplarına uygun bir tarzda muntazaman işletilmesi işi muvaffakiyetle başarılıyor. Nihayet, kaplıca tedavilerinin memlekette gördüğü rağbetin artması, tıp heyetimizin meseleye lâyık olduğu ehemmiyeti vermesi ile fakültemizde «Hydrologie» kürsüsü ihdas olunuyor.

Bursa güreşçileri İzmitte

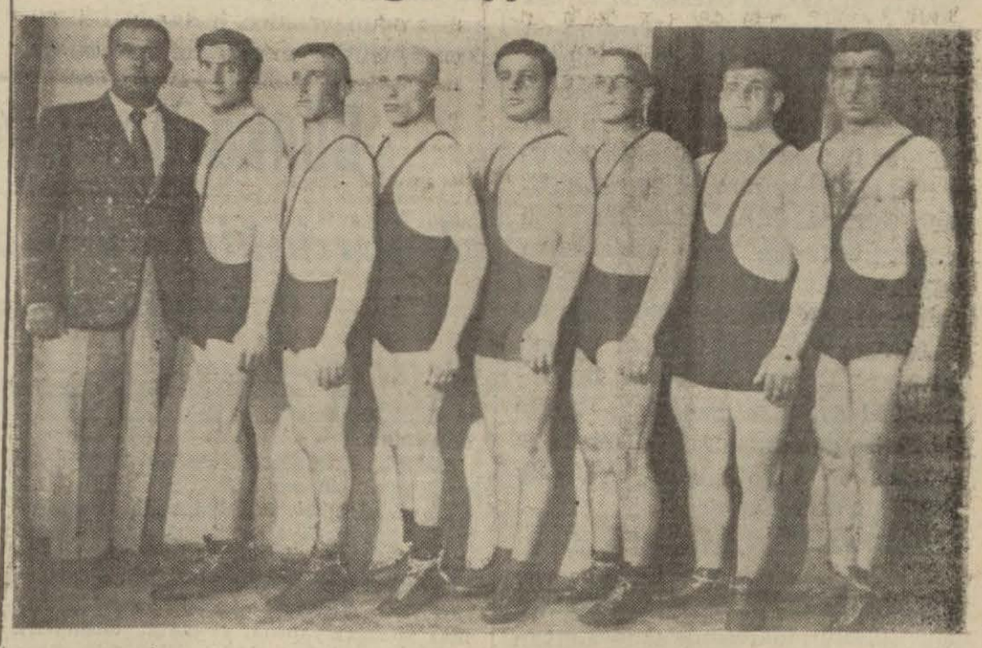

İzmit güreşçileri muallimleri B. Kemal ile bir arada

İzmit (Akşam) — Bursa güreşçileri İzmit güreşçilerile iki müsabaka yapmak üzere İzmite gelmişler ve bu iki vilâyetin güzide sporcuları çok kalabalık bir seyirci önünde müsabakalarını Halkevi salonunda yapmışlardır. Birinci gece serbes güreşler yapılmıştır.

56 kiloda Sezai (İzmit), Talâta (Bursa) 1 dakika 15 saniyede tuşla,

61 kiloda Niyazi (İzmit), Adile (Bursa) 2 dakika 17 saniyede tuşla,

66 kiloda Bekir Yıldırım (İzmit), Mehmede 10 saniyede tuşla,

72 kiloda Beslen (İzmit), Rahime (Bursa) 3 dakika 59 saniyede tuşla,

79 kiloda Enver (İzmit), Alâeddine (Bursa) 5 dakika 35 saniyede tuşla,

Ağırda Ahmed (İzmit), İlyasa (Bursa) 2 dakika 53 saniyede tuşla galip gelmişlerdir. İkinci devrede greko Romen üzerinde güreşler yapılmış, bu güreşler birinci geceden daha çetin olmuş ve neticede İzmitli Sezai, Enver sayı hesabile, diğerleri gene tuşla Bursalı güreşçilere galip gelmişlerdir.

Bakırköy Halkevinin kır koşusu

Bakırköy Halkevinin tertip ettiği kır koşularının dördüncüsü dün saat on birde yapılmıştır. Saha 6 kilometre idi. Birinci Osman 22,22, ikinci Yaşar 24,03, üçüncü Naİl 24,50 gelmişlerdir.

Şimdiye kadar yapılan kır koşularında kazananların mükâfatları kaymakam ve Halk partisi başkanlıkları vasıtasile verilmiştir.

AKŞAM-SPOR

Millî kümenin dünkü karşılaşmaları

Galatasaray, Gençlerbirliğini 5 - 0; Fenerbahçe, Muhafızgücünü 3 - 1 yendi. İzmirde: Altınordu, Vefaya 3 - 2 galip geldi. Beşiktaş, Altayla 1-1 berabere kaldı

Millî küme maçlarına dün Fener stadında devam edilmiştir. Birgün evvel Fenerbahçe ile Galatasarayın rakiplerini yenmiş olmalarına rağmen bu müsabakaları takib etmek üzere stada gelenler altı yedi bini bulmuştu. Günün birinci karşılaşması bir gün evvel Fenere 3 - 1 mağlûp olan Gençlerbirliği ile Muhafızı 4 - 0 yenen Galatasaray arasında oldu. Ankara takımlarının birgün evvelki neticelere nazaran daha kuvvetlisi görünen Gençlerin Galatasaray karşısında nasıl bir netice alacağı merakla bekleniyordu.

Dünkü Millî küme maçından bir enstantane

Galatasaray - Gençlerbirliği

Saat 15 de hakem Ahmed Ademin idaresinde sahaya çıkan takımlar şu şekilde dizildiler:

Galatasaray: Osman - Adnan, Faruk - Musa, Enver, Eşfak - Bülend, Buduri, Gündüz, Salâhaddin, Salim.

Gençlerbirliği: Rahim - Ahmed, Nuri - Münir. Hasan, Halit - Selim, Selim, Ali, Ali, Mustafa.

Oyuna Galatasaraylılar başladılar. Devrenin ilk anları iki tarafın mütekabil hücumlarile geçtikten sonra Galatasaraylılar ağır basmağa başladılar ve ikinci dakikada Gündüz ortadan sürükleyip götürdüğü bir pasla ilk golü kaydetti. Bu beklenilmiyen gol Gençleri şaşırtmıştı. Nitekim kendilerini toplamağa vakıt bulamıyan Gençlerbirliği yeni bir Galatasaray hücumiyle karşı karşıya kaldı ve bu sefer Rahimin boş bıraktığı kaleye Gençlerbirliği hafı topu atarak Galatasaray hesabına ikinci golü yapmış oldu. Kısa bir zamanda üstüste iki gol yiyen Gençlerbirliği biraz kendini toparlamağa başladı ise de bir türlü Galatasaray tazyikini çözemedi ve devrenin 15 inci dakikasında Salâhaddin üçüncü Galatasaray golünü de çıkardı. Bu golle beraber oyuna hâkim olan Galatasaraylılar bütün gayretlerine rağmen başka sayı yapamadan birinci devreyi 3 - 0 bitirdiler.

İkinci devre

İkinci devreye Gençlerbirliği başladı. Bir iki akından sonra, oyun tekrar Galatasarayın tazyikine girdi ve beşinci dakikada Gündüz, Gençler müdafaasından kaptığı topla takımına dördüncü golü de kazandırdı.

Bu gol sanki oyuna bir aksi tesir yaptı ve iki taraf da isteksiz bir tarzda maça devama başladılar. Havanın da sıcaklığı, oyuncular üzerinde büyük bir tesir icra ediyor ve bu suretle maç çok durgun oynanıyordu. Bu hal devrenin 35 inci dakikasına kadar böylece devam etti ve nihayet 37 nci dakikada Gündüz, iki müdafiin bir türlü uzaklaştıramadığı topu aralarından kaparak kaleciyi de çalımla geçti ve Galatasarayın beşinci golünü yaptı. Devrenin son dakikalarında açılan Gençlerbirliği Galatasarayın bugünkü güzel oyununa mukabele etmeğe çalıştı ise de muvaffak olamadı ve maçtan 5 - 0 gibi büyük bir farkla mağlûp olarak ayrıldı.

Fenerbahçe - Muhafızgücü

Günün ikinci maçı Fenerbahçe ile Muhafızgücü arasında oldu. Hakem Nuri Bosotun idaresinde sahaya çıkan takımlar şu şekilde dizildiler.

Fenerbahçe: Cihad - Orhan, Faruk - Ömer, Esad, Lebib - K. Fikret, Yaşar, Melih, Naci, Rebii.

Muhafızgücü: Fethi - Fethi, Abdurrahman - Ahmed, Cihad, Necabeddin - Turhan, İbrahim, Riza, Şahin Turgut.

Oyuna Muhafızlılar başladılar. İki takım da bilhassa orta muhacimleri ile iş görmek istiyordu. İlk dakikalarda Fenerliler mükemmel bir gol fırsatı yakaladılar, fakat Naci kullanamadı.

Muhafızlılar da Fenere mukabelede gecikmiyorlardı. Nitekim oyunun ilk golünü de Güçlüler kazandılar. Muhafızın golü şu suretle oldu: Devrenin 12 nci dakikasında Rizanın Tuguda verdiği pası Muhafız solaçığı fevkalâde bir şütle Fener kalesine attı ve Cihadın müdahalesine rağmen bu şüt golle neticelendi.

Golden sonra Fenerliler de mukabil hücumlarını sıklaştırdılar ve onlar da 16 nci dakikada Melihin şahsî gayretile beraberliği temine muvafak oldular.

Bu beraberlikten sonra maç büsbütün heyecanlı bir hale girdi ve ayni zamanda sürat kazandı. İki takım da katî neticeyi alabilmek için bütün enerjilerile oynuyorlardı. Fenerbahçenin iki müdafiinin bir türlü anlaşamaması yüzünden Muhafızlılar birkaç tehlikeli hücum yaptılarsa da bunlardan bir netice alamadılar ve daha müessir akınlar yapan Fenerliler 35 inci dakikada yine Melihin sürati sayesinde ikinci gollerini de yapmağa muvaffak olarak birinci devreden 2 - 1 galip ayrıldılar.

İkinci devre

İkinci devreye Fenerbahçenin ortadan yaptığı bir hücumla başlandı. Bu devrenin başlarında Muhafızlılar fazla enerji sarfederek Fener kalesini tazyik ettilerse de netice alamadılar.

Onuncu dakikadan itibaren Fenerliler oyuna tekrar hâkim olmağa ve ağır basmağa başladılar. Nitekim bu ağır basış 16 ncı dakikada sağdan yaptıkları bir hücumda Nacinin attığı üçüncü golle semeresini verdi. Bu golle beraber oyun yeniden hızlandı. İki takım da bütün enerjilerini sarfetmeğe ve birbirini sıkı hücumlarla tehdide başladılar.

Bu sırada Fenerli muhacimlerin attıkları şütleri Muhafızın genç kalecisi Fethi büyük bir meharetle önlüyordu. Devrenin son on beş dakikası Muhafız yarı sahasında oynanmasına rağmen Fenerliler sayılarını tezyide imkân bulamadılar ve maç da bu suretle 3 - 1 Fenerlilerin galebesile nihayetlendi.

İzmirdeki maçlar

İzmir 28 — (Telefonla) — Millî küme maçlarına bugün Alsancak stadında büyük bir kalabalık önünde devam edildi. Günün ilk müsabakası Vefa ile İzmir şampiyonu Altınordu arasında yapıldı. Çok çetin ve o nisbette heyecanlı geçen bu müsabakada Altınordu rakibini 3-2 yendi.

İkinci müsabaka Altay ile İstanbul şampiyonu Beşiktaş arasında yapıldı. Büyük bir heyecanla takip edilen bu müsabakada her iki takım çok güzel ve canlı oynadılar. Bütün çalışmalara rağmen biribirine tefevvuk edemiyen takımlar neticede sahadan 1-1 beraberlikle ayrıldılar. İstanbul klüpleri yarın şehrimizden hareket edeceklerdir.

Millî küme puan cetveli

Takım	M.	G.	B.	M.	A.	Y.	P.
Fenerbahçe	7	4	2	1	14	8	17
Galatasaray	7	4	1	2	17	7	16
Altınordu	7	3	1	3	16	16	14
Altay	7	2	3	2	12	17	14
Beşiktaş	7	2	2	3	19	17	13
Gençler	7	3	—	4	17	18	13
Vefa	7	2	2	3	14	20	13
Muhafız	7	2	1	4	13	19	12

Dünkü profesyonel güreşler

Tekirdağlı - Kara Ali müsabakası münakaşalı oldu

Profesyonel pehlivanlar arasında tertib edilen güreş müsabakaları dün Taksim stadında üç bini bulan bir kalabalık önünde yapıldı.

İlk güreş arabacı Mehmedle Kumkapılı Celâl arasında oldu. Celâl rakibinden üstün olduğundan üç dakikada kazandı. İkinci güreş Ali Ahmedle Manisalı Ömer arasında oldu. Ali Ahmed Atik hamlelerle Manisalıyı 8 dakikada pes ettirdi.

Üçüncü güreşi Gönenli Hüseyin ile Pomak Mustafa yaptılar ve bütün çalışmalara rağmen berabere kaldılar. Dördüncü güreş Habeş Kasım Tafari ile Gönenli Hamdi arasında oldu. Habeş pehlivan Hamdiden iyi olduğu cihetle müsabakayı kazanmakta güçlük çekmedi.

Beşinci güreş Manisalı Halil ile Alman Villi Marn arasında oldu. Çok hareketli geçen bu müsabakada pehlivanlar berabere kaldılar.

Günün son ve en mühim karşılaşması Tekirdağlı ile Kara Ali arasında yapıldı. Sami Karayelin idaresinde yapılan bu müsabaka 20 şer dakikalık olmak üzere üç devre devam edecek ve galib gelen gelecek hafta Amerikalı pehlivanla karşılaşmak hakkını kazanacaktı.

İlk yirmi dakikada pehlivanlar biribirini fazla hırpalamadan çekinerek güreştiler. İkinci devre biraz sertce geçti. 15 inci dakikada Tekirdağlı, Kara Aliye minder kenarında kuvvetli bir atak yaptı ve yarısı dışarıda olduğu halde sırtını yere getirdi. Hakem vaziyeti yakından takib ettiği için Tekirdağlının iddiasını kabul etmiyerek tuşu saymadı. Hakem heyetinin ve ahalinin protestosuna rağmen pehlivanlar tekrar tutuşmak istemediler. Uzun süren münakaşa neticesinde Kara Ali Amerikan pehlivanile güreşmek hakkını Tekirdağlıya bıraktı ve bu suretle iyi bir şekilde başlıyan güreşler tatsız bir şekilde nihayet buldu.

Ankaraspor kupası maçları

Milli küme haricinde kalan iki Ankara üç İstanbul klübü arasında tertib edilen maçlara dün şehrimizde ve Ankarada devam edilmiştir.

Ankarada bir gün evvel Ankaragücüne mağlûb olan Kurtuluş klübü dün de Demirsporla karşılaşmış ve 7-0 gibi açık bir sayı farkile mağlûb olmuştur.

Taksim stadında dün sabah büyük bir kalabalık önünde yapılan Beyoğluspor - Şişli maçında da her iki taraf birer sayı ile berabere kalmışlardır.

Galatasaray spor klübünden: Klübümüzün fevkalâde kongresi 3 mayıs 940 cuma günü saat 18 de klüp lokalinde yapılacaktır. Ekseriyet olamadığı takdirde, kongre 10 mayıs 940 cuma günü yine saat 18 de klüp lokalinde inikat edecek, mevcut aza ile karar ittihaz edilecektir.

Ruzname: Yeni idare heyeti ve murakipler intihabı.

MEŞRUTİYETTE SARAY ve BABIÂLİ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme, iktibas hakkı mahfuzdur.
Tefrika: No. 181

Sultan Reşad, Salih paşa hakkındaki idam hükmünü nasıl tasdik etti

Fakat iş sultan Reşadın zannettiği gibi kolay değildi.

İttihad ve Terakki hükûmeti saltanat hanedanına mensupların böyle siyaset dalgalarına atılmalarına mâni olmak için şiddet göstermeğe lüzum hissediyordu.

Padişah yeni sadrâzam Said Halim paşa ve Dahiliye Nazırı Talât bey ile istişare ve müzakerede bulundu.

Hükûmet divanı harp kararının aynen tatbikinde ısrar etti. Padişah tereddüd ediyordu.

Padişahı yola getiren Enver bey oldu. O da sultan Reşaddan divanı harp kararının tasdikini istedi. Sultan Reşad:

— Oğlum! Ben Salih paşayı tanırım. Onun böyle işlere aklı ermez!

Diye gene teallûlde bulunmasile Enver paşa sert bir hareketle kalemi hokkaya batırdı; padişahın eline verdi; pek ciddî bir tavır ile şu sözleri de ilâve etti:

— Efendimiz! Damad Salih paşanın ismini idam mahkûmları arasından çizmekte tabiî muhtarsınız. Fakat bu isim çizildiği takdirde divanı harbin şehzade Vahideddin efendinin saltanat hakkından ıskatile idama mahkûmiyetine dair başka bir kararını tasdik eylemek mecburiyetinde kalacaksınız!

Damadı mı, yoksa veliahdi mi feda etmeli idi?

Sultan Reşad işi daha ziyade büyütmek ve vakit geçirmek caiz olamıyacağına hükmetti. Teessür içinde boyun eğdi; hükmü imzaları.)

Mabeyin başkâtibi Ali Fuad bey de hâdiseyi bana buna yakın bir şekilde anlatmıştı.

Bay Ahmed Bedevinin notlarına göre: Muhafız Cemal bey evvelce idamları cihetine gidilmiyerek muhtelif cezalara çarptırılmış olan Sabahaddin bey zümresi mensuplarından bazılarının tahakkuk eden vaziyete göre yeniden muhakemelerile ipe çekilmelerini istemiş idiyse de Adliye Nazırı İbrahim bey, bir defa hüküm giymiş olanların yeniden divanıharbe sevkleri için kanunî sebep yoktur, diyerek muvafakat göstermemiş ve buna mani olmuştu.

Damad Salih paşanın idamı saray halkile padişahı müteessir etmemiş olamazdı. Vakıa Cemal paşa hatıratında: (Padişahın idam hükmünü tasdik etmek istemediğine ve kendisini icbar için benim Talât beyle beraber saraya gitmiş olduğumuza dair olan güftügûlar hakikate külliyen muhaliftir. Bir gün saraya takdim olunan sadaret tezkeresi ve melfufları ayni günde tasdiki âliye mukteren olduğu halde, Babıâliye iade edilmiştir.)

Diyor ise de bu sözler padişahın idam hükmünü haber aldığı vakit bunu hemen ve usulen imza ediverdiğini, hattâ sadaretin tezkeresini aldıktan sonra bile tereddüd göstermediğini hiç de isbat edemez!

Cemal bey — Paşa — saraya gitmemiş olabilir. Onun gitmemiş olması ile Enver beyin de sultan Reşadı tazyik etmediği istidlâl olunamaz.

Fransa sefareti Salih paşanın mevkuf bulunan kardeşleri Tahir ve Mehmed Hayreddin beyler hakkında da müdahalede bulundu. Tahir Hayreddin bey İstanbul muhafızı Cemal bey nazarında Salih paşadan daha müteşebbis ve muzır bir şahsiyetti.

Cemal bey bu iki kardeşin İstanbulda serbes kalmalarını iyi görmediği için, sefaretle cereyan eden müzakereler üzerine, her ikisinin de Osmanlı tabiiyetinden çıkarak Fransız tabiiyetine girmeleri ve Osmanlı siyasetile meşgul olmamaları şartile Fransaya gönderilmeleri tekarrür etti ve bu suretle hareket edildi.

(Tabiiyetten ihraç muamelesi kayden yapılmamış olacaktır ki Tahir Hayreddin bey sonra gene İstanbula gelmiş ve uhdesine mirimiranlık tevcih olunarak Ziraat Nezaretine tayin edilmiştir.)

Sinoba nefyedilenler arasında bulunan Tramvay kumpanyası tercümanı ve hukuk müşaviri Sabih beyin — Millî kuvvetler İstanbulu işgal ettiği vakit Suriyeye kaçmıştır — itiraflarına bakılacak olursa, komplonun muvaffakıyeti takdirinde müşir Şakir paşa sadaret kaymakamlığını kabul edecekti ve padişaha tesir edecek zevat arasında pek büyük makamlar işgal eden diğerleri daha vardı.

Sultan Reşadın damad Salih paşanın idam hükmünü imzalaması için Enver beyin icra ettiği tazyik esnasında şehzade Vahideddin efendinin namını işe nasıl karıştırdığını yazmıştık. Sabih beyin büyük dediği bu zevat arasında şehzade Vahideddin efendinin de dahil bulunması lâzımgeliyor!

Ancak böyle ifadeler ile bu «büyük zevat» aleyhinde takibata tevessül edilerek işi pek ileriye götürmekten ise, bu noktayı meskût bırakmak hükûmet hikmetine daha muvafık olduğu yolunda İstanbul muhafızı Cemal bey tarafından serdedilen mütalâaya Sadrazam Said Halim paşa ile Dahiliye Nazırı Hacı Âdil bey de iştirak ettiklerinden, meselenin bu noktası bu suretle idare edilmişti.

Mahmud Şevket paşanın katli etrafında çok dedikodular oldu.

İttihad ve Terakki zabıtasının böyle bir suikast hazırlanmakta olduğunu evvelce haber aldığı halde, önüne geçmemesi, geçmek istememesine hamledildi. Gûya İttihad ve Terakki Mahmud Şevket paşadan kurtulmak için Hürriyet ve İtilâfçıların onu öldürme teşebbüsüne müsamaha etmiş!

Süleyman Nazif bey de bu fikirdedir. (Yıkılan müesseseler) risalesinde diyor ki:

(Mahmud Şevket paşa Harbiye Nezaretinde mukaddema [illegible] duğu zaaftan dolayı vicdan azabı hissediyordu. Vefatından birkaç gün evvel benimle bir hasbihalde bulunmuştu. Bingaziden birkaç ay evvel avdet etmiş olan Enver beyi, ordu ile alâkasını keserek bir mutasarrıflığa, Talât beyi de bir sefaretle Türkiye haricine göndermek niyetinde olduğunu söyledi. Paşanın bana tevecciihü var idise de esrarının yegâne mahremi değildim; bu fikrini tabiî başkalarına da ifşa etmiştir.

Nazım paşa taraftarlarının Mahmud Şevket paşaya suikastta bulunacaklarını hükûmet dakikası dakikasına haber alıyordu. Bununla beraber Babıâli ile Harbiye Nezareti arasındaki birkaç adımlık mesafede on yedi el silâh atılmasına (1) mani olacak ve imdada yetişecek ne bir polis neferi göründü, ne inzibat memuru.

Katillerden Topal Tevfik otomobile binmeğe vakit bulup da arkadaşlarile birlikte firar edebilseydi, ihtimal ki failler meydana çıkmazdı.

İttihad ve Terakki erkânı, Mahmud Şevket paşanın ne doğrudan doğruya, ne dolayısile katili ve katlinin müşevviki değildirler; fakat isteselerdi cinayetin vukuuna mani olabilirlerdi.

Muhakkak olan bir şey varsa, o da sadrazam Mahmud Şevket paşanın mukaddema Harbiye Nazırı iken biraz da zamanın icasile gafletini tamire ve İttihad ve Terakki cemiyetini lâğvetmeğe azmetmiş olması idi. Bunu İttihadcılar biliyorlardı.

Acaba şu vakadan iki taraflı bir fayda çıkarmak istemediler mi?)

Süleyman Nazif bey, Mahmud Şevket paşanın, kendisini yeniden iktidar mevkiine getiren İttihad ve Terakki cemiyetini lâğvetmeğe azmetmiş olduğunu nereden, kimden haber aldığını bilmiyoruz. Bizce muhakkak olan bir şey varsa, bu azim ve niyetin zahirî hiçbir delili olmadığıdır.

(Arkası var)

(1) Süleyman Nazif bey, iki mevki arasındaki mesafeyi pek kısaltıyor! Atılan silâhların miktarını da kendi müddeasının zararına olarak azaltıyor. Mahmud Şevket paşanın katlinde yirmi dokuz el silâhtan az atılmamış olduğu tahkikat ile anlaşılmıştır. Polis ve inzibat memurları için de vaka mahalline yetişmekte geciktiler demek munsifane olamaz.

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

Meşhur yıldız

— Azizim! Hoşunuza gidecek bir cevap vereceğim. Film kumpanyası, teklifim üzerine «Meşhur yıldız» isimli senaryonuzu kabul etti. Mevzuunuzdaki dramı pek beğendik. Bilhassa matmazel Mira Mirand'a ait baş rol pek mükemmel.

«lleri sürdüğünüz fiat pek yüksek olmakla beraber onu da kabul ediyoruz.. Bir miktar avans alabilirsiniz.

— Mersi direktör...

— Fakat bir şart var: Bakalım Mira Mirand rolü kabul edecek mi? Zannederim ki eder. Zira rol tam ona göredir. Haydi derhal Concorde Palace'a gidip onu görünüz... Kâtibesi şimdi bana telefon etti: Sizi orada bekliyormuş.

Champs - Elysées caddesinde muharrir Paul gönlü gayet rahat olarak yürüyordu. Zira Mira Mirand'ın böyle parlak bir rolü katiyen reddetmiyeceğini biliyordu. Üstelik kadın epeyce yüksek bir para da alacaktı. Kendi de 15000 frangı derhal ele geçirecekti. Şimdi ise cebinde ancak 300 frangı kalmıştı.

«Meşhur yıldız» senaryosu onu sefaletten kurtaracaktı. Buna muvaffak olduktan sonra diğer filimleri kolaylıkla kabul edilirdi. Bunu da biliyordu. Mirand'ın bu eseri beğenmemesine imkân var mıydı? «Yok!» diye düşünüyordu.

Bununla beraber, Paul, genç kadını tanımadığı için azıcık endişe hissediyordu. Son filminde bir japon rolü oynayan bu artisti ancak fotoğraflarından tanımıştı. Aktris, öyle mahirdi ki her temsilde başka bir şekle giriyor, ancak sesinden tanınabiliyordu.

Paul, bu düşüncelerle Concorde Palace'a geldi. Mira'nın hususî salonuna girerken öyle bir heyecan hissetti ki bir kaç saniye tek söz söylemedi.

Nihayet titrek ve değişmiş bir sesle:

— Louise!.. Sen misin?... Aman yarabbi Mira Mirand sen misin?... - diye haykırdı.

— Oturun «Monsieur» Paul... Sözlerinizdeki heyecanlı tonu ve şaşkın halinizi bir türlü anlayamıyorum... Biz burada tesadüfen bir iş görüşmek üzere buluşmuş bulunuyoruz.. Lûtfen senaryonuzu okuyun...

— Okumak mı?... Nasıl olur?... Kabil mi?... Seni burada birdenbire karşımda gördüm...

— Bana böyle lâübali bir şekilde hitap etmeyiniz.

— Başka türlü nasıl konuşabilirim?...

— Evvelâ, «Siz» deyiniz... Okuyun... Şayet senaryonuz güzelse beyaz perdede seyredersiniz; şayet fenasa...

— Senaryonun ne ehemmiyeti var?... Ben size tekrar kavuşmakla bahtiyarım...

Genç kadın istihfafla gülümsedi.

Uzun boylu, lepiska saçlı, zarif profilli, iri gri gözlü olan bu şık kadın, kendine doğru yürümek istiyen Paul'u bir el işaretile durdurdu.

— İkimizin hayatı birlikte cereyan edecekti.. Tam öyle bir sırada beni terkedip gittiniz.. Büyük bir muharrir olmağı kuruyordunuz... Ben de sizin istidadınıza inanıyordum... Bütün kalbimle tecrübemle ve bilhassa şefkatle teşvik için çalışıyordum. Bir tiyatro salonunun karanlık bir köşesinde muvaffak olmuş bir piyesinizi alkışlamak benim için bahtiyarlıkların en büyüğü olacaktı. Ah bu iş ne garip bir şekil aldı. Küçük sahnelerde ufak tefek bazı muvaffakiyetler elde ettikten sonra, günün birinde bana sakin bir tavırla:

«Ben ancak serbes kaldığım takdirde muvaffak olacağımı anlıyorum.. Ayrılmalıyız... Siz de benim gibi... Hissediyorum ki yalnız kalırsanız yükseleceksiniz... Biribirimize mani olmıyalım... Allaha ısmarladık, Louise!» Yeis içinde: «Evet, evet!» diye içimi çektim... Siz de bunu «Kabul» manasında telâkki ettiniz... İşte efendim, o günden sonra muvaffak olmuş değilsiniz... Olamadınız da... Zira siz de bazı mevzular bulmak kabiliyeti var; fakat bunları işliyemiyor, kıymetlerini tebarüz ettiremiyorsunuz... Fark etmedinizdi ki, o zaman kazandığınız ufak tefek şartları bile bana medyundunuz. Zira, eserlerinizi okuyordunuz. Ötesini berisini değiştirtiyordum. Ancak bu surelte güzel oluyordular.

«Hâlâ sesiniz kulaklarımda çınlıyor:

«— Muvaffak olacağım... Şöhretin şahikasına çıkacağım...

Güldü.

«— Bugün benim tırmandığım şöhret şahikası pek çokları için kıskanılacak bir mevkidir sanırım...

Erkek başını eğdi. Gözleri yaşarmıştı. Senaryo, halının üzerine düştü.

— Sonradan bu işlere çok pişman oldum, Louise!... Düşün ki o zaman ancak yirmi dördündeydim. Yaşımdan da pek az inkişaf etmiştim... Öteki beriki sözde nasihatlar verdi; bana yolumu şaşırttı... Ayrılmamızdan birkaç gün sonra pişman olmuştum... Ne kadar bedbahttım; tasavvur edemezsiniz.. Bu anî ayrılış sizi ne kadar sevdiğimi bana anlatmıştı. Birdenbire adresinizi değiştirdiğiniz için izinizi kaybettim.

— Yalnız adresimi değil, yaşayış şeklimi de değiştirdim. Ve bunda ne isabet etmişim.

— Böylece siz Mira Mirand oldunuz... Meşhur aktrissiniz... Halbuki ben...

— Vaktim pek dar, efendim... Şu senaryoyu görüşsek...

Erkek, kâğıtları aheste bir hareketle eline aldı. İlk kısımdan itibaren okumağa başladı. Sesi titriyordu. Bu eserde çok aşk fasılları vardı. Bitirdiği zaman, kadına mahcup gözlerini çevirdi. Paraya son derece ihtiyacı olmakla beraber artık para düşünmüyordu. Şu film yapılırken o kadar sevdiği bu kadını sık sık görebileceğini düşünüyordu.

Kadınsa, soğuk bir şekilde:

— Monsieur! - dedi. - Bu eseri kabul etmiyorum... Umumiyetle buluşunuz, epevce orijinal, evet... Fakat iyi işlememişsiniz... Şayet başka bir artiste kabul ettirebilirseniz şu değişiklikleri yapmanızı tavsiye ederim...

Birkaç kısa cümleyle tavsiyelerde bulundu. İstihfafla konuşuyordu. Tavsiyeleri pek makuldu. Şahsiyetler pek canlı hale geliyordu.

Erkek hayretle dinliyordu. Kadına hak veriyordu. Nihayet Louise ayağa kalkıp:

— Çok müteessifim efendim! - dedi. Veda bile etmeden çıktı, kapıyı kapadı.

Bu kadını birkaç sene evvel terkederken meğer yalnız sevdiği bir insanı değil, istikbalini de tepmiş... Şu filmi artık başka bir müesseseye de teklif etmiyecekti. Zira Louise'in tavsiyelerini makul buluyor, onları tatbik etmekse kibrine dokunuyordu.

Gidecekti.. Nereye olursa olsun gidecekti... Uzaklara.

Bir saat evvel ne ümidleri vardı! Talih ona gülümsüyordu. Şimdi ise her şey mahvolmuştu.

Asansörün düğmesine basmak için parmağını götürürken arkası sıra bir ayak sesi duydu. Dönüp baktı: O...

— Paul!... Dur!... - diyordu.

Biribirlerini, mazinin heyecanile kucakladılar.

— Ben Mira Mirand değilim... Uydurdum... Ben onun kâtibesiyim... Onun yerine senaryoları alır, işleri tertiplerim... Okuduğun eser cidden güzel... Üzerinde iki saat işlersem daha iyi bir şekil alır... Mira bunu kabul edecektir... Zira tavsiyelerimden dışarı çıkmaz... Seni fevkalâde takdir ediyorum, Paul.. Cidden yaratıcı bir kabiliyetin var... Benimse istidadım rötuşçulukta... Seni biran bile sevmekten geri durmuyorum... Berlinden Parise dönüşümde ben de seni çok aradım... İzini bulamadım.. Bulsaydım da mektup yazacak mıydım bilmiyorum? Zira izzeti nefsim buna mani olacaktı. Ah, senin senaryonu şirketin kabul ettiğini öğrenince sevincimi tasavvur edemezsin. Şimdi hâlâ beni seviyorsan hayatımıza tekrar başlıyabiliriz? İstiyor musun, Paul?... İstiyor musun?

— Nasıl istemem?... Seni buldum ve beni affediyorsun... Ne mesut olacağız.

Tercüme eden: **(Hatice Süreyya)**

İzmirin ticareti

3 ay içinde ne kadar mahsul ihraç edildi?

İzmir (Akşam) — İzmir mıntaka ticaret müdürlüğü, son üç ay zarfında İzmir limanından dış memleketlere yapılan mahsul ihracatı hakkında bir rapor hazırlamıştır. Bu rapora göre ikinci kânun ayından mart 1940 sonuna kadar limanımızdan 19468 ton üzüm, 3220 ton incir, 3270 ton hurda incir, 7041 ton palamut, 1204 ton palamut hülâsası, 4155 ton tütün, 7017 ton zahire, 5611 ton kuru sebze, 5669 ton meyan kökü, 3101 ton hububat, 9378 ton zeytinyağı, 200 ton muhtelif maden, 61 ton pamuk olmak üzere 68,678 ton muhtelif mahsul ihraç edilmiştir. Geçen sene ayni aylarda yapılan ihracata göre bu sene ikinci kânun, şubat ve mart aylarında vasati olarak yüzde 25 nisbetinde bir artma vardır.

İngiltere mevsim iptidasından şimdiye kadar İzmir piyasasından 40,000 ton kuru üzüm satın almıştır. Şimdi de daha 10,000 ton üzüm satın almak için müzakerelere başlamışlardır. İzmir piyasasında 8-9 bin ton kadar üzüm stoku vardır.

Kırıkpınar panayırı

10 mayısta büyük yağlı güreş müsabakaları başlıyor

Mayısın 10 unda açılacak olan Kırıkpınar panayırı münasebetile Edirnede Sarayiçi mesiresinde yağlı güreşin taammüm fe terakkisi maksadile büyük yağlı güreşler tertib edilmiştir. Güreşler Trakya umum müfettişi general Kâzım Dirik'in himayesinde, Edirne valisi B. Ferid Nomerin reisliğinde yapılacaktır. Güreşlerde başa 200, büyük ortaya 150, küçük ortaya 120, desteye 75 lira mükâfat konmuştur.

Panayır mayısın 10, 11, 12 cuma, cumartesi ve pazar günleri olmak üzere üç gün devam edecektir. Trakyalı gençler tarafından muhtelif spor müsabakaları yapılacak, derece alanlara muhtelif hediyeler verilecektir. Yağlı güreşlerin muntazam surette icrası için tertibat alınmıştır. Üç asırdanberi devam etmekte olan Kırkpınar güreşlerine bu sene de Türkiyenin en namdar pehlivanlarının iştiraki temin edilmiştir.

Geçen sene Beden terbiyesi genel direktörlüğü tarafından Kurtdereli Mehmed pehlivana izafeten yaptırılan altın kemeri Tekirdağlı Hüseyin pehlivan kazanmıştı. On sene zarfında üç defa Kırıkpınarda başpehlivanlığı kazanan pehlivana bu kemerin verilmesi meşrut olduğundan güreşlerin meraklı olacağı şüphesizdir.

Bu sene Türkiye serbes güreş birincilikleri de Edirnede yapılacaktır.

Adanada sebze ve kasaplar hâli

Adana (Akşam) — Vakıflar idaresininAdanada yaptırmakta olduğu sebze ve kasaplar hali inşaatı tamamlanmak üzeredir. Bu suretle Adana iki güzel hale sahip olmuş bulunuyor.

TÜRKÂN HÂTUN

Tefrika No. 48 Yazan: İSKENDER FAHREDDİN

İmad at üzerinde kolları bağlı olarak Karaderya nehri civarında yüksek bir tepenin üstündeki kaleye götürüldü

Vezir Nâsır, entrika çevirmekte ve adam aldatmakta pek mahirdi. Sultan Mehmedi nihayet İmad aleyhine teşvik ve tahrik edebilmişti.

Sultan Mehmed - İşo'yu bahçede onunla konuşurken görmese bile - İmad'ı cezalandırmakta gecikmiyecekti. Zira, has bahçeye İmad gibi yakışıklı bir zabitin girmesi hem yasaktı, hem de, bunun mânası, şüphe yok ki, haremdeki kadınlardan birini kandırmaktan başka bir şey değildi.

Vezirin talihi vardı. İşo, İmad'ı uzaktan görür görmez neşe ve heyecan içinde koşarak, havuz başına gelliyordu.

Nâsır kenara çekildi. Ve hükümdara yan gözle baktı:

— Kulunuz her şeyi yaparım amma, velinimetimi hiç bir zaman aldatmam ve aldatmadım.

Mehmed, Nâsırın ağzını tuttu:

— Sus.. bakalım ne yapacaklar?!

— İki sevgili birleşince ne yaparsa, onu yapacaklar sultanım! Daha ötesi beklenir mi artık?...

Sultan Mehmed hiddetinden titriyordu. Taşkend'den hediye olarak gelen bir deve yükü kumaşı İşo'ya o sabah yeni vermişi ve kendisini birçok hediyelerle taltif etmişti, Mehmed bir anda, İşo'nun o sabah kendisine söylediği sözleri hatırladı.

— İşo bana: «Bundan sonra yalnız sizin için yaşıyacağım, sultanım! Öl dediğiniz yerde ölmeğe hazırım. Hayatımı sizin uğrunuzda feda etmekten çekinmem!» demişti. Demek ki hepsi yalanmış.

— Şimdi ayni sözleri İmad'a tekrarladığından şüphe etmeyiniz sultanım! Kadınlar, tıpkı sincaba benzerler...

— Kadınla sincabın ne münasebeti var? Haydi, gevezelik etme.

— Sincap, okşandıkça kuyruğunu kabartır, sultanım! Okşayan kim olursa olsun, o buna ehemmiyet vermez. Kadın da öyle... Sevilirken iyidir, güzeldir, fedakârdır, munistir. Ayrılınca, yılanlaşır.

Sultan Mehmed, Nâsırın yakasından tutup yere çarptı:

— Kadın yılanlaşıyorsa, onu yılan yapan senin gibi kötü ruhlu mahlûklardır. İşo bana ihanet ediyorsa, onu baştan çıkarmak istiye İmad'dır. Evvelâ onun başını ezmeliyim.

Sultan Mehmed Bağdad'lı gözdesini o kadar çok seviyordu ki... Üzerine toz bile kondurmak istemiyordu. Maamafih sultan Mehmed gönül ve kadın işlerinde pek de tecrübesiz bir adam değildi. Onun inanışına göre, kadını fenalığa sürükliyen daima erkekti. Kadın iyi erkeğe düşerse, mesud ve bahtiyar, kötüsüne düşerse sefil ve perişan olurdu.

Sultan Mehmed, bu sahneyi daha fazla seyredemezdi.

Muhafızlarına emir verdi ve bahçede başbaşa konuşan sevgilileri derhal yakalatıp ayrı ayrı zindanlara attırdı.

***

Hükümdar gözdesini İmadla başbaşa gördükten sonra...

Sultan Mehmed bazan insafsızca denecek kadar ağır cezalar verirdi. Onun şiddetinden herkes korkardı. Hükümdar, gözdesile İmad'ın has bahçede başbaşa konuştuklarını gözile gördükten sonra, onları kendisine kim affettirebilirdi?

Gerçi İmad'ın birdenbire zindana atıldığını duyan valide sultan, bu işi oğluna sormamış değildi. Hattâ:

— Böyle kahraman bir zabiti neden gücendirdin?

Demekten bile kendini alamamıştı. Fakat, sultan Mehmed, anasına şu cevabı vermişti:

— Kapımda esir uşaklar kadar değeri yokmuş. Zira o uşaklarım hiç bir zaman bana aid bir şeye ellerini uzatmazlar. Halbuki o, en sevdiğim bir gözdeme hem elini, hem de gözünü attı.. cezasını elbette çekecektir.

Türkân hatun, oğlunun hiddetinin geçmesini bekliyordu. Maamafih, sultan Mehmed, İmad'ı affedeceğe benzemiyordu.

Sultan Mehmed zaten her hangi bir suçluyu çarçabuk affetmek fikrinde değildi.

Mezheb ihtilâfları yüzünden daima birbirlerile döğüşen ve çekişen ülema sınıfına karşı da ayni şiddeti göstermeğe başlıyan sultan Mehmed, bu hadisenin üçüncü günü, İşo'yu zindandan çağırtmış ve kendisine şunları sormuştu:

— Seni İmad ne için çağırtmıştı? Eskidenberi birbirinizi seviyor ve her zaman böyle gizli gizli buluşuyor muydunuz?

— Hayır, sultanim! Biz birbirimizi sevmiyoruz. Gizli gizli buluştuğumuz da yoktur. İmad'a ben bahçede rasladım. Beni çağırdı: «Rahat mısın? dedi, sultan efendimize sadakatle hizmet et!» bundan başka bir şey söylemedi.

— Sen ne cevap verdin?

— Ben, iyilik gördüğüm kapıya köpek gibi sadık kalırım. Ölünceye kadar sultan efendimizin kapısında sadakatle çalışacağım, dedim.

Sultan Mehmed bahçede İşo'yu çok âşikane bir tavırla karşılandığını gözlerile görmemiş olsaydı, bu sözlere inanarak belki İmad'ı da hüsnüniyetine bağışlayarak affedecekti. Fakat, gözleri onu aldatmıyordu. Muhakkaktı ki, vezir Nâsır bu meselede tam bir hakikate temas etmişti. İmad, İşo'yu seviyordu. Mehmed buna inanmıştı. İşo'yu zindandan çekip aldıktan sonra, İmad hakkında şu kararı verdi:

«Karaderya nehri civarında yüksek bir tepe vardır. Ben Semerkandi zaptetmeden, bu tepede bir gece konaklamıştım. Tepenin üstünde küçük kaleye benzer bir kulenin içinde gözcü muhafızlarıma İmad'ı teslim edeceksiniz. İmad bu kulenin penceresiz, ışık görmiyen bir odasında ölünceye kadar mahpus kalacaktır.»

Hükümdarın bu kararını sarayda hiç kimse önliyemedi. Ve İmad kolları bağlı olarak bir atın üstüne atılarak (Karaderya) nehri civarındaki yüksek tepeye götürüldü.

İmad'a - kuleye varıncaya kadar - nereye götürüldüğü söylenmemişti. İmad yolda giderken sordu:

— Beni Karaderya nehrine mi atacaksınız?

Sürücüler cevap vermiyorlardı.

İmad merakından at üstünde ne yapacağını, ne söyliyeceğini bilmiyordu. Nâsır, zavallı delikanlının başını yakmıştı. Fakat o hâlâ bu işin içinde Nâsırın parmağı bulunduğundan haberdar değildi.

— Beni ya vezir Nâsır, yahut Türkân hatun neden bu felâketten kurtaramadılar.

Diye söyleniyordu. Nâsır, İmad'dan öcünü almış, onu müebbed kale sürgünü yaptırdıktan sonra geniş bir nefes almıştı. Nâsır hiç kimsenin minneti altında yaşamak istemezdi. Kendisinden rüşvet aldığı kimselere bile - iyilik ve yardım bekledikleri halde - fenalık yapardı. Garip olduğu kadar da kötü ruhlu bir adamdı o..

İmad'ı sarayda ondan başka sevmiyen yoktu.

İmad gerçi çapkın bir gençti amma hiç bir zaman efendisinin gözdelerine göz dikecek kadar duygusuz ve saygısız bir insan değildi. O, İşo'yu Bağdad'dan dönerken sevmişti. Bu sevgisini yakın vakte kadar İşo'dan başka kimse bilmezdi. İmad, valide sultanın mühim bir hizmetini görmüş, kendisini memnun ederek, İşo'yu kendisinden istemiş.. Türkân sultan da vadetmişti.

İşte, İmad, Türkân hatuna güvenerek İşo'ya kavuşacağını umuyordu. Sultan Mehmedin annesinin yardımını ve tavassutunu reddedeceği kimsenin aklından geçmezdi. İmad (Karaderya) nehri kenarından geçerken.

(Arkası var)

Tuzak içinde Tuzak

Tefrika No. 140 Nakleden : *(Vâ - Nû)*

— Ah.

Sahte profesör, elini uzatarak gelin ile güveyi gösterdi.

— Bakın şunlara... İki kardeş evlenmiyorlar... Ağabey, hemşireyi alıyor... Mahdum beyefendi muhterem ailenize darbeyi vuruyor.

Adliyeci, sapsarı kesilerek:

— Yalan söylüyorsunuz... Yalan... - dedi.

— Niçni yalan olsun?... Söylediklerimin bir tek kelimesinde yanlış bile yok... Oh, hele çok şükür!... Bütün hayatımda buz kitlesi gibi soğuk gördüğüm zatı âliniz verdiğim bu havadislerle azıcık canlanıyorsunuz...

Meşhur avukat sapsarıydı. Olduğu yerde sallanıyordu.

— Sözümü bitirdim...

— Şimdi?

— Süha bey, pederi olduğunuzu bilmiyor... Fakat o da bunu öğrenmekte gecikmiyecektir. Dostlarınızdan birinde icap eden vesikalar var. Bu işi aranızda görüşür, halledersiniz. Yalan söylediğimi iddia ediyorsunuz... İnsan böyle şeyleri uydurabilir mi? İşte söyliyeceklerim bu kadar, beyefendi... Size başka esrar da bildirebilirdim... Ancak zamanınız kıymetli... Serbes bir zamanınızda adliyeci meslektaşlarınız icap eden diğer haberleri zatı âlinize söylerler.

Adliyeci, renkten renge giriyordu. Sırtını bir sütuna dayadı. Yüzünde dehşet ifadesi okunuyordu.

Baha, alaycı alaycı:

— Dikkat ediniz... Soğukkanlılığınızı muhafaza ediniz, beyefendi... Sizi bu halinizde gören olur... Oğlunuzu da korumanız lâzımgeliyor... Muavenetinize ihtiyacı olacaktır...

Ellerini uğuşturarak:

— Artık bundan sonra beni göremiyeceksiniz... Muhitinizden çekiliyorum... Fakat umarım ki asla aklınızdan çıkmıyacağım... Üçpınarlı Baha... Bakırcıların Baha...

Bir reverans yaptı:

— Allaha ısmarladık, beyefendi...

Avukat, elini alnında gezdirdi. Bütün yüzünü pıtırak gibi ter kaplamıştı. Ne yaptığını bilemeden, karısının yanına yaklaştı. Bayan Kolonbey, ona. mutad tebessümile:

— Yanınızdaki kimdi?... Amma da uzun konuştunuz!

Kudret, etrafına ürkek ürkek baktı. Baha, ortada yoktu.

Nereden çıkmıştı? Nasıl kaybolmuştu?

Kadın, kocasının titrediğini hissediyordu:

— Ne oluyorsunuz?

Erkek gözlerini kapamıştı. Yaklaşan dehşetli anın tesirindeydi. Refah, saadet içinde geçen bütün hayatınca böyle müthiş bir vaziyette kalmamıştı. Yer, ayaklarının altından kaçıyor gibiydi.

Maide:

— Söyleseniz e, kuzum... Nedir?... Sizde bir değişiklik oldu.

Erkek ne cevap vereceğini bilemiyordu.

— Sonra anlatırım... Siz de öğrenirsiniz.

Nasıl izah edebilirdi?... Üzerine çöken müthiş felâketi nasıl itiraf edebilirdi?... Maamafih, bu zahmete kendisinin katlanması lâzımgelmiyordu.

Artık oteldeki çay ziyafeti bitmişti.

Çıkıyorlardı.

Parlak, ışıklı bir gündü...

Tam bu sırada, kaptan Bürhan göründü. Yanında karısı Hidayet.

Gelinle güvey, iki tarafı kaplıyan meraklı seyirciler arasında yürüyorlardı. Belkıs, kocasının kolunda gayet mesud görünüyordu. Bütün hayatınca bu yakışıklı erkeğe, bu centilmen insana işte böyle dayanacaktı.

Birdenbire kolundaki erkeğin titrediğini hissetti. Tıpkı annesinin Kudret Kolonbeyi titrer hissettiği gibi.

Bir uşak, damada yaklaşmıştı.

Ona bir kâğıt uzatmıştı.

Kâğıdın üzerinde iki satır yazılıydı. Şu satırlar:

«Benim tavsiyelerimi tutmadın. Ele verildin. Bir kadın sana ihanet ediyor. Dikkat!»

Yırttı. Parmaklarının arasında kâğıt parçalarını ezdi.

El yazısı, Bahanındı.

Bu iş, ancak iki saniye sürdü:

Erkek bir an durdu. Gözleri, kalabalığın arasında bir noktaya saplanıp kaldı.

Gelin hanım da, kocasının hareketlerini takip ederek, Sühanın baktığı tarafa gözlerini çevirdi.

İşte gördükleri:

Siyahlar giyinmiş bir kadın, yanındaki şişman ve orta yaşlı bir erkeğe hitap ederek, Sühayı gösteriyordu.

Düğün alayı birdenbire durdu.

Komiser, ileri doğru bir adım attı.

Doğrusu aranırsa, Server bey, genç kızın kendisine verdiği izahatı, harekete geçmek için kâfi bir sebep saymamıştı. Dimağında iki müthiş kudvet çarpışıyordu: Mesleğinde muvaffakıyet arzusu ve bir hata yapmak korkusu...

Viynanalı kuyumcunun ölümile efkâr bu kadar meşgulken, katili bu şerait altında yakalamak, aman yarabbi, ne mazhariyetti!... Bütün matbuat ondan bahsedecekti... Komiser, günün kahramanı olacaktı... Mesleğinde çok terakki edecekti.

Fakat diğer taraftan, büyük bir rezalete sebebiyet vereceği için Kolonbeyler ailesinin ve zengin dostlarının kinini celbedecekti.

Tehlikeli bir işti bu!

Onun için komiser, orta bir şekil aradı.

Bununla beraber, cesaretini toplıyarak, damada:

— Siz, Sühi Elstanbulî misiniz?

Bahanın şakirdi. soğukkanlılıkta, üstadına lâyık olduğunu isbat etti.

Bir kaşını kaldırıp öbürünü indirerek, gururla:

— Evet efendim... Ne istiyorsunuz?

Birdenbire, gelinle damadın ve komiserin etrafında, meraklılardan mürekkep bir halka husule geldi.

(Arkası var)

Yugoslavya mektupları

Bosna - Hırvatya

Hırvatlara muhtariyet verilmesine rağmen Yugoslav birliği sağlam temellere dayanıyor

Başvekil muavini ve Hırvat köylü partisi lideri B. Maçek gazetecilere beyanatta bulunuyor

Belgrad (Balkanlar hususî muhabirimizden) — 1939 ağustosunun 26 sında Sırp - Hırvat itilâfı imzalandıktan sonra merkezî hükûmete aid Nezaret salâhiyetlerinin yeni Hırvatya Banlığına intikali meselesinin halline başlandı. Birçok mühim ve marûf Sırp ve Hırvat idare hukuku âlim ve mütehassıslarının çalışmaları sonunda bu iş altı ayda başarıldı. Millî Müdafaa, Hariciye ve Bedenî terbiye Nezaretlerile ,Dahiliye Nezaretinin salâhiyetleri hariç olmka üzere diğer bütün salâhiyetler doğrudan doğruya Hırvatya Banının elindedir. Ban, idare hususunda Krallık — şimdi naiplik — makamına bağlıdır ve ancak Sabor namile anılan Millî Diyet meclisine karşı mesuldür.

(Akşam) namına beni büyük bir nezaketle kabul eden Ban Subaşiç «adetâ yeniden bir devlet kurar gibi müşkül, teferrüatlı ve bahusus başardığı buhranlı devir dolayısile pek nazik olan salâhiyetler intikali» işinin şimdiye kadar geçen kısa zamana rağmen başarılışından ve işlerin iyi gidişinden memnun olduğunu, Hırvatyada maddî ve manevî vaziyetin vehametine, Sırplarla olan derin ihtilâflara aid olarak hariçte dolaştırılan haberlerin, Hırvat milletinin medenî kabiliyetile Yugoslav devletinin itilâftan sonraki sağlamlığını ve bariz kuvvetini çekemiyen bazı dahilî ve haricî unsurlaların, asıl ve esası olmıyan bir propagandası mahiyetinde telâkki edilmesi lâzımgeldiğini, ilk fırsatta Sabor (Diyet) seçimi yapılıp rejimin teşriî bakımından da nromallaşacağını, beyan etti.

Başka memleketlerde (Vice - Roi) ünvanının haiz olduğu salâhiyetlere malik olan Ban soyadının (Subaşı) gibi halis türkçe bir mahiyette olması ile müftehir olduğunu ve «Türklerin o diyarda hâkimiyetleri fena bir hatıra bırakmamıştır. Türk, müstevlî olduğu sıralarda dahi merd, sözüne ve ahdine sadık bir insan olarak görülmüştür» demiştir.

Umumiyetle, Yugoslavyada ordu, her türlü dahilî münazaa ve münakaşaların dışında ve ancak haricî düşmana karşı vatanı müdafaadan ibaret olan esas vazifesine tamamı tamamına bağlıdır. Orduda hâkim olan bu ruh, devleti teşkil eden muhtelif cins ve mezhepteki unsurların müşterek devlet ve vatan mefhumuna karşı kabul etmiş oldukları vahdet siyasetinin muhassalasıdır.

Hariciye ise müşterektir. Ahiren Hırvatlardan ilk olarak lider doktor (Maçek) in hususî kalem müdürü, köylü Hırvat partisinin organı olup (Zagrep) de çıkan Hırvatski Dnevink günlük siyasî gazetenin hariciye servisleri müdürü İlia Yukiç (Şili) orta elçiliğine tayin olunmuştur. Kendisi şimdilik memuriyeti mahalline gitmiyecek ve Hariciye Nezaretinde bu ünvan ile müsteşar olarak çalışacaktır.

Bedenî terbiye Nezaretine gelince: (Sokol) teşkilâtı bütün memlekete şamil ve henüz sinnirüşte vasıl olmıyan majeste Kral ikinci Piyer, bu teşkilâtın fahrî ve umumî reisi ve bilfiil de azası olması hasebile başlıca işi memleketin menfaatine hizmet eden ve milletin devlete rabıtasının en canlı misali olan bu Nezaretin salâhiyetlerinin naklinde teennî edilmektedir.

Dahiliye Nezareti için de devletin umumî emniyet ve asayiş hizmetlerini alâkadar eden servisler dolayısile salâhiyet naklinde acele edilmemektedir.

Hırvatyadaki partiler arasında Hırvat köylü partisi başta gelir. Hırvatyada bu parti, ekseriyeti haizdir. Sırplarla anlaşmayı bu parti yaptı. Reis olan doktor (Maçek), ikinci Başvekil oldu.

Bu partiye muhalif olan Frankoviçler ise tamamile iftirak ve istiklâl taraftarlarıdırlar. Resmî organları olan Hrvatski Narod gazetesile siyasî fikirlerini neşrederler. Bu partinin başında doktor Mile Budak vardır. Bundan bir ay mukaddem müfrit neşriyat ve pek faal bir

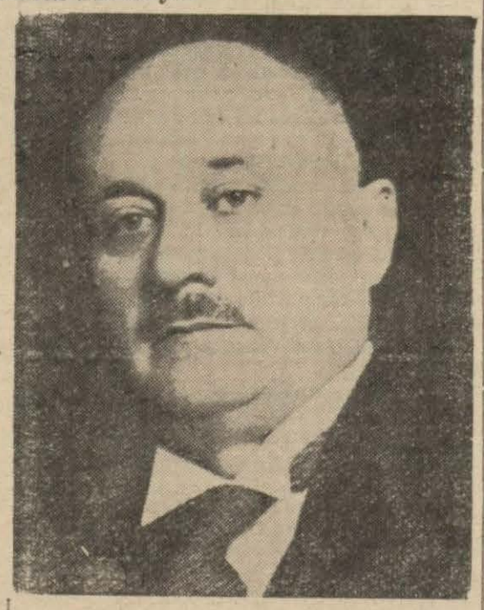

Yugoslav müslümanları reisi ve Orman ve Maadin Nazırı Cafer Kulenoviç

propaganda yapmaları sebebile Banlık tarafından 16 arkadaşile beraber tevkif ve tecemmü kmpına sevkolundular. gazeteleri de tatil olundu.

Hırvatya bir sanayi memleketi olduğundan işçiler de sosyalist ve sol gruplarına ayrılmışlardır. Arasıra grevler ve nümayişler yaparlar, Bunların içinde müfrit olan bazı kimseler kamplarda alıkonmaktadırlar. Muhalif olmıyan partiler içinde köylü Hırvat partisinden sonra en kuvvetlisi müstakil demokrat partisidir. Reisi Libileviç Kabineye dahildir. Bu parti Hırvatyada mütemekkin Sırplarla muhalif bazı Hırvatlardan müteşekkildir. İftiraka şiddetle aleyhtar ve (tek devlet) prensipine tamamile merbuttur. Hırvatyayı alâkadar eden ana meselelerde doktor (Maçek) in partisi ile istişarede bulunur ve beraber çalışırlar.

Hülâsa; 20 senedenberi devam eden eski idare yerine, dünyanın bu gürültülü zamanında yeni idareyi kurmak, zuhuru tabii olan muhalefet ve ihtirasları teskin, müfritleri itidale ve acele edenleri teenniye alıştırmak hususunda doktor (Maçek) ve arkadaşları, resmî Sırp siyasî ricaliyle elele vererek çalışmak sayesinde muvaffak olmuşlardır.

Hırvatlar kendilerini Balkanlı addetmemelerine ve Orta Avrupa milleti telâkki etmelerine rağmen Balkanlarda sulhun idamesini istisnasız hepsi isterler. Türkiyeye karşı muhabbetleri vardır. Müslüman Boşnakları Hırvat addedildiklerinden Türkiyede binlerce ırkdaşlarının ferih, fahur mütevattın olmalarından memnundurlar. Tanıştıkları her Türke teveccüh, sempati ve selâmlarının «Türkiyede yaşayan müslüman Hırvatlara ve umumiyetle necib ve merd Türklere» iletilmesini rica ederler.

Bosnalılar da devletin federalist bir sisteme doğru yol aldığı bu sırada Bosnanın her vakıt tarihî, coğrafî, iktisadî ve içtimaî muhtar bir varlık teşkil ettiğini ileri sürerek muhtar bir Bosna Banlığı ihdasını talep etmişlerdir. (Yugoslavya müslümanları cemiyeti) nam altında vaktile teşkil edilmiş olan parti reisliğinde Kabinede Orman ve Maadin Nazırı olan Mostarlı doktor Cafer Kulenoviç bulunmaktadır. Müslüman partisi, hükûmet partisi olan (Yugoslav radikal birliği) ne iltihak ve hükûmete iştirak etmiş bulunmaktadır. Bosna - Hersekte hem müslümanlar ve hem de Sırp ve Hırvatlar sakin olduğundan tek devlet esasına tab'an ihdas edilecek muhtar bir Banlığın, filvaki Yugoslav siyasî ve millî vahdetini en parlak ifade eden bir müessese olacağına kanidirler. Fikirlerini ve programlarını sükûn ve itidalle, fevkalâde ahvalin imkân verdiği derecede akilâne ve hükûmet partisi içinde kalmak suretile yürütmekte ve neşretmektedirler. Doktor Cafer, hükûmet partisi reis muavinliğini de ifa etmektedir. Bosnalıların anavatan Yugoslavyaya karşı merbutiyetleri bir çok tecrübelerden geçmiş olduğundan dolayı, idarî muhtariyet istemeleri neticesinde koyu milliyetperver bazı Sırp anasırının bidayette göstermiş oldukları telâş, şimdi zail olmuş ve iki kardeş arasındaki anlaşmamazlık ortadan kalkmıştır.

Muhtariyete taraftar olan partiye muhalif olarak zikrettiğimiz Sırp milliyetperverlerinden maada müslümanlar arasında da muhatariyete aleyhtar ve doğrudan doğruya her hususta Belgrad merkezî idaresine bağlı kalmağa taraftar bir muhalif parti, sabık Maarif müsteşarı doktor Hakkı Haçiçin riyaset ettiği ve Hırvatlara iltihak siyasetini takib eden doktor Maçeke merbut bir grup daha vardır.

Yalnız şu muhakkaktır ki, Bosna - Hersekteki bütün bu partiler Krallık makamına, müşterek vatan mefhumuna ve millî menfaat prensipine yüzde yüz sadık ve merbutturlar. Tarih, din ve kısmen ırk bağlarile Türklere bağlı olan Bosnalıların Türkiye ve Türkler hakkındaki hissiyatlarını burada izaha kalkışmak malûmu ilâm kabilindendir.

Gelecek yazımızda Slovanya ve Yugoslavanyanın şimdiki harp karşısında ve Balkan devleti olması hasebile takib ettiği umumî siyasetten bahsedeceğiz.

Şakir Rasim Çeçen

RADYO

Pazartesi 29/4/1940

Türkiye saatile

12,30: Program ve memleket saat ayarı, 12,35: Ajans ve meteoroloji haberleri, 12,50: Müzik: Muhtelif şarkılar (Pl.), 13,30 - 14: Müzik: Karışık müzik (Pl.).

18: Program ve memleket saat ayarı, 18.05: Müzik: Radyo Caz Orkestrası (Şef: İbrahim Özgür), 18,40: Konuşma (Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından), 18,55: Serbes saat, 19,10: Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 19,30: Müzik: Piyasa şarkıları. Çalanlar: Vecihe, Cevdet Kozan, İzeddin Ökte (Yaylı tanbur). Okuyan: Müzeyyen Senar, 20: Müzik: Malatya halk türküleri: Malatyalı Necati ve Sadi Yaver Ataman, 20,15: Konuşma (Fen ve Tabiat bilgileri), 20,30: Müzik. Çalanlar: Fahire Fersan, Refik Fersan, Reşad Erer, Vecihe. 1 — Okuyan: Muzaffer İlkar. 1 — Peşrev, 2 — Hafız Efendi - Şevkefza beste: (Hüsnü zatın), 3 — Suphi Ziya - Şevkefza şarkı: (Şimdi ay bir serüsimindir suda), 4 — Şerif İçli - Şevkefza şarkı: (Günlerce onun), 5 — Dede - Şevkefza yürük semai: (Seri zülfü anberini), 6 — Saz semaisi, 2 — Okuyan: Semahat Özdenses. 1 — Sadeddin Kaynak - Uşşak şarkı: (Yıktı bir meltem), 2 — Melekzet - Uşşak şarkı: (Usandım aşlayıp), 3 — Hüseyni türkü: (Sarı gülüm var benim), 3 — Okuyan: Necmi Rıza Ahıskan. 1 — Şehnaz şarkı: (Ben perişanım), 2 — Musa Süreyya - Suzinâk şarkı: (Sensiz geceler), 3 — Hacı Arif Bey - Suzinâk şarkı: (Bir dil ki esiri gam), 21,15: Müzik: Senfonik müzik (Pl.), Takdim eden: Halil Bedii Yönetken, 22,15: Memleket saat ayarı, ajans haberleri; ziraat, esham - tahvilât, kambiyo - nukud borsası (fiat), 22,30: Müzik: Cazband (Pl.), 23,25 - 23,30: Yarınki program ve kapanış.

BULMACAMIZ

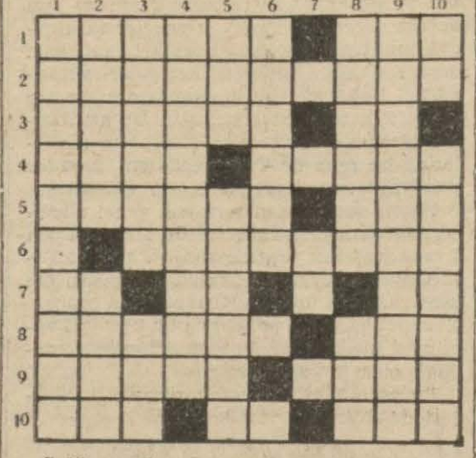

Soldan sağa:
1 — Asistan - Beraber.
2 — İhsaiyat cedveli.
3 — Tersi yük taşır - Ümid et.
4 — Bir kavim - Yara.
5 — Bir kadın ismi - Raci.
6 — Başına «H» gelirse cografya lâvhalarıdır.
7 — Tazyik et - Sıfat edatı - Zarf edatı.
8 — Bu da öyle - İsim.
9 — Tersi bir nevi ziraat ölçüleridir - geniş.
10 — Yapma - Nefi edatı - Muarız.

Yukarıdan aşağı:
1 — İtalyada bir şehir.
2 — Sıkılmış meyva suyu - Kudretsizlik.
3 — Bir yırtıcı kuş - Sonuna «S» gelirse sınıf olur.
4 — Hortlaklar.
5 — Verme - Akılsız.
6 — Tersi malını rehin koymadır.
7 — Çok değil.
8 — Tersi ruhaniyete mensup demektir - İstiğna.
9 — Ege denizinde bir ada.
10 — Yama - Ege sahilinde bir kaza merkezi.

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa:
1 — Megalomani, 2 — Umumîmahal, 3 — Hels, Aliti, 4 — Alyans, 5 — Atalet, 6 — Yabaneşeği, 7 — Ebat, Paris, 8 — Lonam, Titi, 9 — Anilin, Liz, 10 — Te, Ekilem.

Yukarıdan aşağı:
1 — Mühayyelât, 2 — Emel, Abone, 3— Gulyabani, 4 — Amsa, Adale, 5 — Li, Nan, Maik, 6 — Omastep, Ni, 7 — Mal, Aşat, 8 — Ahitlerile, 9 — Nat, Eğitmen, 10 — İlintisiz.

EREĞLİ HAVZASI
Kömürleri Satış Birliğinden :

İstanbul ve Zonguldakta Satış birliği teşkilâtında çalışmak üzere imtihanla muhasip, muhabere memuru ve Daktilo alınacaktır. Talip olanların aşağıdaki şartları haiz olması lâzımdır:

A — Türkiye cümhuriyeti tebaasından olmak,
B — Askerliğini ikmal etmiş bulunmak,
C — Asgarî orta mektep mezunu bulunmak,
D — Hüsnühal ve tercümeihal varakaları ibraz etmek.

Yukarıdaki evsafı haiz olanların 29 Nisan 1940 tarihine kadar vesaiki ile birlikte müracaatları lâzımdır.

İMTİHAN GÜNLERİ :

Muhasip imtihanı 30 Nisan 1940 Salı günü saat 9 da,

Muhabere memuru ve Daktilo imtihanları ayni gün öğleden sonra saat 15 de yapılacaktır. Lisan bilenler tercih edilir.

İmtihanda muvaffak olanlara Barem derecesine göre ücret verilir.

Müracaat ve İmtihan yeri :

Tophanede Devlet Denizyolları karşısında iskele caddesi 28 numaradır.

Devlet Denizyolları İşletme umum müdürlüğü ilânları

29 Nisandan 6 Mayısa kadar muhtelif hatlara kalkacak vapurların isimleri, kalkış ve saatleri ve kalkacakları rıhtımlar

Karadeniz hattına — Salı 12 de (Güneysu), perşembe 12 de (Tarı), pazar 16 da (Cümhuriyet). Galata rıhtımından.

Bartın hattına — Salı 18 de (Ülgen), cumartesi 18 de (Antalya). Sirkeci rıhtımından.

İzmit hattına — Salı, perşembe ve pazar 9.30 da (Uğur). Tophane rıhtımından.

Mudanya hattına — Pazartesi ve salı 9.50 de. çarşamba, perşembe ve cuma 16 da, pazar 8.30 da (Marakaz), cumartesi 14 de ve pazar 19 da (Sus). Galata rıhtımından.
Not: 1 Mayıs 940 tarihinden itibaren Mudanya hattında yaz tarifesi tatbikine başlanacaktır. Yaz tarifesine göre vapurların Istanbuldan kalkış ve saatleri şöyledi:
Pazartesi 13, salı 9.50, çarşamba, perşembe ve cuma 16, cumartesi 14, pazar 8.30 ve 19 da.
Mütekabilen Mudanyadan cumertesi 15 de, pazar 8.30 ve 18.45 de ve pazartesi 8.30 da dönüş tenezzüh postaları kaldırılacaktır.

Bandırma hattına — Pazartesi, çarşamba ve cuma 8.15 de (Sus). Galata rıhtımından. Ayrıca çarşamba 20 de (Antalya). cumartesi 20 de (Ülgen). Tophane rıhtımından.

Karabiga hattına — Salı ve cuma 19 da (Seyyar). Tophane rıhtımından.

İmroz hattına — Pazar 9 da (Tayyar). Tophane rıhtımından.

Ayvalık hattına — Çarşamba 15 de (Kemâl), cumartesi 15 de (Bartın). Sirekci rıhtımından.

İzmir sür'at hattına — Pazar 11 de (İzmir). Galata rıhtımından.

Mersin hattına — Salı 10 da (Etrüsk), cuma 10 da (Konya). Sirkeci rıhtımından. (3412)

Not: Vapur seferleri hakkında her türlü malûmat aşağıda telefon numaraları yazılı Acentelerimizden öğrenilebilir.

Galata Baş Acenteliği — Galata rıhtımı, Limanlar Umum müdürlüğü binası altında. 42362
Galata Şube Acenteliği — Galata rıhtımı. Mıntaka Liman Reisliği binası altında 40133
Sirkeci Şube Acenteliği — Sirkeci, Yolcu Salonu. 22740

*

1 — İdareye ait Bahçekapıda 52 No. lı dükkân 11 Mayıs 1940 tarihinden 31 Mayıs 1941 tarihine kadar kiraya verilecektir.

2 — Muhammen aylık kirası 30 lira olup bir sene yirmi günlük kira müddeti için muvakkat taminat 28,50 liradır.

3 — Arttırması 10 Mayıs 1940 tarihine müsadif Cuma günü saat 15,30 da Alım satım komisyonunda yapılacaktır.

4 — Şartları öğrenmek isteyenlerin her gün komisyona müracaatları. (3306)

★

1 — Nefsi Kadıköy iskelesinin üstündeki gazino 11 Mayıs 1940 tarihinden itibaren 31 Mayıs 1941 tarihine kadar kiraya verilecektir.

2 — Aylık muhammen bedel 121 lira olup bir sene yirmi günlük kira müddeti için muvakkat teminât 114,80 liradır.

3 — Arttırması 10 Mayıs 1940 tarihine müsadif Cuma günü saat on beşte Alım satım komisyonunda yapılacaktır.

4 — Şartları öğrenmek isteyenlerin her gün komisyona müracaatları. (3307)

M. M. V. Hava Müsteşarlığından :

Eskişehir hava okuluna beş Fransızca tercümanı alınacaktır. Bu tercümanların Fransızca lisanına hakkile vakıf olmaları şart olduğu gibi imtihan neticesinde teknik istilâhat bilenler tercih edileceklerdir.

Taliplerin imtihanda gösterecekleri liyakatlerine göre azamî 170 (Yüz yetmiş) liraya kadar ücret verilecktir. Bunların Türk olması, ecnebi kadınla evli bulunmaması sıhhî durumunun müsait olması hüsnü ahlâk sahibi olduğunu tevsik etmeleri lâzımdır.

Taliplerden Ankarada bulunanlar mektep şahadetnameleri ile şimdiye kadar çalışmış olduğu yerleri gösterir bonservisleri ile Ankarada Milli Müdafaa hava müsteşarlığı zat işleri şubesine diğer yerlerde bulunanların doğruca ve bu vesaikleri ile Eskişehirde hava okul komutanlığına 5/5/940 akşamına kadar müracaat etmeleri lâzımdır. Imtihan günü gerek Ankarada ve gerek Eskişehir hava okulunda 6/Mayıs/940 pazartesi günü saat onda (10) yapılacaktır. (1915) (3367)

Türkiye KIZILAY CEMİYETİ
Umumî Merkezinden

Zelzele mıntakalarında kereste ve inşaat işlerinde muvakkaten istihdam edimek üzere ayda iki yüz lira ücretle

Altı Fen Memuru Alınacaktır

Taliplerin tahsil derecelerini gösterir vesika suretlerini, tercümeihal varakalarını ve bir de çalışmış iseler çalıştıkları yerlerin adreslerini bir istida ile 5 Mayıs 940 tarihine kadar Umumî Merkezimize göndermeleri ilân olunur.

Boş Sandık satılacak
Sümer Bank Birleşik Yün İpliği ve Dokuma Fabrikaları Müessesesinden:

Defterdar fabrikasında mevcud tahminen 2500 kadar boş iplik sandığı (altı kapak bir sandık hesabiyle) 8 Mayıs 940 çarşamba günü saat 14 de arttırma ile Defterdar Fab. da satılacaktır.

Taliplerin arttırma gününden evvel ilk teminat olan iki yüz lirayı müessese veznesine yaptırmaları. ((3422)

AKŞAMIN KÜÇÜK İLANLARI

KÜÇÜK İLÂNLAR
Fevkalâde ahvalin devamı müddetince gayri muayyen günlerde haftada iki veya üç defa neşredilecektir.

1 — İŞ ARIYANLAR

BİR MÜREBBİYE İŞ ARIYOR — Çocuk bakmak ve fransızca öğretmek için iş arıyor. Kadıköy Vapur iskelesinde Akşam gazetesi bayii bay Eteme müracaat.

BİR TÜRK KIZI İŞ ARIYOR — İyi tahsil görmüş, lisana, ticari muhaberat, muamelâta âşina, icabında taşraya gidebilir, tahriren Akşam'da (S. T.) rümuzuna müracaat. —

FAAL BİR GENCİM — Türkçe muhaberatım kuvvetli, fransızcaya da aşınayım. Daktiloda seri yazar adli takibata ve Büro işlerine vakıfım. Bonservisim vardır. Taşraya da giderim. Bürolarda veya müessese-lerde çalışırım. İsteyenler Galata Posta kutusu 1130 No. ya mektupla müracaatları. — 1

2 — İŞÇİ ARIYANLAR

BAYAN DAKTİLO ARANIYOR — Almanca, İngilizce bilmeli Fransızca bilenler tercih olunur. Galata Aslan han 3 kat 9 No. öğleye kadar müracaat. — 3

EBE. HASTABAKICI. HADEME KADIN ARANIYOR — İsteyenlerin hemen Cağaloğlu Sıhhat Yurduna müracaatları. — 1

BAYAN ARANIYOR — Ayda 20 - 25 lira ücretle tecrübeli bir bayan veznedara ihtiyaç vardır. İsteklilerin mektupla veya bizzat Ketencilerde Sabuncu Handa tıbbi müstahzarat lâboratuarında Basri Köslüye müracaatları. — 1

BİR KADIN ARANIYOR — Büyükadada dört nüfuslu bir aile nezdinde yemek ve ev işlerinde çalışacaktır. Saat 20 den sonra matbaamızda muharrir Cemaleddin Bildik'e müracaat. — 2

3 — SATILIK EŞYA

PASTACI VE MUHALLEBİCİLER — 4 gözlü 1 Frigidaire makinesi ile 1 kristal Frigidaire buz dolabı satılıktır. Taksim Cümhuriyet meydanı Kalmis apartımanı altında tütüncü Feride müracaat. — 2

3955 SATILIK FORD KAMYONU — 39 modeli bir Ford kamyonu satılıktır. Taliplerin Beşiktaş Odun iskelesi Mahkeme sokağı 10 numarada Halide müracaat — 1

SATILIK PAYTON ARABASI — Yeni, tek atlı ve atile takımı hep beraber. Fenerleri elektriktir. Üsküdar, Bağlarbaşı: «Merkez» eczanesine müracaat. — 1

MOTÖRSIKLET ARANIYOR — Zımdap markalı bir motörsıklet aranıyor. Mahmutpaşa Abudefendi Han 37 No. da Osman Galibe müracaat. — 1

KELEPİR SATILIK SİNEMA MAKİNESİ — 939 model seyyar sesli (Sinema Kanika) markalı görmek için Mahmudpaşa Kürkçü han 46 numaraya müracaat. — 7

OTO RADYOSU — 38 modeli, tekmil büyük ve orta dalgalar. Kolayca takılır. Teferrüat ve üç parçalı teleskopik antenile 70 lira. Telef. 20107. — 1

4 — KİRALIK - SATILIK

KİRALIK KONFORLU MÖBLE APARTIMAN — Ayazpaşa Park Otel karşısı İkiz kardeşler apartımanı 2 numaralı daire mevsimlik kiralıktır. Hergün 11 den 3 çe kadar görülebilir. Telefon: 44399 — 9

BEYOĞLUNDA YAZ İÇİN KİRALIK APARTIMAN — Mükemmel konfor, möble ve telefon. Ayaspaşa Barlı apartıman No. 6 Tel: 49490

2600 LİRAYA SATILIK EV — Fatihte Mutaflar caddesinde Turşucu sokağında 15 numarada 2 çatı odası, üç büyük oda, mutfak, banyo, bahçe, elektrik, terkos vardır. 800 lirası veresiye bırakılabilir.

KÜÇÜK APARTIMAN ALMAK İSTİYORUM — İşlek bir yerde üç katlı üçer odalı bir apartımanı olanların Akşamda Z rümuzuna son fiatını bildiren mektupla müracaatları.

KİRALIK DÜKKÂN — İstanbulun en işlek piyasa yerinde Tahmis civarı Hasırcılar çarşısı Balkapanı hanı kapısının yanında No. 28. Müracaat yeri: İstanbul - Topkapı Baruthane yokuşu No. 20 — 1

MALTEPEDE İSTASYONA VAPUR İSKELESİNE 20 DAKİKADA SATILIK VE KİRALIK ÇİFLİK — Tel örgülerle ve ağaçlarla muhat on dönüm de 4 dönuüm mütenevvi üzümlü bağ üç dönüm ekin yeri üç dönüm sebze ve çilek yeri 600 ü mütecaviz meyvalı ve yabanı yetişmiş ağaç üç oda bir mutfak bir helâlı kâgir ev ve ayrı iki oda bir helâ (8) inek alır asri ahır müteaddid odunluk kömürlük samanlık güvercinlik ve tavukluk ve yüz koyun alır kâgir mandıra ve icabında çarkla döner suyu tatlı bir kuyu ve mahsul verir yüz kadar okka gülü ve 300 kadar yetişmiş enginar ve sebze bahçesi çiflik etrafı koyun keçi ve hayvanat için vakıf mer'a. Talipler şu adrese yazsınlar: Sultanahmedde Yerebatan caddesi Neşe apartımanı H. Akkoç. Görmek istiyen Maltepede Çiflik yolunda 5 numarada Tahsin ağaya müracaat. — 4

KİRALIK MOBİLYALI APARTIMAN — Etfal hastahanesile Şişli arasında müstakil mobilyalı kiralık apartıman iki oda havagazlı banyo mutfak. Müracaat saat 9 - 12 arasında. Telefon: 80326. — 5

SATILIK EV — Kadıköyde Aya Triyada klisesinin bulunduğu (Hacı Şükrü) sokağında 37 numaralı ev satılıktır. İki katta altı odasile çok kullanışlı bir mutfağı olan bu evin ayrıca çatı katında bir hizmetçi odasile kileri, bodrum katında uşak odasile banyosu, çamaşırhanesi, odun ve kömürlüklerile üç katta üç tuvalet mahalli ve kumpanya suyu vardır. Bahçesile birlikte çok kullanışlı ve konforlu olan bu evin tekmil odaları ve merdivenleri muşamba döşelidir. Evi görmek ve pazarlık için çarşamba ve pazar günleri saat 15 ile 17 arasında mezkûr eve müracaat edilecektir. Pazarlık için ayrıca cumartesi günleri saat 10 ile 12 arasında İmar Bankasında Ahmed Fahri Demircan'a ve hafta araları telefonla 43030 numaraya ve Taksimde Cümhuriyet apartımanında 8 numaraya müracaat edebilirler. — 1

SATILIK VE KİRALIK APARTIMAN — Tarabyada asfalt üzerinde 102 numaralı dört daireli, dörder odalı ve banyolu apartıman satılık ve kiralıktır. Hergün içerisindeki sahibine müracaat. — 1

KİRALIK APARTIMAN — 1, 4, katlar 4, 5 odalı modern çok nezaretli, havadar. Fatih tramvay caddesi Malta durağı Kutlu. 87

SATILIK VE KİRALIK KÖŞK — Heybeliadada Demirtaş sokağında, manzara, elektrik, bol su, muntazam bahçe, 8 oda, 2 mutfak, maruf (Kuleli köşk) satılık ve kiralıktır. Köşke müracaat. — 1

ACELE SATILIK VE KİRALIK APARTIMAN — Maçka Teşvikiye caddesi 29/31 numaralı üç katlı 25 odalı havadar bahçeli ve iki cadeye yüzü ve gayet geniş balkonu ve kısmen ihzar edilmiş kalörifer tesisatı ve denize nezareti olan mücedded apartıman satılık ve kiralıktır. Taliplerin 3 üncü kata müracaatları. — 19

KİRALIK ve SATILIK KÖŞK — Erenköy sanatoryom karşısında ayrı ayrı iki dairedir. Üst katta beş alt katta üç oda isteyene moble verilir. 32 dönüm arazisi vardır. Hergün ona kadar 40089 telefon numarasına müracaat. — 2

KİRALIK KONFORLU MÖBLE APARTIMAN — Taksim Talimhane Aydede caddesinde 5 odalı sıcak su, telefon vesair konforu havi möble bir apartıman mayıstan itibaren yaz mevsimi için kiralıktır. Hergün saat ikiye kadar 44241 numaraya telefon edilmesi. — 8

EV ARANIYOR — 2500 liraya kadar Beyoğlu veya İstanbul ciheti mutlak yakın veya Adalarda, mufassal malûmatla İstanbul posta kutusu 250 tahriren müracaat edilmesi. — 4

KİRALIK BÜYÜK ve KÜÇÜK 2 KÖŞK — Büyük bahçe tükenmez su. çamlık meyva çiçek elektrik telefon Adalara nazır istasyona iki dakika. Bostancı Küçük yalı Asfalt üstü Telefon: 52.248. — 4

SATILIK VE KİRALIK KÖŞK — Alemdağı caddesinde iki kat dahili yağlı boyalı beş oda çini döşeli bir antre, alafranga ocaklı mutfağı, iki helâ nim kârgir dört dönüm bahçesinde her nevi meyvası, bir aile fırını, içilir tulumbalı tatlı suyu, gayet havadar, manzaralı hastalara ilâçsız tedavili bir köşktür. Üsküdar vapur iskelesinde gazinocu Kemale müracaat. — 2

SATILIK KÖŞK VE ARAZİ — Topkapıya 15 dakika mesafede Gümüşsuyu mevkiinde 11 numaralı ahşap köşk satılıktır. Yirmi dönümlük arazide müteaddid müsmir ağaçları. ahırı, iki kuyuyu ve tarla ittihazına elverişli sahayı, bir de taş ocağını muhtevidir. Fabrika ittihazına da elverişli olan bu köşk ile arazisi için Topçularda Tikveşlizade Hüseyin Sadeddin adresine müracaat.

SATILIK KÖŞK — Suadiyede asfaltın deniz cihetinde iki dönüm çamlıklı bahçesi olan 12 odalı ve su elektrik ve havagazını muhtevi köşk satılıktır. İsteyenler her gün saat 15 den 18 e kadar 80145 telefon edebilirler. — 1

KİRALIK GARAJ VE DEPO — Şişli eski Bomonti yeni Âbideyi Hürriyet caddesi Şenel apartımanın altında büyük bir depo icabında garaj dahi olur. Kapıcıya müracaat. — 2

KİRALIK KAT — Kalamış, Fener caddesinde modern bir Villânın müstakil üst katı kiralıktır. Villâda telefon da vardır. 60356 ya müracaat. — 1

ACELE SATILIK APARTIMAN — Nişantaş Teşvikiye camisi civarında Çınar caddesinde köşe başı iki cephesi otuz bir metre senevi dört bin iki yüz lira icar getiren on bir daireli her konforü mükemmel beton arme altı kat 11 numaralı Fehmi apartımanı acele satılıktır. Sabahları saat dokuz buçuğa kadar öğle vakti saat on ikiden iki buçuğa kadar altıncı katında sahibine müracaat. — 4

KİRALIK DÜKKÂN VE ODALAR — Depoya ve atelyeye elverişli ve dükkânların üstünde 5 oda ile kiralıktır. Arkasında bahçesi vardır. Görmek üzere Çenberlitaş Tavukpazarı sokak 23 No. görüşmek üzere Pangaltı Halâskâr Gazi caddesi 90 No. ya her gün saat 13 - 14 arası müracaat. — 2

SAYFİYE EVİ — Kalitaryada Bağlar içinde 27 No. lı ev hem kiralık hem satılıktır. Evi görmek için bitişiğindeki evde bayan Meleğe, pazarlık için Kadıköy Çukur bostan Mis sokak 26 No. ya müracaat. — 1

AYASPAŞADA KİRALIK VİLLÂ — On bir oda kalorifer ve sıcak su tertibatı tam konforlu Marmaraya ve Boğaza hâkim nezaretli bir villâ kiralıktır. Müracaat: Sarayarkası Namıkpaşa sokak 7 No. lı ev. Telefon: 40552. — 8

SATILIK HANE — Kadıköyde Opera Sinemasının yanında Süleymanpaşa sokağının başında 8 No. lı hane satılıktır. Arzu edenler Bahçekapıda Emlâk bankası karşısında İzzetbey Hanında 1 No. da B. Fahriye müracaat. —

KİRALIK DAİRE — Ticarethane muayenehane yazıhaneye elverişli kalorifer vesaire mevcud büyük salon ve odalar Beyoğlu İstiklâl caddesi - Emgen - apartımanı birinci kat Foto - Kanzler - üstünde. — 4

KİRALIK — Galata. Şarap iskelesi Kardeşim sokağında depo ve atölye olarak kullanılmağa elverişli geniş, bol ziyalı. denize nazır ve iskeleye yakın iki kat kiralıktır. Galata Şarap iskelesinde Demir Tüccarı Baki Tezcan'a müracaat. Tel: 42621 — 1

KİRALIK ODALAR — Bir Alman muallimesi nezdinde temiz ve mobilyeli iki oda birlikte veya ayrı ayrı kiralıktır. Salı. pazar günlerinden maada hergün 15,30 - 19 a kadar Beyoğlu, İstiklâl caddesi, 133 numaralı Hasan bey apartımanı, ikinci merdiven, birinci kat, numara (6) — 3

5 — MÜTEFERRİK

İNGİLİZCE ve ALMANCA DERSLERİ — (Bahusus ticaret şubeleri ve bakalorya) — İngiliz Oxford ve Berlin üniversitesinden mezun bir profesör tarafından en seri ve asri metodla verilir. — Fransızcayı mükemmel konuşur. — Esaslı ve en seri usul. — Ücret mutedil — (Prof. H.) rümuzuna mektupla müracaat. — 17

SÜS BALIĞI MERAKLILARINA — Türlü renk ve biçimde tropikal akuvaryum balıkları satılıktır. İsteyenlerin Ankara caddesi 50 numarada Öğretmen Sesi idarehanesine müracaatları. — 3

HUSUSİ DERS VERİR — Küçükleri ilk piyano başlangıcına, türkçe derslerine, birinci, ikinci, üçüncü sınıflara hazırlayacak tecrübeli bir muallim hususi ders verecektir. Adres: Osman bey, Ebekızı sokak Matbaacı Osmanbey caddesi 1-2 Ziya Vehbi.

KÂRLI BİR İŞ İÇİN — 500 lira sermaye koyacak bir ortak aranıyor. B. S. rümuzile Akşam gazetesine müracaatları. — 2

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ
Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karilerimizden
Z. — H. F. — T. T. — Ş. Ş. N.
Massaj
namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları mercudur.

AKŞAM
Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 Kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1800, üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız:
Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

Rebiülevvel 21 — Kasım 174

S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	8,04	9,58	5,09	8,59	12,00	1.43
Va.	3,07	5,01	12,11	16,02	19,03	20,45

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

Uzun kış gecelerinde hoş vakit geçirmek için meşhur
ARSEN LÜPEN
Büyük ve heyecanlı roman serisini okuyunuz!
Bu seri 6 büyük ve resimli cilddir.
Beher cildin fiati 80 kuruş.
6 Cildlik takımı birden alanlar için fiati: 4 liradır.
Tevzi yeri: AKŞAM matbaası Tel: 20681

Yüzde yirmi iskonto kuponu
Bu kuponu kesip «Akşam matbaası kitap servisine» getirir veya gönderirseniz fiat üzerinden size yüzde 20 iskonto yapılacaktır.

ACELE
Satılık veya Kiralık
Pendikte deniz kenarında garaj, bağ, bahçe, meyva ağaçlarını havi köşk.
Müracaat: Telefon 44036

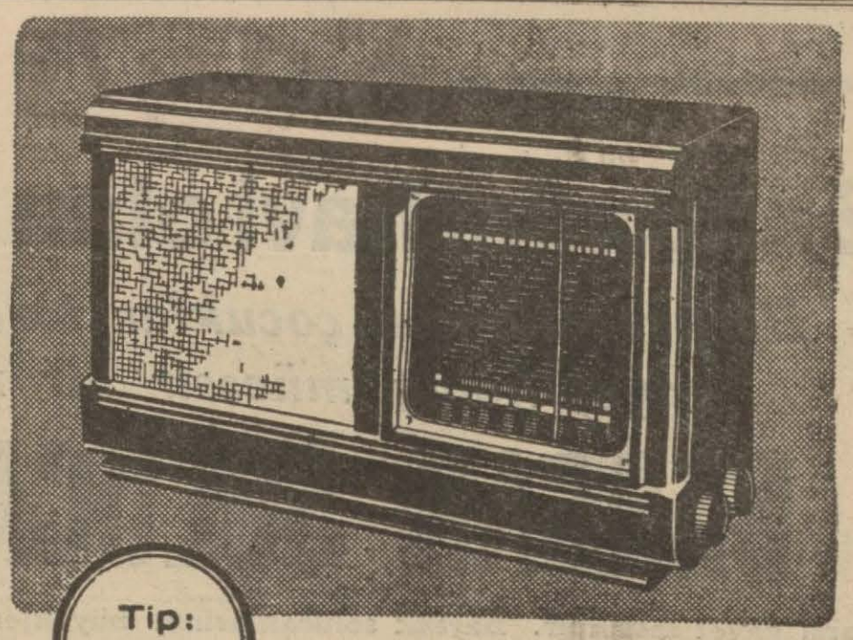

Hassas
YÜKSEK VERİMLİ
GAYET ZARİF
VE SAĞLAM
SIERA Radyoları
ARŞİMİDİS müessesesi T. A. Ş. İstiklâl Caddesi No. 30 34

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

Cinsi	Miktar	Muh. B. Lira Kr.	% 7.5 Teminat Lira Kr.	Eksiltmenin Şekli	Saati
8 No. Elektrik kapsülü	1.000.000 A.Sif	68000.—	5100.—	Kapalı Z.	14
Santral Fişeği	10.000 »			Pazarlık	15
6 m/m Flober Fişeği	25.000 »			»	15,30
9 » » çift şarjlı Flober fişeği	25.000 »			»	15,45
Âdi tapa	6.000 »			»	16,
Nişan fişeği 22 m/m	1.500.000 »			»	16,30

I — Şartnameleri mucibince yukarda cins ve miktarları yazılı av malzemesi hizalarında gösterilen usullerle satın alınacaktır.

II — 8 numara kapsülün muhammen bedeli muvakkat teminatı eksiltme şekil ve saatleri hizalarında gösterilmiştir.

III — Eksiltme 15/V/940 çarşamba günü Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alını komisyonunda yapılacaktır.

IV — Elektrik kapsülü şartnamesi levazım şubesi veznesinden ve İzmir, Ankara baş müdürlüklerinden 340 kuruş mukabilinde alınabileceği gibi diğer şartnameler parasız alınabilir.

V — Kapalı zarf müsabakasına gireceklerin mühürlü teklif mektuplarını kanuni vesaikle % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek kapalı zarfları ihale günü eksiltme saatinden bir saat evveline kadar mezkûr komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri ve diğer işlere gireceklerin de % 7,5 güvenme paralarile birlikte mezkûr komisyona müracaatları ilân olunur. «3203»

Piyade Atış okulu komutanlığından:

Tank ve traktörlerin Üsküdardan Kabataşa araba vapurile geçirilmesi için Şirketi Hayriye idaresine verilmek üzere tanzim edilmiş olan 25 Mart 940 tarih ve 246910 ve 246912 No. lı iki nüsha sevk muhtırası zayi edilmiş olduğundan zuhurunda muteber olmadığı ve hükümsüz bulunduğu ilân olunur. (3363)

Öksürenlere: Katran Hakkı Ekrem Hakkı Katran pastilleri de vardır

Devlet Limanları işletme Umum Müdürlüğünden:

Keşif bedeli «9428» lira «74» kuruştan ibaret bulunan Galatada Kemankeş caddesinin yeni yolcu salonu önündeki kısmının asfalt işi kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

İhale 3/5/940 tarihine rastlıyan cuma günü saat on beşte Galatada umum müdürlük binasında toplanacak olan satın alma komisyonunda yapılacaktır. Muvakkat teminatı «707» lira «17» kuruştur. Bu baptaki keşif ve şartname sözü geçen komisyondan parasız alınabilir. İsteklilerin teklif mektuplarını bildirilen vakitten en geç bir saat evveline kadar komisyon reisliğine tevdi etmeleri lâzımdır. «3066»

Istanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünden :

1 — İstanbul Kimyahanesinde açık (50) liralık bir kimyagerlik için İstanbul gümrükleri başmüdürlüğünde müsabaka imtihanı yapılacaktır.

2 — Müsabaka imtihanına girebilmek için aranan vasıflar şunlardır:

A — Memurin kanununun 4 üncü maddesinde yazılı şartları haiz olmak ve askerliğini yapmış bulunmak;

B — Yaşı kırkı geçmiş olmamak;

C — Üniversite kimya şubesinden veya buna muadil ecnebi bir fakülteden mezun bulunmak.

D — Yapılacak tahkikat neticesinde ahlâk ve seciyesi müsait bulunmak;

3 — Müsabakanın hangi gün ve nerede yapılacağı müsabakaya girebileceklerin adreslerine doğruca bildirilecektir.

4 — Müsabakada kazananlardan İngilizce, Almanca, Fransızca, İtalyanca dillerinden birini veya bir kaçını bildiği imtihanla anlaşılanlar ve evvelce memuriyette bulunmuş ve tecrübe edilmiş olanlar tercihan alınacaktır.

5 — Tayin edileceklere 3656 sayılı teadül kanununa göre alabilecekleri maaş verilecektir.

6 — Aranan şartları haiz olan isteklilerin 3/5/940 akşamına kadar belgelerile beraber İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğüne müracaatları. (3351)

Köprü İnşaatı İlânı
Nafia Vekâletinden:

1 — Müteahhidinin vefat etmesi üzerine yarım kalan, Bolu vilâyeti dahilinde Düzce-Hendek yolu üzerindeki «Merkiçmelen» köprüsünün ikmali inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılmıştır. Köprünün keşif bedeli «47500» liradır.

2 — Eksiltme, 13 Mayıs 940 tarihine müsadif pazartesi günü saat «15» de Nafia Vekâletinde şose ve köprüler reisliği odasında yapılacaktır.

3 — Eksiltme şartnamesi ve buna müteferri diğer evrak «238» kuruş mukabilinde adı geçen reislikten alınabilir.

4 — Eksiltmeye girmek isteyenlerin «3562,50» liralık muvakkat teminat ile 2490 sayılı kanunun tayin ettiği vesikaları ve eksiltme tarihinden en az sekiz gün evvel Nafia Vekâletine müracaat edilip alınacak müteahhitlik ehliyet vesikasını hâmil bulunmaları lâzımdır.

5 — Taliplerin 2490 sayılı kanununun tarifatı dairesinde hazırlıyacakları kapalı ve mühürlü zarflarını ikinci maddede zikredilen eksiltme saatinden bir saat evveline kadar komisyon reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri muktezidir. (1849) (3249)

Santa

Santonini havi olan bu bisküvit

Herkes bilhassa çocuklar tarafından alınması gayet kolay müessir bir müstahzardır.

BARSAK SOLUCANLARINA

karşı gayet tesirlidir. Barsak solucanlarının büyüklerde ve küçüklerde sebeb olacağı tehlikeler göz önüne alınarak solucan hastalıklarında bunu kullanmaları faydalıdır.

Hekimlerimize ve halkımıza tavsiye edilen bu müstahzar her eczanede bulunur.

Kutusu 20 kuruştur.

Sıhhat Vekâletinin müsaadesini haizdir. Reçete ile satılır.

GRİPİN

BAŞ, DİŞ, NEZLE, GRİP, ROMATİZMA

Nevralji, Kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser

İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

Taklitlerinden sakınınız

Heryerde pullu kutuları ısrarla isteyiniz.

20 YAŞINDAKİ DİŞLERİNİZİ MUHAFAZA EDİNİZ.

nefis lezzetli ve latif kokulu... Ve gayet antiseptik bir diş macunu kullanarak 20 yaşınızdaki dişlerinizi muhafaza ediniz.

DENTOL

Dişlere parlak bir beyazlık ve ağza hoş bir tazelik verir, dezenfekte eder.

DENTOL Diş macunu. Eczanelerde, Parfümerilerde ve büyük mağazalarda satılır. Talep vukuunda parasız olarak ücretsiz gönderilir. Posta kutusu 1315.

KENDİNE HAYRAN

Çünkü tenine en uygun rengi bulmuş

İDEALİNE KAVUŞMUŞTUR

PUDRA

BALSAMİN

KANZUK

Taksim KRİSTAL salonunda

Mısırın bütün dünyaca tanınmış rakkaselerinden

RABİA ABDÜLHAMİT ve CEMİLE ALİ

Rakaselerin son haftasıdır.

Her akşam sahnemizde görünüz.

AİLELERE MÜJDE: Bu fedakârlıklara karşı fiatlarımızda zam yoktur.

KONSOMASYON 45 Kuruş

Bu fiatlarla bu emsalsiz programı hergün görebilirsiniz. PAZAR günleri matine 3 ten 7 ye kadar, Konsomasyon 25 kuruştur. Rakkaseler iştirak edecektir. Telefon: 40099

REKTA

İç ve dış *BASUR MEMELERİNDE,* Basur memelerinin her türlü iltihaplarında, cerahatlenmiş fistüllerde, kanayan basur memelerinin tedavisinde

REKTA PATI *Şifayı temin eder.*

Doktor

Bahaddin Lûtfi Varnalı

Operatör Ürolog

Böbrek, mesane, idrar ve tenasül yolları hastalıkları mütehassısı

Beyoğlu, İş Bankası karşısında, Emir Nevruz sokağı Panaiya aprt. No. 2. Telef. 42203

Türk Hava Kurumu
Türkkuşu Genel Direktörlüğünden

Muhammen bedeli 30,000 lira olan muhtelif çelik malzeme 30/4/940 salı günü saat 15 te pazarlıkla satın alınacaktır.

İsteklilerin belli gün ve saatte 2250 liralık taminatlarile birlikte Satın alma komisyonunda bulunmaları.

Fenni evsaf ve şartnamesi mezkûr komisyondan her gün parasız olarak alınabilir.

(3048)

DİŞ ÇIKARILDIKTAN SONRA, DİŞ APSELERİNDE, AKIL DİŞİ İLTİHAPLARINDA

RIDA DİŞ SUYU

NUN ILIK OLARAK GARGARASI, BU İLTİHAPLARIN ŞİFASINI TEMİN EDER.

Dr. A. Asım Onur

Ortaköy ŞİFA YURDU

Şehir gürültüsünden uzak bir yerde büyük bir parkın içinde ve çamların ortasında fevkalâde güzel manzaralı çok temiz ve iyi bakımlı, kadın erkek her türlü hastalara açık hususî hastane

Sinirlerini ve yorgunluğunu dinlendirmek ve nekahat devrini geçirmek istiyenlere mahsus yegâne müessese.

Telefon: 42221

Dr. FETHİ

LABORATUVARI

Cerrahpaşa hastanesi bakteriyoloğu

Kan, idrar, balgam, mevadı gaita tahlilleri ve (İdrar vasıtasile gebeliğin ilk günlerinde kati teşhisi) yapılır. Beyoğlu: Taksime giderken Meşelik sokağı Ferah apartımanı. Tel: 40534

Akba müesseseleri

Ankarada her dilden kitap, gazete, mecmua ve kırtasiyeyi ucuz olarak AKBA müesseselerinde bulabilirsiniz. Her dilde kitap, mecmua siparişi kabul edilir. İstanbul gazeteleri için ilân kabul abone kaydedilir. Parker dolma kalemlerinin Ankarada satış yeridir.

Telefon: 3377.

Milli Piyango IInci tertip planı